

༡༡། རྩོམ་མཁས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབུམ་ལས་དྲང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་འབྱེད་དགོངས་པའི་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

@01A ༡༡༡། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅས་དགོངས་པའི་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་

བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པརྟོར་ཕུག་བགྱེད། གང་གི་མཁྱེན་པའི་ཆེཤས་གཅིག་ལ་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་གསལ་བར་
བྲིས། ལེགས་

འདོམས་གསུང་གི་རྩོད་པ་གཅིག་གིས་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱན་སྟོན། ཁྱད་བྱུང་སྒྲིང་རྩེའི་ཞགས་པ་གཅིག་གིས་ལུས་ཅན་མ་ལུས་དམ་དུ་བཅིངས། རྒྱོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་
གཅིག་ལུས་བསྟན་

པའི་ས་ཆེན་ཅི་ཡང་མཛོས། ཁྲི་མཛོས་ལྟ་བུར་ཞལ་བཟང་མངོན་དགའ་མཐོང་ན་དགའ་བ་མཐོང་བའི་མོད་ལ་སྡིག་པ་མ་ལུས་ཟད་པར་བྱེད། ལྷུང་ལ་ལྟར་ཡངས་འདྲོན་བྱེད་ཟུང་ནི་སྒྲིང་
རྩེའི་རྒྱས་བསྟན་རྒྱུད་ལྡེའི་

འགྲོ་ལ་རྟག་ཏུ་གཡོ་བ་མེད་པར་གཟིགས། །ཤིམ་པའི་ནགས་སུ་རྒྱ་རྒྱར་དབང་ཕུག་ཟོལ་གྱིས་ཉུགས་འདྲའི་ཞལ་གྱི་པར་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་གྲུ་ཆར་འབབས། །བསོད་ནམས་རྒྱལ་
བ་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་

@02A ༄། །གྱིས་ལེགས་བྱས་མཐའ་དག་གསལ་བར་ངོམ་པ་ཤྲགའི་རྟག་དེར་ཕུག་བགྱིད་དོ། །ཆོས་གྱིས་མཐོ་བའི་ཕོ་བྲང་རྣམས་དགའ་བར། །ཆོས་བཟང་སེང་གའི་བྲི་ལ་མངོན་
པར་ངོལ། །ཆོས་

རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་དེ་ཉིད་འབྱེད་མཁས་པ། །ཆོས་རྗེ་རྒྱལ་ཚབ་མི་པམ་མགོན་ལ་འདུད། །དམར་སེར་ཐུན་མཚམས་གཞོན་རྩི་རྩི་དགའ་དང་། །རབ་འགྲོགས་ཉི་གཞོན་འཆར་ཀའི་དཔལ་
འཛིན་པ། །འཇམ་དབྱངས་གཞོན་

རྩ་བར་ཕུད་ལྔ་པ་ཅན། །སྤོད་གྱིས་བདག་སྒྲོའི་པར་རྟག་ཏུ་སྒྲོངས། །ངེས་དོན་ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཚོར་དབང་སྐྱར་བ། །ལྷ་སྐྱབ་ལྷ་དབང་སྲས་དང་བཅས་རྣམས་དང་། །ཆོས་རྒྱལ་མཁའ་ལ་
ཐོགས་པ་མེད་རྒྱ་བ། །སྤྲ་བའི་ཉི་

མ་རྒྱུས་འབྲང་བཅས་ལ་འདྲད། །དར་མའི་ལང་ཆོ་ལེགས་བཤད་རིན་ཅན་གྱིས། །མཆོག་ཏུ་མཛེས་པའི་དགེ་ལེགས་དཔལ་ཡོན་ཅན། །སྟོན་མེད་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་སྟོལ་ཆེན་པོ། །ཆེས་
ཆེར་གསལ་མཛད་དེ་ལ་

བདག་དད་དོ། །འདི་ན་སྟོན་སྟོན་མཁས་པའི་ཆོགས་ཀྱན་གྱི། །སྟོ་གྲོས་ར་བར་མ་རྒྱུད་རྒྱ་ཆེའི་གཏམ། །བྲང་ངེས་ཇི་བཞིན་འབྱེད་པའི་གཞིའི་དབྱངས། །སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་དེས་
བསྟུགས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་དགོངས་

@02B པའི་གཏིང་ཟབ་ཅིང་། །རབ་བསྐྱིང་ཆོག་གི་པ་མཐའ་མི་མངོན་པས། །བྱིས་པའི་སྟོ་ཅན་འདི་དག་དེང་དུས་སུ། །འཕྱག་པར་དཀའ་ཞེས་ཀྱན་གྱིས་བཏང་སྟོམས་བྱས། །བདག་ཅག་
སྟོ་དང་སྦྱངས་པའི་སྟོ་བས་དམན་ཡང་། །ཡབ་རྗེ་བླ་མའི་དགོངས་དོན་གང་

ཡིན་ཞེས། །ལྷུང་དང་རིགས་པས་བརྟག་ལ་འདིར་ཞུགས་གྱིས། །མཁས་པའི་ཆོགས་རྣམས་གཏམ་འདི་གསུམ་པར་རིགས། །རྒྱ་སྦྱིས་གསུམ་པའི་དུ་གྲུ་ལས་གཡོགས་རྒྱ་སྦྱིན་བདག་པོས་
ངང་མེའི་ཆོགས། །ཏ་རི་ཅ་རྒྱན་བྱི་བཟང་གིས་གོས་ཆ་བས་གདུངས་

པའི་མགོན་པོ་ལྟར། ཁྱོད་བཟང་མཁུན་པའི་ཚུ་འཛིན་ལས་འཐོན་སྡོན་མེད་ཚུ་རྒྱན་དོ་ཤལ་ལ། ཁྱོད་གསལ་ཚུ་སྐྱར་གཞོན་ལུ་འཛིན་ཆོག་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་ཁྱོས་གར་ལྟར་བྱོས་ཤིག །འདིར་
བདག་ཅག་གི་སྒྲ་མ་མཉམ་མེད་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཤར་བཙོང་ཁ་པ་

ཞེས་སྟོན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་ས་གསུམ་ན་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་བྱ་བ་ལགས་
པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་སྡོན་མེད་པའི་ཆོས་

ཀྱི་སྟོན་མེ་ཆེན་པོ་འཛིན་ཏེན་དུ་སྒྲུང་བར་མཛད་དོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དགོངས་པའི་གཏིང་མཆོག་ཏུ་ནི་ཟབ་གསུང་གི་ཆོག་འབྱུང་བ་ཏུ་ནི་བརྟེན་གདུལ་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོའི་སྟོབས་
ནི་གྱི་བས་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་མ་རྟུས་པ་ན་མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་

ཉི་མས་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ཆེས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་འབྲེལ་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ཅིས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དེ་རྗེས་འབྲང་ཡོངས་ཀྱི་དབུགས་ལྷུང་
ཞིང་རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་ནས། སུ་ཞིག་

@03A ༄། །གིས་ཀྱང་གང་དུ་ཡང་། །ལུང་བསྟན་མ་རྣམས་ཟབ་པའི་གནས། །དགོངས་དོན་རིན་ཅེན་གཏེར་ཕྱེནས། །འདི་ལྟས་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་བྱས། །ཞིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་
བརྗོད་པ་ཡང་གསུང་གི་དབྱངས་མཐོན་པོས་བསྒྲགས་སོ། །དེའི་

རྗེས་སུ་ལུགས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཡིག་ཅ་ཆེ་ཆུང་མང་དུ་མཛད་སྒྲུང་ནའང་། བསྟན་པའི་སྒྲིན་བདག་ཆེན་པོ་དག་
གིས་ཉེ་བར་བསྟུལ་བའི་གསུང་སྒྲོག་པར་མ་རྣམས་ཤིང་། རང་ཉིད་ལེགས་ལའང་།

ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དང་། སློ་དམན་པ་དག་ལ་ཕན་གདགས་པ་དང་། སློ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་གིའང་དཔུང་པ་མཛད་པའི་གཞིར་བྱང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་ཆེ་
ལོང་ཙམ་ཞིག་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་ཞུགས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་

ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བརྩམས་པར་དམ་བཅའ་བ། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ལའང་། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་
པའི་ཚུལ་དང་དེའི་དགོ་རྩ་བསྡོམས་པའི་ཚུལ་ལའང་། དང་པོ་ལ་

མཆོད་པར་བཟོད་པ་དང་། བརྩམ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་སྟོད་ལྷན་རྣམས་ལ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བའོ།། དང་པོ་ལ་བསྟན་བཅོས་གཞན་གྱི་འགྱུར་ཕྱག་དང་མཐུན་པའི་མཆོད་བཟོད་དང་། བསྟན་བཅོས་ལུས་གྱི་མཆོད་བཟོད་བཤད་པའོ།། དང་པོ་ནི། ན་མོ་གྲུ་རུ་

མཚུགས་པ་དེ་གྲོ་ཤ་ལྟ་ ཡ། ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི། ལྷ་མ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་པའོ།། གཉིས་པ་ནི། བདེ་འབྱུང་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་བཟོད་དང་། མཁུན་བརྩེའི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཤིང་རྟའི་

@03B སྟོལ་འཛིན་གཉིས་གྱི་རྩ་བ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་ལ་མཆོད་བཟོད་དང་། བདེ་གཤེགས་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་ལ་མཆོད་བཟོད་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིས་གྱིས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འཛིན་

རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བཟོད་པ་ཡིན་ལ། དེའང་མཆོད་བཟོད་དང་པོའི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བར་སྒྲུང་བས་རྩུང་ཟད་བཤད་ན། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་གཟུགས་འཆང་བས་བདེ་འབྱུང་ཞེས་བཤད་པ་དབང་ཕྱག་དང་། སྟོན་དང་འབྲུ་བའི་གྲུང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་བཞེན་པར་ཡོད་པས་

སྤྱིན་ལ་ཞོན་པ་བརྒྱ་གྲིན་དང་། དྲན་པའི་གཞུང་ལས། གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་རབ་མཛེས་པའི། རྒྱོད་རྩ་ལས་བྱུང་བྱུར་ཏེ། ཞེས་ཚངས་པ་གསེར་གྱི་རྒྱོད་ལས་སྤྱིས་པར་བཤད་པས་གསེར་
གྱི་མངལ་ནི་ཚངས་པ་དང་། དབང་ཕྱག་ལྷ་མོ་དབུ་མས་མཆོད་ཅིང་།

དཀའ་བྱུང་ལ་གནས་པ་ན་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་གིས་མདའ་ལྷ་འཕངས་པས་དབང་ཕྱག་གི་དཀའ་བྱུང་ཉམས་པ་ན་དེས་རིག་སྟེ་མིག་གསུམ་ལས་མེས་སྤར་ནས་དགའ་རབ་དབང་ཕྱག་
བསྐྱེགས་ཏེ་ལུས་མེད་པར་བྱས་སོ་ཞེས་མདོན་བརྗོད་ལས་འབྱུང་བས་ལུས་མེད་

བདག་པོ་ནི་བདུད་སྤིག་ཅན་དང་། གྲིས་པའི་དུས་ཐ་གུ་ལྟོ་བ་ལ་བཅིངས་པས་ཐ་གུའི་ལྟོར་གྲགས་པས་བྱུང་འཇུག་དང་། ལ་སོགས་པ་ཆོགས་བདག་དང་གཞོན་ཅུ་གདོང་དུག་དང་ཉི་མ་དང་།
ཁླ་བ་ལ་སོགས་སྤིད་པ་གསུམ་ན་སྟོབས་ཀྱིས་དྲེགས་པའི་ང་རོ་ཆེས་ཆེར་།

སྟོག་པའི་རྩོམ་པ་སྟེ་ང་རྒྱལ་གྱིས་འབྲིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་གི་སྐུ་མཐོང་བའི་མོད་ལ་ཉི་མས་མེ་བྲིར་བཞིན་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་མཛད་པར་བྱུར་པའི་ཆོ་
ལྷ་དེ་དག་གི་མཛེས་པའི་ཅོད་པན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་གི་ཞབས་པད་

@04A ༄། །གྲུས་པས་བསྟན་པའི་ལྷའི་ལྷར་གྱུར་པ་བྱབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་པ་ལོ། །གཞན་རྣམས་ནི་བཀྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་སྒྲུང་བས་མ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་
ནི། གཞུང་ལུགས་མང་ཐོས་སོགས་ཏེ་ཤོ་ལོ་ཀ་དང་པོས་

གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་འབྱེད་རྩལ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ངི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་ནས། དེ་ནས་ཆོག་ཀང་གཉིས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བབྱང་བ་ལ་བཞིན་ནས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་དཀའ་

བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བྱགས་སུ་རྩུད་ནས་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས། ཆོག་ཀང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོད་ལྷན་ལ་མཉན་པར་གདམས་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་

པ་ལ་གསུམ། གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་འབྱེད་པ་དོན་ཆེ་བར་བསྟན་པ། དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ། དོན་བསྟུས་ཏེ་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་
རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྟོང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས་

ཞེས་པ་ནས། གྲུས་ཕྱིར་མིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ལ་རག་
ལས་ཤིང་། དྲང་ངེས་ཀྱང་ལུང་ཙམ་གྱིས་དབྱེ་བར་མི་རྣམས་པས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་འབྱེད་

དགོས་པའི་ཞེས་བྱངས་དང་བཅས་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་གོ་སྤྲོད་བར་སྒྲུབ་དག་ཏུ་བྱིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་དེ་
རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་མ་རྟོགས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པ་མི་སྲིད་པའི་

@04B ཕྱིར་དང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱང་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བཀྱི་བའི་ཐབས་ཤེས་ལྟག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེ་སྒྲོང་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར་དེ་ཟད་པར་སྒྲོང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པའི་
དབང་ཕྱུག་གིས། འདི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྒྲོང་བར་ནི་

རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལྷས། ཡུལ་ལ་བདག་མིད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཙམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཆོས་རྣམས་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་

རྟོགས་དགོས་པར་མི་འདོད་ཀྱང་། དོན་ལ་དེ་ལྟར་གནས་དགོས་པ་རྗེ་ཉིད་གྱིས་བཏོད་པའོ། །རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ལྷས་པའི་མདོ་ལས། སྟོང་
པ་ཞི་བ་སྟེ་བ་མིད་པའི་ཚུལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་

བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་རྣམས་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པ་དེ་གསུང་རབ་གྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་མ་འབྲངས་པར་དྲང་
བའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མི་རྒྱས་ཤིང་དེ་ལ་

ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ངོས་ཟིན་དགོས། དེ་ངོས་ཟིན་པ་གསུང་རབ་གྱི་དྲང་ངེས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐུད་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་གང་གིས་འབྱེད་སྒྲུལ་ན། དེ་
ཡང་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རིགས་པ་

@05A ཨྲ། །དྲི་མ་མེད་པ་ཞིག་གིས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་དྲང་བའི་དོན། འདི་ནི་ངེས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་དྲང་ངེས་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཙམ་ལྷན་
འདས་གྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་དྲང་ངེས་འབྱེད་རྩལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་

གསུངས་ཤིང་། ལུང་ལས་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་ན་དྲང་དོན་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་། ངེས་དོན་དུ་གསུངས་ན་ངེས་དོན་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་པས་ལུང་ཙམ་གྱིས་དྲང་ངེས་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤིང་རྟའི་སྟོལ་འབྱེད་དག་གིས་གསུངས་རབ་ལ་

དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་བརྩམས་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་དྲང་དོན་དུ་གསུངས་ན་དྲང་དོན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་དོན་དུ་
གསུངས་ཀྱང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་

བྱམ་པའི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པའི་གནས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་དུ་རིགས་པས་ཇི་ཙམ་དཔྱད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཙམ་དུ་
ངེས་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཤད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་

ན་ཚིག་གསལ་ལས། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་རྩ་ཤེལ་སོགས་པའི་རིགས་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་དགེ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྩམས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བསྟན་བཅས་དེ་དག་
དུ་ཕུང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ངེས་དོན་མཐར་ཐུག་

དང་གནས་ལུགས་སུ་བསྐྱབས་ཤིང་། ཕུང་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་འཇིག་གནས་གསུམ་སོགས་དེ་དག་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་དྲང་དོན་ཙམ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ན་དེ་དག་དངོས་
བསྟན་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་

@05B ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་ངེས་དོན་དང་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ལུང་ལས་ངེས་དོན་དུ་གསུངས་ན་ངེས་དོན་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས་
གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་དྲང་དོན་

གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་གི་ཚིག་ཙམ་ལ་མི་བརྟེན་པར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དྲང་ངེས་
རྩ་ཤེལ་བཞིན་དུ་ཕྱེ་ནས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་

རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་པའི་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
དོན་ཆེ་བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག། སྤྲུལ་པ། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་

སྐྱེད་ཚལ་ལ། །ངེས་དོན་སྤྲང་རྩིའི་རོ་མངར་མུང་འདོད་ན། །ཀྱེ་ཀྱེ་ཡང་དག་རིགས་པའི་འོད་སྟོང་གིས། །དྲང་ངེས་འདབ་སྟོང་ལྡན་པ་ཁ་ཕྱེ་ཞིག །ཅིས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་དྲང་ངེས་རྒྱས་པར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་

མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་དྲང་ངེས་རིགས་པས་སྤྱེ་བའི་རྩལ་དང་། སློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཉུས་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་མགོན་པོ་གྲུ་སྐྱབ་ཡབ་
སྲས་ཀྱིས་དྲང་ངེས་རིགས་པས་སྤྱེ་བའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།

མདོ་སྡེ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་ཐོགས་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མདོ་སྡེ་ལ་འགལ་སྟོང་གི་དྲི་བ། འགལ་བ་དེ་
སྟོང་བའི་ལན། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་

@06A ༄། །དོན་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་གྱིས་ཉུས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་མདོ་སྤེད་གོངས་འབྲེལ་ལ་ལེན་བཅུ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་གཞིའི་ལེན་ དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངས་
འབྲེལ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཀུན་དུ་འདྲི་བ་གཉིས་གྱིས་ཉུས་པའི་ལེན་

ཆོས་འཕགས་གྱི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན་ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོ་གྲོས་རྣམ་དག་གི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན་ སྒོ་གྲོས་ཡངས་པའི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན་ ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་གྱི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན་ དོན་དམ་ཡང་
དག་འཕགས་གྱི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན་ བྱམས་པས་ཉུས་པའི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན་ སྤྱན་

རས་གཟིགས་གྱིས་ཉུས་པའི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན་ འངས་དབྱངས་གྱིས་ཉུས་པའི་དྲི་ལན་གྱི་ལེན་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་དྲི་ལན་དང་པོས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་
འབེབས། དྲི་ལན་གཉིས་པས་དོན་དམ་པ་རྟོག་གཏི་སྒོས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་

བྱབ་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས། དྲི་ལན་གསུམ་པས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པ་དང་ཐ་དད་གཏན་མེད་གྱི་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་བཞི་བཞི་བསྟན་ནས་བདེན་གཉིས་
ངོ་བོ་གཅིག་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་སྟོན། དྲི་ལན་བཞི་པས་གཙོ་བོར་

གྲུན་གཞིའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས། གྲི་ལན་ལྔ་པས་གཙོ་བོར་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས། གྲི་ལན་དྲུག་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་བྱང་ངེས་གཏན་ལ་འབེབས། གྲི་ལན་བདུན་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས།

གྲི་ལན་བརྒྱད་པས་གཙོ་བོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས། གྲི་ལན་དགུ་པས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུའི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་ལ། མདོར་ན་གྲི་ལན་དགུ་པོ་དེས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་གཞི་

@06B ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་བར་གཏན་ལ་འབེབས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་གནས་དང་མཚན་ཉིད་དེར་འཇུག་དང་། །དེ་ཡི་གནས་དང་དེ་རབ་དབྱེ་བ་
དང་། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་དེ་འབྲས་སྤངས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཆོག་གྱུར་བྱུང་པར་

འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་ཁོག་གཅིག་པར་སྒྲུང་ངོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་ལས་གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་འབྱེད་
པའི་རྩྭ་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་མདོ་སྟེ་ལ་འགལ་

སྒོང་གི་དྲི་བ་ཞུས་པ་ནི་དགོངས་འབྱེལ་ལས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཞེས་པ་ནས། བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་བདག་
ཡོངས་སུ་ཞུ་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ཞིང་། འདིས་ནི་མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་

ནས། མི་བསྐྱུད་པ་ནི་མི་བརྗེད་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དྲི་བའི་མདོའི་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ན། དྲི་བ་མཇུག་པ་པོ་ནི་དོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོང་རང་གིས་དོགས་པ་མ་ཆོད་ནས་དྲིས་པ་

མ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་བསྟན་ནས་རྗེས་སུ་གཟུང་དགོས་པ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་ཉིད་ལ་དོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་དྲིས་
པ་ཡིན་ལ། དྲི་བ་དངོས་ཀྱི་དོན་ཡང་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕུང་སོགས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས། འཁོར་ལོ་བར་པར་ཕུང་སོགས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་གཉིས་སྒྲ་
སོར་བཞག་ལྟར་ན་གསུང་བ་པོ་ལ་འགལ་འདུ་བྱང་ཡང་། བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་འགལ་

@07A ཨྲ། །འདྲ་ཕྱང་བ་ནི་མི་སྲིད་པས་འཁོར་ལོ་བར་པར་ཕྱང་སོགས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་དགོངས་གཞི་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞེས་
འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་གཞི་དངོས་སུ་དྲིས་ཤིང་། རྒྱགས་ལ་འཁོར་ལོ་

དང་པོར་ཕྱང་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡང་དོན་གྱིས་དྲིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལན་གྱི་སྐབས་སུ་འཁོར་ལོ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་གཞི་དང་དངོས་
ལ་གཞོད་བྱེད་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲིར་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་

ཉིད་ཅེས་པ་རྒྱ་ནག་གི་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོག་བྱེད་ལ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག ། ཀྱན་བཏགས་ལ་འང་འཛོག་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་

སྡེ་ལ་འགལ་སྡོད་གི་དྲི་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་འགལ་བ་དེ་སྡོད་བའི་ལན་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་གང་ལ་དགོངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་བཤད་པ་དང་། གང་ལ་
དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། དགོངས་འབྲེལ་ལས་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་པས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རང་ལྷགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་བཤད་ནས། གང་དག་ཤར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་

ཞེས་པ་ནས། སུ་ཞིག་སྤྲོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཀྱན་མཁྱེན་དོལ་པོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་ལྷགས་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་བར་
པར་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་

@07B མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། ཀྱན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། གཞན་དབང་སྤྱི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཡོངས་བྱུང་དོན་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། དོན་

དམ་ཡང་དག་འཕགས། ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ཉིད་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པའང་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བསྟུ་བ་
ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཅི་ལ་དགོངས་ནས་ཞེས་སོགས་དང་། དབྱིག་གཉིན་གྱིས་

སུམ་ཅུ་པ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གི་ཆོག་རྣམས་ནི་གཞུང་ཉིད་དུ་བཟུང་བར་བྱ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཁ་གསལ་བས་ཆོག་འབྲུ་བསྐྱེད་བའང་མི་
དགོས་པར་སྒྲུང་རོ། །ཀུན་མཁྱེན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་

གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་སྟོང་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོངས་གྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུང་བ་

ནི་མི་རིགས་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གྱི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་། སྐྱེ་སྐྱུབ་ཡབ་སྐུས་གྱི་ལུགས་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་ཡང་གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་བཞིན་ནས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་

གསུངས་གྱི། རང་རེའི་དོན་དམ་བདེན་པ་གཅིག་ཕུ་ལ་གཡས་འཇོག་བྱས་པ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
འདུས་ཤིང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་

@08A ༄། །གསུངས་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕྱང་སོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི། མཚན་ཉིད་གསུམ་དོན་དམ་པར་

ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་ཀྱང་། ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལ་

དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་རང་ཉིད་དུ་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཕྱང་སོགས་གྱི་ཆོས་ལ་ཉུང་ཤས་ཤིག་མ་གཏོགས་པ་ཤས་ཆེར་བདེན་པར་
ཡོད་པ་མ་བཀག་པ་དང་། ཞེས་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཀྱན་བཏགས་བདེན་
པར་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་

པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་པར་རྗེ་ཉིད་གྱིས་གསུངས་ཤིང་རང་གིས་

ཀྱང་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པ་ལས་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་
པ་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ན། དེ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ངོ་

@08B བོ་ཉིད་མེད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི་དགོངས་འབྱེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་པ་ནས། ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་བྱའི་མདོ་
བཀོད་ནས། ཆོག་ཀླང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། ཕྱི་མ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་

བར་གྱིས་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་པས་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། གྲུན་བཏགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱོད་མིང་དང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིར་གྲུན་བཏགས་མིང་དང་བདས་

འཛོག་པར་གསུངས་པ་ནི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་བཏགས་ཡིན་ན་མིང་དང་བདས་འཛོག་རྣམས་པས་མ་བྱབ་སྟེ། འོག་ཏུ་འདི་
ཉིད་རང་ལས་དེ་དག་གི་མང་པོ་ཞིག་མིང་དང་བདས་འཛོག་མི་རྣམས་པའི་ཡོད་

པ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་སྒྲ་ཏྲག་སྟོང་དང་ཕུང་པོ་བདག་མེད་སོགས་སྒྲ་ཏྲག་པས་སྟོང་ངོ་ཞེས་དང་། ཕུང་པོ་
བདག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་འཛོག་མི་རྣམས་པར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་མིང་དང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་ནི་མིང་དང་བད་ཙམ་ལ་བསྟོས་ནས་
བཞག་མ་བཞག་ལ་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ལ་ཡིན་ཡང་། མིང་དང་བདས་བཞག་ན་ཡོད་

པས་མ་བྱབ་སྟེ། ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་དང་། བདག་གཉིས་མིང་དང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་མིང་དང་བདས་
འཛོག་པའི་འཛོག་རྩལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་དང་

@09A ༄། །བདས་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་མིང་མཐུན་ཡང་དོན་ཆེས་མི་མཐུན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱན་བཏགས་མིང་དང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་སྒྲི་ཡང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་བསྟོས་
པའི་འཛོག་རྒྱའི་དོན་གྱི་སྟོད་ལུགས་ཅིག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་

གང་ཞིག །ཐལ་འགྱུར་བས་ཡོད་པ་རྣམས་མིང་དང་བདས་འཛོག་པ་ན་པར་མིང་དང་བདས་བཞག་པ་མ་གཏོགས་འཛོག་རྒྱའི་དོན་གྱི་སྟོད་ལུགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མེད་གྱི་

དོན་འཛོག་ཚུལ་ཡང་ཆེས་མི་མཐུན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་པར་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བཏགས་པའི་དོན་ཡུལ་སྟོང་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་གྱུང་ན་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་དེ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་

གྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཀྱན་བཏགས་གྱི་སྟོང་དུ་སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛོན་པ་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་
གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛོན་པ་ཡང་ཡོད་དགོས་ཏེ། གཟུགས་

རུང་གཟུགས་ཞེས་བད་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་གཟུགས་རུང་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་འཇུག་པའི་
གཞིར་ཡུལ་སྟོང་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་

ཙམ་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་སྟོང་དུ་སེམས་ཙམ་པ་རང་ཉིད་འདོད་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དེ་མེད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་ཀྱིས་གཟུགས་རུང་

@09B གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་
རུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་

ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེ་པས་སྤྱི་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱང་། དེས་སྤྱི་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཚད་མས་མ་རྟོགས་ཞེས་དང་། ཐལ་
འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་

གྲིས་མ་གྲུབ་པར་དམ་འཆའ་ཡང་། དེ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་ཞེས་སོགས་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ནས་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་མེད་ཚུལ་དང་པོ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་མེད་
ཚུལ་གཉིས་པ་ངོས་འཛིན་པ་ནི་དགོངས་འབྲེལ་ལས། ཚོས་

རྣམས་གྱི་སྤྱི་བ་དེ་བཞིན་ཅེས་པ་ནས། ཉིད་ཅེས་པའི་བར་གྲིས་བཤད་བྱའི་མདོ་བཀོད་ནས། གཞན་དབང་ལ་ཞེས་པ་ནས། ལུགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྲིས་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་
དབང་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྤྱི་བ་དེ་བཞིན་མེད་པ་

ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱོད་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་སྟོབས་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་གྲིས་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཞན་དབང་སྤྱི་བ་དེ་བཞིན་མེད་པའི་དོན་གཞན་དབང་རང་བཞིན་
གྲིས་སྤྱི་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་

གྲིས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྲིས་མི་སྤྱི་ན་སྤྱིར་གཞན་དབང་སྤྱི་བ་ཙམ་དུ་འང་སེམས་ཙམ་པས་འཛོག་མི་ཤེས་པར་འོག་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་དེ་
རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རང་དབང་དུ་སྤྱི་བ་མེད་པ་

@10A ༄། །དེ་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེ་བ་ལས། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་སོགས་གཞུང་ཉིད་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་ཚུལ་གསུམ་པ་ལ་འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས།

གཞན་དབང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཞག་པ་ནི། དགོངས་འབྲེལ་ལས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། ཉིད་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་བྱའི་མདོ་བཀོད་ནས། གཞན་དབང་ནི་ཞེས་པ་
ནས། འཆད་པར་འབྱུང་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོའི་དོན་བཤད་

པ་ཡིན་པས། གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་
ཤེས་ཀྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲེལ་ས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་

དག་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་དེ་དོན་དམ་པ་ཡིན་ལ། བྱོད་དེའི་ངོ་བོར་མེད་པས་བྱོད་ལ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་རྣམ་དག་གི་
དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ངོ་བོར་མེད་པས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་

པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཀུན་བཏགས་ལ་ཡང་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་འཆད་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞིན། གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་གཉིས་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པའི་
གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཀུན་བཏགས་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

པ་ཞེས་མི་འཆད་པར་གཞན་དབང་ལ་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམ་དག་གི་དམིགས་
པའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ན། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་

@10B ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པས་དེ་ཡང་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་དབྱུང་དགོས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། ཀུན་བཏགས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་དབྱུང་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་དབང་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་

སྟོང་པ་ལ་དམིགས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་འགྱུར་ཡང་། གཞན་དབང་ལ་དམིགས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་དམིགས་པས་སྒྲ་རྟག་འཛིན་ཆོག་ཀྱང་། སྒྲ་ལ་
དམིགས་པས་མི་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་རྣམ་དག་གི་དམིགས་

པའི་གཙོ་བོ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་དེར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤྱིར་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་འོག་ནས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་

པ་ནི་དགོངས་འབྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་ནས། ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་བྱའི་མདོ་བཀོད་ནས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས།
ལྷགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

པར་འཛོག་ཚུལ་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པའི་གཞན་ལྷགས་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ཁྱོད་དོན་དམ་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པས་

རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་གང་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲེམས་པས་ཤེས་སྒྲིབ་དག་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དགོངས་
འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་དབང་དེ་

@011A ༄། །དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། ཆོས་ཀྱི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་གམ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་

ཆོས་ཅན་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གཞན་དབང་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔེའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་རིག་
གི་གཟུགས་མེད་ཙམ་ཞིག་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་འཇོག་པར་གསུངས་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོངས་གྲུབ་དེ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་མདོ་འདི་དག་དང་རྒྱབ་
འགལ་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །འདིས་ནི་ཇོ་ནང་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལེགས་

པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་དཔེ་བསྟན་པ་ལ་དངོས་དང་། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་ན་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་ཐུང་བར་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དཔེ་ཅི་དང་འདྲ་བ་ནི་ཞེས་པ་ནས། གསལ་

ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་མཚོན་བྱེད་གྱི་དཔེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། ཀྱན་བཏགས་མཚོན་བྱེད་གྱི་དཔེ་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའི་མེ་
ཏོག་དེ་ཀྱན་བཏགས་མཚོན་བྱེད་གྱི་དཔེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་

ཀྱན་བཏགས་ཏོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་གི་དཔེས་མཚོན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་བཏགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ངོ་བོར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་
བཏགས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ན་བཏགས་ཡོད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་

@011B དགོས། དེ་མི་སྲིད་ན། གཞི་བྱ་བ་ན་རྫས་ཡོད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་མཚོན་བྱེད་གྱི་དཔེ་ཡོད་དེ། གཞན་དབང་ནི་སྐྱུ་མ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། སྐྱུ་མ་
དང་མྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མེད་པར་མཚོན་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་།

གཞན་དབང་བདེན་པར་བྱ་བ་པས་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་བ་མི་རིགས་སོ་ཞིན། དགོངས་འབྲེལ་ལས་གཞན་དབང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི་གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་པའི་དཔེར་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་དབང་གི་གཙོ་བོ་ཡང་དག་མ་ཡིན་

པའི་ཀུན་རྟོག་དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུ་མ་མཁན་གྱི་སྒྲགས་རྒྱས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་ལ་དེའུ་
ཤིང་བྱ་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་དང་ཆོས་མཚན་པས་དཔེ་དོན་དུ་གསུངས་

པ་ཡིན་ནོ། །ཡོངས་གྲུབ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁའ་དེ་ཡོངས་གྲུབ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་མཁའ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་དང་། དགག་བྱ་ཐོགས་
རིག་དང་བྲལ་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡང་

ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་དང་། དགག་བྱ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་ཞེས་པ་ནས།
ལྷགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་

བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་འཆད་དགོས་ཀྱི། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ།
འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་གཟུང་ན་དངོས་

@012A ༄། ཤེའི་གནས་ཚུལ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་གཞན་དབང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཅུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མེད་དགོས། དེ་མེད་
ན་གཞན་དབང་གཏན་མེད་དགོས་པས་གཞན་

དབང་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་དེ་དངོས་ཤེའི་གནས་ལུགས་སུ་མེད་དགོས། དེ་དེར་མེད་ན་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ནས་མེད་དགོས་པས་
ཡོངས་གྲུབ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་

དབང་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པས་ཀྱན་བཏགས་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དབང་མེད་ན་ཀྱན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་དང་འདོགས་པ་ཤེའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་པས་
ཀྱན་བཏགས་ཀྱང་གཏན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་

དགོངས་འབྲེལ་ལས། ངས་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཟབ་མོ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རུ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པས་མཚན་ཉིད་
གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བ་དང་།

དེ་འདྲ་བའི་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་མི་སྲིད་པས་ཀྱན་བཏགས་ཁོ་ན་དང་། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་རྣམ་རིག་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། ། གཉིས་པ་
གང་ལ་དགོངས་ཏེ་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་

བཤད་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྩལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ནས། འོ་ན་འདིར་ཞེས་པ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་རྩལ་དང་ཀྱན་ལས་བཏུས་
ནས་བཤད་པའི་རྩལ་གཉིས་མི་འགལ་བར་སྟོན་པ་

@012B ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་
གང་སྟུམ་ན། དེའི་དགོངས་གཞི་གཞག་དུ་ཡོད་དེ། ཀྱན་བཏགས་མཆན་

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་ཡོངས་བྱུང་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གཉིས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཀྱན་བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་རྩལ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་

ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གྲིས་འཆད་ལ། རོན་གོ་བདེ་བར་བྱས་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་
བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་

པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་མེད་པས་མ་སྐྱེས། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མ་འགགས། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་གཞོན་མ་ནས་
ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདས་

པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་གྲུབ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཡང་དགོངས་འབྲེལ་ལས། རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་སོགས་གྲིས་སྟོན་ལ། ཡོངས་གྲུབ་
རོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་ཤེར་

ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་སྔ་ཕྱིའི་དུས་ཀུན་དུ་རྟག་པ་ཡིན་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
གྱི་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་

@013A ཨྲ། །དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲུངས་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གཞན་དབང་མ་སྤྱིས་པ་དང་མ་འགགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞིར་མི་འཆད་པ་
ནི་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་

འགག་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཞན་དབང་གིས་བསྟུས་པར་བསྟན་བཞིན་ནས། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲུངས་ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་

པའི་དགོངས་གཞིར་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྤྱིས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་དགོངས་
པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་

ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་རང་རང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་སྤྱིས་མ་འགགས་གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྲུངས་ལས་འདས་པ་སོགས་སུ་
འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། གོ་སྤྲོ་བར་བྱས་ན། ཀྱན་བཏགས་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཞེད་མ་ནས་
ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདས་

པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མི་རུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་ལ་ཡང་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། གཞན་དབང་དེ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་རང་གི་བདག་

@013B ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་དེ་ལ་གཞེད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་
དབང་དེ་རྒྱུན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་

ཀྱི་ཆོས་སུ་མེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ལ་ཡང་མ་སྐྱེས་མ་འགགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགགས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞེད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོངས་སུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་ནི་ཆེས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྤང་བས་
ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་དེ་སྤང་བའི་ལན་

བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དེ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དེ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། གུན་བཏགས་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནས། གསོལ་པའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་གུན་བཏགས་
མཚན་ཉིད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན། གུན་

བཏགས་དེ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། སྤྱིར་གུན་བཏགས་ལ་ནམ་མཁའ་དང་སྤྱི་མཚན་སོགས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དེ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་གུན་བཏགས་པའི་གུན་
བཏགས་ཙམ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་

རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་པས་མདོའི་ཆོག་འབྱ་སྟོན་པ་ཙམ་བྱས་ན། འདྲ་བྱེད་གྱི་མཚན་མ་གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། གཉིས་སྤང་གི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། དེ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་གུན་

@014A ༄། །བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཏེ་འདོགས་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་བསྟན་པའི་ཀུན་བཏགས་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གཞན་
དབང་གཟུགས་ཕུང་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་འདི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ་ཞེས་ངོ་

བོ་ཉིད་དུ་མིང་དང་བདས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཀུན་བཏགས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་སྟེ་བྱུད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་འདི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྟེ་བའོ་ཞེས་པ་འམ་འགག་པའོ་ཞེས་སོགས་
བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བདས་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་བྱུད་པར་དུ་

ཀུན་བཏགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། ཞེས་སྟོར་འགོད་དང་པོས་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་དང་། སྟོར་འགོད་
གཉིས་པས་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ངོ་བོ་དང་བྱུད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་

ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གང་ཞིག །སྟོ་འབྲུལ་པའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེན། གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱུད་པར་གྱི་ཐ་སྟོན་ཀྱི་གཞི་ཡིན་
པ་ལྟ་བུ་རྣམ་གྲངས་པའི་ཀུན་བཏགས་དང་། གཟུགས་སོགས་

ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཀྱན་བཏགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ལ། དེང་སང་པ་དག་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་
ཀྱན་བཏགས་ཀྱན་བཏགས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲིབ་ནི་

རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་དང་འགའ་བར་དོགས་ཏེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཀྱན་བཏགས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་སྒྲུལ་ན། དགོངས་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་
ཡུལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པས། རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་

@014B དབང་གིས་བྱུང་བ་དེ་གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡི་ཤེས་ལྟ་བུ་དག་པ་གཞན་དབང་དང་། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡང་དག་
མིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་ལྟ་བུ་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་དང་གཉིས་སོ། །གཞན་དབང་

དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྒྲུལ་ན། དགོངས་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོག་ཁྲིའི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུ་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་
ཕྱིན་གྱི་འབྲུ་བསྐྱེད་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞན་ཏུ་ཡོད་དེ།

སྟོང་གཞི་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་མ་གཞན་དབང་གི་སྟོང་དུ་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་ཤིང་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པས་ཏེ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་

ཅམ་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་ཆོས་གྱི་
བདག་འཛིན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་གྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་

ཉིད་དེ་ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མཚན་ཉིད་འདི་དག་ནི་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་གྱི་ཆོག་རིས་སོར་བཞག་ཏུ་བྱས་ལ། འོན་ཀྱང་ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མཚན་ཉིད་བདག་འཛིན་གཉིས་གྱིས་
ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་

སྟོང་ཐུན་དུ་གསུངས་ཀྱང་། ཆོས་གྱི་བདག་མིད་མ་གཏོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་ཡོངས་གྲུབ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲར་འབྱུང་བསྐྱེད་པའི་ལུང་དེ་དག་དང་། རྗེ་ཉིད་གྱི་གསུང་གི་ཟུར་
ལས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བྱུང་བས་འདིར་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་སྒྲུར་

@015A ཨྲ། བའོ། རིགས་ལུང་དང་དམ་འཆའ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་འདི་དག་ལ་ཆོག་སྒྲོན་ཅུང་ཟད་གཅོད་དགོས་པར་སྒྲུང་ཡང་། འདིར་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གོ་བ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བྱས་
པའོ། ཡོངས་གྲུབ་ལ་དབྱེན་ཆོས་ཉིད་མདོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་

པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དང་། རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལྟ་བུ་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་སུ་སྒྲས་ཟིན་ལ་

དབྱེར་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་ནི་གཞན་དབང་མཆོན་ཉིད་པ་དང་ཡོངས་གྲུབ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུང་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་རོ་བོ་ངོས་འཛིན་གྱི་མདོ་དེར། ཀུན་བཏགས་པའི་རོ་
བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཞེས་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པ་ནི། རོ་བོ་

ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་གཞན་དབང་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་སྐྱབས་འདིར་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འཛོག་ཅིས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་

བཤད་ཟིན་ཏོ། ། བཞི་པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ལྟས་པ་ལ་བཤད་བྱའི་མདོ་དགོད་པ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། འཁོར་

ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་

@015B དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བས་སྒྲིའི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཕྱི་མས་དེ་གསུམ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་སོ་སོར་ཕྱེ་བས་སྒྲིའི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་རུང་བར་བརྟན་

པ་ན། དོན་གྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་པ་གཉིས་བྱང་དོན་དང་། ཐ་མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་བདག་གིས་ལེགས་པར་བྱམས་སོ་ཞེས་སྒྲུར་བཤད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བཙུམ་ལྟན་འདས་ལ་ལྟས་པ་ནི་དགོངས་

འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་(WB'A) རྒྱ་ལྗོངས་སེམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྟར་མཉམ་སྦྲེལ་བྱས་པའི་བར་ཏེ། མདོའི་ཆོག་འདི་དག་ད་ལྟ་ཞིན་དུ་གྲགས་ཆེ་བས་འདིར་ཚང་བར་མ་
བྱངས་སོ།། གཉིས་པ་ལ་མདོའི་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་

དང་། དེས་གྲུབ་པའི་བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལོ།། དང་པོ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གནས་གང་དུ་གསུངས། དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་དང་གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ།
བྱང་དོན་དང་ངེས་དོན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་

གནས་བྱང་སྟོང་སྤྱོད་པ་དེ་དགས་ཀྱི་ནགས་སུ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས། བརྗོད་བྱ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཆོས་
རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཤས་ཆེར་

མ་བཀག་པར། རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱོར་ལ། ངོ་མཚར་ལྷན་དུ་བྱུང་བ་ཞེས་སོགས་
ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷན་

@16A ༄། །མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་གོང་ན་ངས་དོན་གྱི་བསྟན་པ་གཞན་ཡོད་པས་སྒྲ་ན་མཆིས་པ་
དང་། སྐབས་མཆིས་པ་ཞེས་པ་ནི་གྲོལ་བ་གཞན་གྱིས་

གྲུན་ཀའི་སྐབས་མཆིས་པ་དང་། མདོའི་དངོས་བསྟན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲང་དུ་མི་རུང་བས་དྲང་དོན་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སོ་སོར་མ་བྱེ་བས་ཚུད་པའི་གཞིའི་
གནས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། སྒྲ་ན་མཆིས་པ་མན་ཆད་གྱི་འཆད་

ཚུལ་འོག་མ་ལའང་འདི་བཞིན་དུ་སྒྱུར་རོ། །འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་ནི་གནས་བྱ་གྲོད་ཕུང་པོའི་རིལ་སོགས་པ་དང་། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་
བཀའ་བ་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་

ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས། བརྗོད་བྱ་གཞུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲས་ཟིན་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་
བསྐྱོར་བར་མཛད་ལ། ཆོག་དོན་ལྷག་མ་རྣམས་སྤར་ལྟར་རོ། །

འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ནི་གནས་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བཀའ་བ་ལ་ངས་པར་བལྟས་
དགོས་པ་རྣམས་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས། བཛྲེད་བྱ་མཚན་

ཉིད་གསུམ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་སྤྱོད་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་བར་མཇུག་དེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངས་དོན་དུ་སྟོན་ཏེ་གོ་

@16B སྒྲའོ། །འདིར་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་བཛྲེད་ན། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་པལ་ཆེར་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་སམ་དེའི་སྒྲུབ་གཏོགས་པ་གང་

རུང་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བཀའ་བ་ལ་བལྟས་མི་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་ལ་
གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་

གྲིས་མ་གྲུབ་པར་སྒྲིས་ཟིན་ལ་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་སམ་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་པ་གང་རུང་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་ཉིད་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་
དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བཀའ་བ་ལ་བལྟོས་དགོས་པ་རྣམས་ལ་

གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་དངོས་སམ་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་པ་གང་རུང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད་དེ། འདི་དག་ནི་གཙོ་
བོར་གོ་བ་ཚོ་ལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྟོན་བཅད་དེ་ཞིབ་པར་སྒྲིན་

དགོངས་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ་
འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གསུམ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཆེད་དུ་བྱ་

བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མས་བཀའ་བ་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་
དང་། དེ་གང་ཞིག་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་འཁོར་ལོ་

@17A ༄། །ཐ་མས་བཀྲལ་བ་ལ་བལྟོས་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་ཐ་མའི་འཛོག་
བྱེད་ཡིན་ལ། བཙམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ལྔ་སྡེ་ལ་ཐོག་

མར་གསུངས་པའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་འམ་མདོ་ཞེས་བྲགས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་གཞི་དང་། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཚན་གཞི་དང་། རོན་དམ་
ཡང་དག་འཕགས་གྱིས་ཉུས་པའི་ལེའུ་འདི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་

མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་རིལ་པོ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་གཞིར་འཛིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལེའུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་
པར་ཡོད་མེད་སོ་སོར་བྱེ་ནས་མི་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་

བཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན་ལས། འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་པའི་ཉི་ཆོག་སྟོས་པའི་མཚན་གཞིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་རིལ་པོ་འཛིན་པ་འབྲེལ་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ།
དེས་ན་ཡབ་སྐུས་གསུམ་ག་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་

འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་དེ། ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་ཅིང་། དེ་དགོངས་འགྲེལ་
ལས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་

དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་རབ་
གཉིས་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་

@17B དང་། ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་གཉིས་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཆ་ནས་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སོར་འབྱེད་པར་སྤྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་སོགས་ཇེ་འུ་གསུང་རབ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ལས་
གསུངས་ཤིང་། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་

གསུང་རབ་གཉིས་སོ་སོར་མི་འབྱེད་ན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་སྒོ་གཞན་མེད་པས་འདི་ལྟར་དབྱེད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོར་
ཐལ། ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་

བོར་དགོངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་ཐེག་དམན་གྱི་མདོར་ཐལ། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་དང་

ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
ཉིད་སྤྱོད་དངོས་སུ་བསྟན་རུང་གི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་

པར་ཐལ། ཀྱན་བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་རུང་གི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས་སྒྲངས། ཅ་བར་འདོད་ན། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་དང་
འགལ་ཞིང་། ལྷ་མ་ཡབ་སྐུ་གྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་

@18A ཨྲ། ཤམོ། ཤའི་དག་གི་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱོ། ཤའོ་ན་བྱེད་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་
ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་

ཡང་སྐབས་འདིར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་དགོངས་འབྱེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་ཡིན་ལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་པ་
འབྱེལ་བ་ལ་ཞུགས་པས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་

པ་ཞེས་བཅོད་ལ། དགོངས་པ་འབྱེལ་བར་ཞུགས་ཚུལ་ཡང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཁོར་
ལོ་བར་པའི་དོན་དུ་དངོས་སུ་གོ་བའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོའི་དོན་དུ་དོན་གྱིས་གོ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་འཁོར་ལོ་
དང་པོ་རང་གི་དངོས་བསྟན་ཙམ་གོ་བར་རྒྱས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་

ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་འཁོར་ལོ་བར་པ་རང་གི་དགོངས་པ་ཙམ་གོ་བར་རྒྱས། གཞན་དེ་གཉིས་ཀྱི་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཉིད་ལས། སྒྲ་མ་གཉིས་ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་
ནི་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་

ལྟར་ཡིན་ཏེ་ད་དུང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ། གཉིས་པ་དྲང་ངེས་ཀྱི་རྩལ་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་ཞེས་པ་ནས། རྩོད་པར་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཁོར་ལོ་
གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དང་དེ་དག་གི་དབྱེ་གཞི་དྲང་ངེས་འབྱེད་རྩལ་དང་

@18B བཅས་པ་སྟོན་པས་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། འོ་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་མིང་གི་ཐ་སྙད་རྩི་ལྟ་བུ་ཞིན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བར་པ་ལ་མཚན་ཉིད་
མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་དང་། ཐ་མ་ལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་ཉུས་པའི་

ལེའུ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདིའི་མིང་ནི་དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ནག་གི་འབྲེལ་ཆེན་སོགས་ལས་དོན་དམ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་
ཆོས་འཁོར་ཞེས་མིང་བཏགས་ལ། རྩི་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་

པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤར་གྱི་གྲུབ་དོན་གྱི་མདོའི་ཆོག་དང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པས་ཆེས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་
གསུམ་པོ་དེའི་དབྱེ་གཞི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ལ་

བདེན་པར་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་གསུམ་
པོ་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྟོན་རྩལ་གསུམ་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་གསུང་

རབ་རྣམས་ནི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་དུའང་མ་གཏོགས་ཤིང་། འདིར་བྱང་ངེས་དཔྱོད་པའི་གཞིར་ཡང་མི་རུང་ལ། དེ་དག་ནི། མདོ་འདིས་བྱང་ངེས་སུ་འཇོག་པའི་རྩལ་ནི་ཞེས་པ་ནས། དུས་
དང་པོར་གསུངས་ཚད་གྱི་གསུངས་རབ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུས་

དང་པོར་^(WB'A)རྩྭ་ཕྱོགས་སེར་ལྗང་གྱི་ལ། ཤམ་ཐབས་རྒྱུ་པོར་བགོ་བར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་འདིར་དོགས་པ་དཔྱོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བར་གྱི་དགོངས་པ་
མཐར་ཐུག་པའོ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱང་ངེས་གྱི་

@19A ༄། །བྱད་པར་ནི། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་པ་གཉིས་བྱང་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མདོ་གཞན་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལ་མ་བཟོས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་གཟུང་
དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཐ་མ་ངས་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་

གི་དངོས་བསྟན་མདོ་གཞན་གྱིས་བཀྲལ་བ་ལ་མ་བཟོས་པར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་གཟུང་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲས་པ། ཤེར་ཕྱིན་དགོངས་དོན་ཀུ་མུ་ད་ཡི་ཚལ། །ཟབ་དོན་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་
འོད་དཀར་གྱིས། །གསལ་བར་བྱེ་ཆོ་རྣམ་རིག་རྩལ་སྒྲ་བའི། །

ངང་མེའི་ཚོགས་རྣམས་དགའ་བའི་གར་བྱོས་ཤིག། །མདོ་སྤེལ་ས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་རྩལ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་རྩལ་བཀྲལ་བ་ལ་གཉིས། སྒྲོབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་གྱིས་གཙོ་བོར་དགོངས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་རྩལ་དང་།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་བྱེ་བ་ནི་མདོ་སྤེལ་དགོངས་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡིན་ཏེ། བསྟུ་བ་དང་བྱང་ས་དང་ཐེག་བསྟུས་སོགས་འཕགས་

པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཇད་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་དགོངས་འབྱེལ་གྱི་ལུང་པལ་ཆེ་བ་བྱངས་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་འབྲེལ་
པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་དགོངས་འབྱེལ་དང་ཡིན་ཏུ་མཐུན་

པའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐའ་གཉིས་སྒོང་བའི་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན། སྒོ་འདོགས་གྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག། དེས་གསུང་རབ་གྱི་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ།
བྱང་ས་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱ་བ་ནས་བཤད་

@19B པའི་ཚུལ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒོ་འདོགས་དང་སྒྱར་འདེབས་གྱི་ལྟ་བ་ངོས་གཟུང་། དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་ཚུལ་
བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི་བྱང་ས་ལས། ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅིན་ཞེས་པ་ནས།

གསུངས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འཆད་ལ། དེ་དག་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། བྱང་ས་ལས། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅིན། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་སྒྲོ་

བཏགས་པའི་ལོག་པར་འཛིན་པ་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པ་སྟེ་བདེན་པར་བྱལ་པ་གཞན་དབང་ལ་བདེན་པར་མ་བྱལ་བོ་ཞེས་སྐྱར་བ་བཏགས་པའི་ལོག་པར་འཛིན་པ་
སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ལུགས་

ཀྱི་དོན་ཡོངས་བྱལ་དེ་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་དོ། ཞེས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་སྟོ་སྐྱར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པར་བྱལ་པར་གསུངས་ནས། འོན་སྟོ་འདོགས་དང་སྐྱར་འདེབས་དེ་
ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་གཉིས་ངོས་འཛིན་པ་ནི་བྱང་ས་ལས།

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་པ་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་། དེར་འཛིན་པ་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་དུ་བསྟན་ནས། བཏགས་པའི་
ཆོག་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་དབང་

བདེན་པར་མ་བྱལ་པ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དང་། དེར་འཛིན་པ་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་དང་། མཐར་འཛིན་དེ་ཉིད་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལས་
ཉམས་པར་བསྟན་ཏེ། ལུང་གི་འབྲུ་སྟོན་ཙམ་བྱས་ན།

@20A ལྷོ་། །སྐབས་འདིའི་སློ་འདོགས་ཀྱི་མཐར་འཇིག་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཇིག་པ་དེ་སློ་འདོགས་ཀྱི་མཐར་འཇིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་།

ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་།

འཛིན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། བྱུང་པར་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དབང་གི་སྟངས་དུ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོགས་ངོ་བོ་དང་། འདི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་བ་འོ་ཞེས་སོགས་བྱུང་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་

པའི་ཚིག་གི་འཇུག་གཞིར་གཞུགས་སོགས་དེ་བཞིན་གྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་
འདོད་པའི་ཕྱིར། གྲུན་བཏགས་བདེན་པར་གྲུབ་པར་སྒྲོ་འདོགས་

ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞན་དབང་བདེན་པར་མ་གྱུབ་པར་སྐྱར་བ་འདེབས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏགས་པའི་ཚིག་འཇུག་པའི་མཚན་མའི་གཞི། ཀུན་བཏགས་པའི་ཚིག་འཇུག་པའི་མཚན་མའི་ཉིན་ཏུ་གྱུར་པའི་བརྗོད་ཏུ་

མེད་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དབང་གི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་དག་པའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་པར་མེད་དོ་ཞེས་སྒྱུར་བ་འདེབས་ཤིང་
ཆུད་གཞོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་

བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རང་སྡེ་དོན་སྒྲིག་གཉིས་དང་། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རང་སྡེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འདུལ་བ་འདི་ལས་ཉམས་པར་

@20B རིག་པར་བྱ་སྟེ། མཐའ་གཉིས་གང་རུང་གི་གཡང་སར་ལྷུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་དབང་ལ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་མིང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་བརྟ་
དང་རྟོག་པས་མིང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གོ་ཞེས་བརྟ་མ་སྒྱུར་བའི་སྔ་རོལ་གྱི་

མིང་དེ་འཇུག་པའི་འཇུག་བཞིའི་དངོས་པོ་ཞིག་སྟེ། འདི་དག་གོ་བ་དང་སངས་རྒྱུང་བར་སྒྲུང་ངོ་ ༄ གཉིས་པ་དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲོ་སྒྱུར་བྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ནས། ལྷན་
མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ།

སྒོ་འདོགས་དང་སྐྱར་འདེབས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སྒོ་སྐྱར་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྒོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྒོ་འདོགས་གྱི་མཐའ་འགོག་པ་ནི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་
ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

འོག་ཏུ་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །སྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐའ་འགོག་ཚུལ་ནི། སྐྱར་འདེབས་ནི་བྱང་ས་ལས་ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད་བྱའི་ལུང་བཀོད་ནས། དེ་ལ་འདིར་ཞེས་པ་མན་གྱིས་ལུང་གི་དོན་
བཤད་པ་ཡིན་པས་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་

སྒྲིབ་རྣམས་ན་རེ། བྱང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཐ་སྐྱད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཟུགས་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་
གདགས་གཞིར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།

གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རྣམས་བདེན་པར་མེད་ན་དེ་རྣམས་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་གདགས་གཞིའི་དངོས་པོ་ཕུང་པོ་མེད་པ་ལ་གང་ཟག་གདགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་གཞན་དབང་རྣམས་

@21A ཨྲ། །བདེན་པར་ཡོད་དེ། འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་། འདི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་བྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཚིག་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ན་ངོ་བོ་

དང་བྱད་པར་གྱི་ཚིག་ཉི་བར་གདགས་སུ་རུང་གི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདེན་པར་མེད་དུ་ཟིན་ན་དེ་རྣམས་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གདགས་གཞིའི་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པ་ལ་
བཏགས་པའི་ཚིག་གིས་ཉི་བར་འདོགས་པ་ཡང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་འདོགས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་མེད་དུ་ཟིན་ན་འདོགས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཡང་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་གཞན་དབང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་

པ་ལེགས་པར་བཀག་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཆད་བདེ་བར་བྱེད་ན། སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟན་སྐྱེས་མེད་པས་ཀུན་བཏགས་རྒྱང་པར་ཟད་ལ། དེ་ཡང་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་
ལ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་

དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་མ་གྲུབ་ན་གཞན་དབང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཅུས་གྱི་རྫས་སུ་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་གཞན་
དབང་གཏན་ནས་མེད་དགོས་པས་གཞན་དབང་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་

འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དབང་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པས་ཀྱན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གདགས་གཞི་གཞན་དབང་མེད་ན་འདོགས་པ་ཕོ་དང་འདོགས་པའི་ཐ་
སྟོན་གྲང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་བཏགས་པའི་ཀྱན་

@21B བཏགས་གྲང་མེད་དགོས་པས་ཀྱན་བཏགས་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གཞན་དབང་མེད་ན་དེའི་ཆོས་ཉིད་གྲང་མེད་དགོས་པས་ཡོངས་གྲུབ་ལ་ཡང་
སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་མེད་ན་དེའི་ཆོས་ཉིད་གྲང་མེད་

དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྣམ་རིག་པ་རྣམས་བཞེད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་མ་གྲུབ་གྲང་གཞན་དབང་ཐ་སྟོན་ཅུ་ཡོད་ལ། དེས་གཞན་དབང་ཡོད་པའི་
གོ་ཡང་ཆོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་འགག་

ཐ་སྐད་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་སྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐར་ལྷུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། ཞེས་གསུང་མོད། དེ་ཙམ་གྱིས་འདི་པའི་ལུགས་ལ་སྐྱོན་སྤོང་བར་མི་རྣམས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་སྒོས་སྒོམ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་སེམས་

ཙམ་པས་འཛོག་མི་ཤེས་པས། ལས་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤྱད་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འབྱུང་བར་ཐ་སྐད་ཙམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་དཀར་ནག་གི་ལས་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བ་དེ་སྒོས་སྒོམ་ཙམ་རྒྱུང་པར་བཟད་པས་ལས་འབྲས་གྱི་རྣམ་

གཞག་གཏན་མེད་པར་འབྱུར་རོ་སྒྲིམ་དུ་བསམས་པའོ། །དེ་ཡང་བྱང་ས་ལས། དེ་བས་ན་ཞེས་སོགས་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་ཞེན་ནས་གཞན་དབང་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཐལ་འབྱུར་བ་ཆད་མཐར་ལྷུང་བ་དང་།

གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྤོང་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དབུ་མའི་ལམ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། ལུང་གི་ཆོག་གོ་སྒྲུའོ། །བྱང་ས་ནས་འབྱུང་བའི་རྩྱལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནས་འབྱུང་བའི་རྩྱལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་

@22A ཨྲ། །སྤྲ་མ་བཟློད་ཅིང་དེའི་དོན་ལ་བྱི་ལན་བྱ་བ་དང་། ལན་བཏབ་པའི་ཕྱོགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱུ་བ་ལས་ཞེས་པ་ནས། དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་
པས་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ཀྱང་མས་ན་རེ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རང་གིས་ཉེས་པར་བབྱང་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདའི་དངོས་བསྟན་སྒྲིའི་བཞིན་པར་བབྱང་ནས། འདི་སྐད་ཅས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་མེད་དོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་

ཅིང་། ཀྱན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པའི་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་བཟློད་པ་སྟེ། འདིས་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཕྱོགས་སྤྲ་མ་མ་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟིང་ཁམ་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིབ་ན་མ་
གཏོགས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་ལྟ་བ་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྟ་བ་

མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་འདོད་པ་བཟློད་ནས། དེ་ལ་སྒྲུར་ཡང་འདི་སྐད་ཅས་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྒྲིབ་བོས་ནས། བྱིད་རྣམས་འདོད་པའི་དོན་དམ་

པའི་མཚན་གཞི་གང་ཡིན། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་པར་འཇོག་པའི་གྲུན་རྫོབ་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་ངྱི་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་ངྱིས་པ་ན་གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་
ནམས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་བདེན་

པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ནམས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་ཤིང་འཛིན་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གྲུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ནམས་གང་གི་ངོར་བདེན་

@22B པར་འཇོག་པའི་སྟོ་གྲུན་རྫོབ་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་སྟོ་གྲུན་རྫོབ་པ་དེ་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ནས་གྲུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བདེན་
པར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་མངོན་པར་རྗོད་པ་དང་ཐ་སྐད་བྱེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ནམས་ངྱི་བའི་ལན་འདེབས་པར་གྱུར་ན། གཉིས་པ་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་།
རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བའོ།། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ཐོག་མར་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ངོས་འཛིན་འགོག་པ་ནི་བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ལ། ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མིད་པར་སྟུ་བ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་བརྗོད་
པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་

ཤིང་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་འདོད་དམ། འོན་ཏེ་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྟོག་
པས་བཏགས་ཙམ་དང་། མིང་གིས་བཞག་ཙམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་

ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་བཏགས་བྱུང་ན། གལ་ཏེ་དང་པོ་ལྟར་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་བར་ཐལ།
རང་གི་རིགས་འདྲ་སྒྲ་མའི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་རྟོག་པ་

དང་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་སྒྲ་བར་བྱས་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་བྱུང་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཞན་དབང་བཞིན། ཞེས་
པའོ། །ཁོ་ན་རེ། གྲི་བ་གཉིས་པ་ལྟར་བདེན་

@23A ༄། །འཛིན་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་མོ་ཞིན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མངོན་པར་བཟོད་པ་དང་། གྲོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་འདོགས་སུ་ཡང་མི་རུང་བར་བཤམ།
བྱོད་མངོན་པར་བཟོད་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་པ་དང་གྲོ་

ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་པར་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་བྱོད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་དགོས། བྱོད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་པས་དེ་ལྟར་འདོགས་པ་
ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གོ་སྤྲོ་བར་བྱས་ན། བདེན་འཛིན་

ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་ཏེ། རྟོག་པས་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །བྱོད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན་བྱོད་གཏན་ནས་མེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་

ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བཀག་ནས། དོན་དམ་གྱི་ངོས་འཛིན་འགོག་པ་ནི་བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ལ་བོས་ནས་སྟོན་བསྟན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་

ཅན། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དམིགས་ཤིང་སྤང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་ན་རེ། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིས་གྲུབ་པར་དམིགས་ཤིང་སྤང་བས་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་འདོད་པས་མི་གཞོད་དེ། དེ་འབྲུལ་སྟོང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་སྟེ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་རང་ལན་འདེབས་པར་གྱུར་ན། དེ་ལ་

@23B སྒྲུབ་ཡང་གཞོད་བྱེད་འདི་སྐད་ཅས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་འབྲུལ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་དམ། འོན་ཏེ་མེད་པར་འདོད། གལ་ཏེ་དང་པོ་ལྟར་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་

པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དོན་དམ་པའི་མཚན་གཞིར་མི་རྩུང་བར་ཐལ། སྟོང་འབྲུལ་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བསལ་བ་དང་རྟགས་ཁས། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་བ་གཉིས་པ་
ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་

ཆོས་ཅན། ཆོས་གང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ། གློ་འཁྱུལ་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གློ་འཁྱུལ་པ་དེ་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེ་གཏན་ནས་མེད་དགོས། གཏན་ནས་མེད་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དམིགས་ཤིང་སྒྲུང་བ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་འཁྱུལ་
པའི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མེད་བཏགས་ནས་སྒྲོན་

བསྟན་པ་ནི་གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མེད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཞིང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་། ཀྱན་བཏགས་འདོགས་པ་པོ་དང་།
འདོགས་པའི་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གཞན་དབང་ཉིད་ཡིན་པས་

དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་གཙོ་བོར་གཞན་དབང་བདེན་པར་ཡོད་མེད་རྩོད་པ་ཡིན་ན། །གཞན་ཡང་། བསྟུ་བ་ལས་དེ་ལ་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅམ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དངས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་བརྩུང་

@24A ཨྲ། །ན་སྒྲོ་འདོགས་གྱི་མཐར་ལྷུང་བ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་མེད་དུ་བཟུང་ན་སྐྱར་འདེབས་གྱི་མཐར་ལྷུང་བ་དང་། གནས་ལུགས་གྱི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་སྒྲོ་
སྐྱར་གྱི་མཐར་གཉིས་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་

པར་ཡོད་པ་དང་། བསྐྱུ་བ་དང་བྱང་ས་ལས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་བཏགས་ཐ་སྟོད་དུ་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཁྱུངས་དང་བཅས་པ་རིམ་པར་གསུངས་པ་

ཡིན་ཏེ་གོ་སྒྲ་བར་སྤང་ངོ། །གཉིས་པ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ། འགལ་བའི་ཚེད་པ་དགོད་པ་དང་། མི་འགལ་བའི་ལན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་གལ་ཏེ་བྱང་ས་དང་ཞེས་པ་
ནས། ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེན་ཞེས་པའི་

བར་གྱིས་སྟོན་ལ། དོན་ནི་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དོན་དམ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། དབྱས་མཐའ་རྩ་འབྲེལ་ལས་
ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་ཕུ་དོན་དམ་དུ་ལའད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་

གྱུན་ལས་དོན་དམ་ལ་སྐྱེ་འཛིན་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེད་བ་ལས་གཞན་དབང་ཀྱན་རྒྱུ་ཡོད་པར་བཤད་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་དོགས་པའི་སྤྱིར་རོལ་ཟེར་ན་ཞེས་པའོ། ། གཉིས་
པ་ནི་རྟེན་མི་འགལ་བ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་

ནས། དགའ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱར་གྱི་རྩོད་པའི་ལན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དལ་བྱས་བཤད་ན། སྤྱིར་ཀྱན་རྒྱུ་དང་དོན་དམ་གྱི་འཛོག་རྒྱུ་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྙད་གྱི་
དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཀྱན་རྒྱུ་

@24B ཏུ་བྱས་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་འཛོག་རྒྱུ་གཅིག་དང་། རྣམ་དག་གི་
དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་ལ་དོན་དམ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་

པ་དང་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྙད་གྱི་གཞི་ལ་ཀྱན་རྒྱུ་ཏུ་བྱས་པའི་འཛོག་རྒྱུ་གཉིས་ལས་འཛོག་རྒྱུ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་དེ།
བརྟན་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་

མ་ཡིན་པའི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གུན་བཏགས་གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། དེ་མིང་དང་བདས་བཞག་ཙམ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་དང་གུན་
རྫོབ་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་དང་པོའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་སྟོན་

མེད་པར་བསྟན་ནས། རྫས་བཏགས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་ཀྱང་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། བསྟུ་བ་ལས་ཞེས་པ་ནས། བཏགས་ཡོད་དང་ནི་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ་ལུང་གི་འབྲུ་བསྟན་པ་
ཙམ་བྱས་ན། སྔོན་པོ་གཟུགས་སོ། །

འདི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་མདོན་པར་བརྗོད་པའི་ཐ་སྟོན་བྱས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྟོན་གང་ལ་འཇུག་
པའི་གཞིར་གནས་ཤིང་སྣང་བའི་སྟོན་སྟོན་པོ་

འཛོན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་དང་དེས་བྱངས་ནས་སྐྱེས་པའི་བླན་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྟེ་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་མིང་ཅན་ཏེ་མིང་འཇུག་པའི་གཞི་དང་།
སྔོན་པོ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རང་གི་

@25A ༄། །བདག་ཉིད་གང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་སྟེ་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་ཆ་དེ་ནི་རྫས་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་མེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་སྒྲུབ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་སྟོན་པོ་འདི་
གཟུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་

བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་མིང་ཅན་ཏེ་ཐ་སྟོན་གྱི་གཞིར་སྟོན་པོ་དེ་བདག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་དེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཀྱན་བཏགས་
པའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བཏགས་པ་

ལས་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རྫས་སྒྲུ་མ་གྲུབ་ཅིང་དོན་དམ་པར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། བདས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་། འདི་
གཟུགས་གྱི་སྟེ་བའོ་ཞེས་སོགས་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྟོན་

མངོན་པར་བརྟེན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་གོམས་པ་རྣམ་པར་བསལ་བའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཟུགས་ཞེས་བད་སྒྲུབ་བ་ན་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ།

རང་གི་ངོ་བོ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེས་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པར་བྱལ་པ་གང་
ཞིག །གཞན་བབྱང་བ་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་

གཟུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་དོན་གོ་སླ་བར་བསྐྱུས་ན། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྟོན་གྱི་གཞིར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་
གྱིས་མ་བྱལ་སྟེ། མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་

@25B གྱིད་བང་གིས་ཤར་བའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་དང་པོའི་དོན་དང་། སྟོན་པོ་སྟོན་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་བྱལ་སྟེ། བདུས་
བཞག་པ་ཙམ་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་གཉིས་

པའི་དོན་ཡིན་ལ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། རྗེས་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཀར་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་བྱལ་པ་གང་ཞིག །གཞན་བབྱང་བ་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་དུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་པའི་དོན་

ནོ། །རང་རེའི་རྒྱུ་འབྲུང་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་འདི་དག་ནི་ཤིན་དུ་གྲོང་བར་མཐོང་སྟེ་གཡས་འཛོག་རྒྱུ་པ་མཇོང་སྟུང་བ་ཁོ་བོས་མ་བཟོད་དེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དགོངས་པར་སོན་
མ་སོན་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་

ཉོགས་ཤིག། སྐབས་འདིར་རྫས་ཉལས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བསྟུ་བ་ལས་གསུངས་པ་ནི་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འབྲུ་བསྟན་པ་ཙམ་བྱས་ན་སྐབས་འདིའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་དོན་གཞག་ཏུ་ཡོད་
དེ། ཆོས་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་

པ་དག་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པར་རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་དུ་ཡོད་ཅིང་། རང་ཉིད་འབྲུབ་པ་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོགས་ཤིང་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བཏགས་ཡོད་ཀྱང་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཆོས་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་རང་ཉིད་གཟུང་བ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དག་ལ་ངས་པར་བསྟོས་དགོས་ལ། རང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་དགོས་ཤིང་རང་གི་

@26A ༄། །མཚན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་བསྟུན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྫུས་དང་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་འདིའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་

ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་། གང་ཟག་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་སྐབས་འདི་ནས་བཤད་པའི་
བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ཡུང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་

པར་གང་ཟག་གཟུང་དུ་མེད་ཅིང་། ཀུན་གཞི་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱང་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདས་བཞག་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཡོད་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པ་འགལ་ཡང་། སྤྱིར་བཏགས་ཡོད་དང་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤྱར་གྱི་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་བའི་སྟོན་
མེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། འཛོག་ཚུལ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་

ཞེས་སོགས་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། རོན་དང་ཐོབ་དང་སྐྱབ་པ་ནི། །རོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅིས་རོན་དམ་ལ་དབྱེན་རོན་དམ་པའི་རོན་དམ། ཐོབ་པ་རོན་དམ། སྐྱབ་པ་རོན་དམ་
སྟེ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་དང་

པོ་ནི་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་དང་། གཉིས་པ་མུང་འདས་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྤར་བྲངས་པའི་དགོངས་
འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དེ་དག་གིས་གཞན་དབང་རོན་

@26B དམ་དུ་མེད་ཅིས་གསུངས་པ་ནི་གཞན་དབང་བདེན་པར་མེད་ཅིས་སྟོན་པ་མིན་གྱི། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ལ་རོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་རོན་དམ་དེར་མེད་ཅིས་བསྟན་པ་ཙམ་
ཡིན་པས་ལུང་དེ་དག་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དོ། །དེས་ན་དབྱས་

མཐའ་ལས། རྣམ་དག་སྟོད་ཡུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཅུ་འགྲེལ་བྲངས་པའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོངས་གྲུབ་གཅིག་པུ་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པར་སྟོན་པའི་
ཁྱད་སྤངས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་སྒྲིང་པོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་

ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གོལ་བའི། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་སྔ་མ་ལྟར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་སྟུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་རྣམ་དག་གི་དམིགས་

པ་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་པའི་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་དུ་འབྱུང་ངོ། །དེ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟུ་བ་ལས་ཀྱན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་
པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་ནས་དེ་རྣམ་

བཤད་རིགས་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་སྟུབ་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ནས་ཡང་བསྟུ་བ་ལས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་དོན་དམ་དང་ཀྱན་རྫོབ་
གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་

དགོངས་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་དུ་གསལ་ཞིང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱི་གོ་དཀའ་བར་མི་སྒྲུང་བས་འདིར་རྒྱས་པར་མ་སྟོས་སོ། །དབྱས་མཐའ་
ལས། བཏགས་པ་དང་ནི་ཤེས་པ་དང་། །དེ་

@27A ༄། །བཞིན་བཟོད་དེ་བཏགས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་སྒྲར་དོན་དམ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྫོབ་ལ་ཡང་བཏགས་པའི་ཀྱན་རྫོབ། ཤེས་པའི་ཀྱན་རྫོབ། བཟོད་པའི་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ་གསུམ་དུ་

བཤད་ལ། དེ་དག་གྲང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་དགོངས་པའོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའི་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་སོ་སོའི་རྫས་བཏགས་དང་། བདེན་པ་གཉིས་དང་། གྲུབ་མཐའ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡང་དེ་

དག་གི་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་མ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་རྗེ་ཉིད་གྱིས་རང་ཅག་རྣམས་ལ་གདམས་པའོ། །བསྟུ་བ་ནས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བཟོད་ཟིན་ཏེ། གསུམ་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་

བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ། དབུས་མཐའ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ། ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་ལས་ཞེས་པ་ནས། བཤད་ཟིན་ཏེ་ཞེས་པའི་

བར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་ནས། ཡང་ཐོག་མ་དང་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདོད་དོ་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་

གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དང་། གལ་ཏེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས་ཞེས་པ་མན་ཆད་ནས་གཞན་དབང་སྐྱེ་མ་དང་འབྲ་བའི་དཔེ་དོན་སྒྲུར་རྩལ་བཤད་པ་ཡིན་པས། གོ་སྒྲ་བར་བཙུང་ན། མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། རང་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ། །ཞེས་

@27B སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་མ་འོངས་པ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བཞུགས་
མེད་དུ་རང་དབང་དུ་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། འདས་པ་རྣམས་

སྐར་དེ་ཉིད་དུ་བཟུབས་ནས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་རྣམས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་སྡོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བྱིས་པས་ཞེན་པ་
ལྟར་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དང་། གཟུང་འཛིན་རྒྱས་

གཞན་གྱི་ངོ་བོར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལྟར་དུ་མ་སྐྱེས་
ཤིང་མ་འགགས་པ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཐོག་མ་དང་ནི་དེ་བཞིན་གཞན་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་ཅིས་གསུངས་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ།

འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། སྐྱེས་ཟིན་གྱི་ཆོས་དེའི་ངོ་བོར་སྤྲར་ཡང་བལྟ་བས་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། འཁོར་བ་ན་སྡོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ཀྱན་བཏགས་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ། གཞན་དབང་

ལ་རང་དབང་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ། དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ཆོས་སྐྱེ་ལ་བྱུང་པར་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་
ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་

@28A ༄། །དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཞེས་སོགས་སྐྱུ་མ་དང་མི་ལམ་སོགས་ཆོས་ནམས་བརྟུན་པ་ཡིན་པའི་དྲི་བར་རིགས་ཀྱི། གཞན་དབང་དང་སྐྱུ་མ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དོ་སྒྲུམ་
ན། གཞན་དབང་དང་སྐྱུ་མ་དཔེ་དོན་

དུ་སྦྱོར་བ་ནི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱུ་མ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱུལ་གཞི་དེའུ་ཤིང་བྱ་སོགས་སྐྱུ་མའི་སྤྲུགས་རྫས་ཀྱིས་བཏབ་པ་དང་། ཡང་དག་མིན་པའི་ཀྱན་
རྟོག་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་

བསྐྱད་པ་ཆོས་མཐུན། སྐྱུ་མའི་སྤྲུགས་རྫས་ཀྱིས་བཏབ་པ་ལ་བཞིན་ནས་དེ་ཤིང་རྟ་སྒྲུང་དུ་མེད་བཞིན་དུ་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་དང་གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པའི་ཀྱན་རྟོག་དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྒྱུངས་ཆད་དུ་མེད་བཞིན་དུ་རྒྱུངས་

ཆད་དུ་སྒྲུང་བ་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་དབང་དང་སྐྱུ་མ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱོར་རྩལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་ལ། ལྷག་མ་ནམས་ནི་གོ་སྒྲ་བར་སྒྲུང་ངོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་ནས་འབྱུང་
བའི་རྩལ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས་

ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཡང་དག་མིན་པའི་ཀྱན་རྟོག་གཞན་དབང་དེ་ཉིད་སྤྱིར་ཡོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་པར་
སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་གྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་

བ་ནི་ཆོག་གི་ལྷག་མའོ། ཞེས་སྤྱིར་གཞན་དབང་ཡོད་ཅེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སམ་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་སྤྱར་དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྤྱོ་བ་རྣམས་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་

@28B འདོད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་གསུངས་པར་བཞེད་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ལ་ལ་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་

བ་དགག་པའི་དོན་དུ། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་རྣམས་བདེན་
མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞིན། དེ་མི་འགལ་ཏེ། འཁོར་

ལོ་བར་པར་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་དེ་གཞན་དབང་གི་གཙོ་བོ་ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་དེ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་

གཞུང་སྟོས་ཤིང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་མེད་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་

སྟོན་པ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་སྟོས་ལྟ་ཤིང་། ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡོད་ན་
ཀུན་རྟོག་རེས་ཡོངས་གྲུབ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོགས་སྟུམ་

ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡང་དག་མིན་པའི་ཀུན་རྟོག་དེ་ལ་གནས་ལུགས་ཡོངས་གྲུབ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་
དེ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་སྟོན་ལ། ཡང་དག་མ་ཡིན་

@29A ༄། །ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅིས་པའི་སྟོགས་སྒྲ་སྒྲ་བ་པོ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་ཐལ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ཡང་སྐུ་མ་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་
ཀྱིས་ནི་ཤེས་པ་བདེན་པར་བྱུང་བ་བཞིན་

དུ་སྤྱོད་ལ་གྱི་དོན་ཡང་བདེན་བྱུང་དུ་འདོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་ནང་གི་ཤེས་པ་བདེན་སྟོང་དུ་འདོད་པ་དང་། ཐལ་འབྱུང་བ་རྣམས་སྤྱོད་ལ་གྱི་དོན་
དང་ནང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

མ་བྱུང་ཅིང་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་ཙམ་མཚུངས་པར་འདོད་པ་རྣམས་དགག་པའི་སྤྱིར་དུ་སྐུ་མ་ཅུ་པ་བརྩམས་པར་གསུངས་ལ། གཞན་དབང་གི་ཤེས་པ་གཟུང་འཛིན་རྒྱས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་འོད་སྤང་གི་ལུ་སོགས་

ནས་གསུངས་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བུལ་བའི་དབུ་མའི་ལམ་གོང་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱལ་བ་མ་ཕམ་པ། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད། སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་རྣམས་ཀྱི་
བཞེད་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་བསྐྱིགས་ནས་གསུངས་

པ་རྣམས་མ་ཉེར་བར་བཤད་ཟིན་ཏེ། གསུམ་པ་ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་རྩལ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། མ་བྲིས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་
བཤད་ན་རྣམ་རིག་པའི་མཁས་པ་གཞན་

རྣམས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་རྩལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་ཡང་དཔལ་ལྷན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་སུ།
ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་

@29B ཡང་དག་བཏེན། །མེད་ཅེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། །བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གསུངས་པ་གཙོ་ཆེར་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་

ལ་དགོངས་པ་དང་། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། །གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དོན་དང་། ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་བྱ་
ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་

པ་ཚོས་རྒྱམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྐྱབ་པར་མཛད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཕྱོགས་སྒྲུང་ཚོས་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་དང་། ཀུན་བཏགས་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་

ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་སོ་ཞིས་སྐྱ་བ་ནི་མཐོང་རྒྱ་རྒྱངས་པའི་གཏམ་སྟེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་སྒྲར་ལྟར་བཤད་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་
ལུང་རིགས་གཉིས་ཀའི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་རྒྱུ་འབྲེལ་ངེས་ལས་ཀྱང་ཐེག་བརྒྱས་

རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པའི་དབང་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །ཞིས་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་གཞན་དབང་
གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྐྱབས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་

ལས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དང་། དངོས་རྒྱམས་ཐ་དད་གནས་པ་འདི། །ཞིས་པ་ནས། རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅིས་པའི་བར་གྱིས་
བཤད་པར་མཛད་ལ། དེའི་དོན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་

@30A ༄། །ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡོད་དེ། ནང་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ལ་གྱི་དོན་མེད་པས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དོན་གཞན་དུ་
མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་

པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་ནི་སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་སྤྱོད་གྱི་མདོའི་དོན་འཆད་རྩལ་ཡིན་ལ། མདོ་སྤྱི་པ་དང་བྱན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་སྤྱོད་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་
རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་མཚན་

མཚན་གྱི་བྱ་བྱེད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། སྤང་པོ་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྤྱི་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་

བཀའ་ཁས་ལེན་པར་བཞེད་ཅིང་། མཁས་གྲུབ་སྣ་བའི་ཉི་མ་ཉན་ཐོས་སྤྱི་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་པར་བཞེད་ཀྱང་། རྗེ་ཉིད་གྱི་དགོངས་པ་སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །རྣམ་
འབྱེད་གཉིས་དང་། རིགས་པའི་དབང་ལྟུག་

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་སྒྲིལ་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་དང་། འཁོར་ལོ་

དང་པོ་དང་བར་པ་སྒྲིལ་བཞིན་ཏུ་ཁས་སྒྲུབ་ཏུ་མི་རུང་བའི་བྱང་དོན་ཏུ་བཞེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། སྒྲུལ་པ། སྒྲོ་གསལ་བྱང་བ་འཁོད་པའི་དྲི་བཟང་རྒྱས། །མད་བྱང་ལུང་རིགས་སྒྲུབ་ཅིའི་
བཅུད་ཀྱི་མ། །སྒྲོ་བཟང་དགོངས་དོན་ཡིད་

@30B བཞིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། །གསལ་བར་འོངས་སོ་པད་དཀར་རྒྱས་པའི་དཔལ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །དེ་ལྟར་མཐའ་གཉིས་སྒྲོང་རྩལ་སྒྲིབ་བསྟན་པ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་བྱེ་

བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ངོས་གཟུང་། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱང་ངེས་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུགས་འདི་ལ་
ཞེས་པ་ནས། སྒྲོ་འདོགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་

པས་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། སྒྲིབ་རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་སྐྱར་འདེབས་དང་སློ་འདོགས་གཉིས་ལས་སྐྱར་འདེབས་ནི་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་བྱུང་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་སྐྱར་

འདེབས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བྱུང་མཐས་ཀྱན་བཏགས་པ་ཁོན་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་སྒྲར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སློ་འདོགས་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་

གཉིས་ལས་དང་པོ་ལའང་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཀྱན་བཏགས་ནི་གང་ཟག་རང་སྐྱབ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱུང་པ་འཐད་དོ་སྟེན་དུ་འཛིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ནི་
བྱུང་མཐས་ཀྱན་བཏགས་པ་ལ་མི་བསྟོས་པར་གང་

ཟག་རང་སྐྱབ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ནི་སློ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ལ་ཡང་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ལས་དང་

@31A ༄། །པོ་ལ་ཡང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་འཐད་དོ་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པ་དང་། རོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པ་འཐད་
སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་

ཀྱང་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། རང་སྡེ་དོན་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ལྷན་སྐྱེས་ལ་ཡང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་དང་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་
གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་

དེ་སྣོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འདིར་ནི་གཙོ་བོ་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་འབྲུལ་བར་འདོད་པའི་
བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་

སོགས་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་གཞིར་སྤང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྤང་བའི་སྤང་བ་འཆར་བས་དེ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་
དུ་དབང་ཤེས་དེས་བྱངས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་

ལ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་ངོས་བཟུང་ནས་དེ། མིང་གི་སྒྲ་རོལ་སློ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་འགོག་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཞེས་པ་ནས། གྱིས་ཤིག་ཅི་ན་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་སེམས་ཙམ་པའི་བྱན་མོང་མ་

@31B ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་། རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་དང་། གཟུགས་ཞེས་
པའི་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་རང་ལྟོག་ནི་རང་

གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་མདོ་སྒྲེ་པས་ཀྱང་རྟོགས་པས་དེའི་ངོར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་

གྲིས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་རྒྱས་ཤིང་། བྱིད་འདོད་པའི་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིད་པ་འཕོ་བའི་
མདོ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྟུ། །ཞེས་

སོགས་གྲིས་བསྟན་པ་ལས་ལྷག་པའི་སྟོང་ཚུལ་ཞིག་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལ་ཡང་མི་སྒྲུང་ཞིང་། ལུང་དེ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
སྤྲར་གྱི་སྟོང་ཚུལ་དེ་རྣམ་རིག་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྟོང་ཚུལ་དེ་ལ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་བཀག་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་ན།
དགོངས་འབྲེལ་ལས། ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་

ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་ཅིང་། བྱང་ས་ལས་དེ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་བར་འབྱུར་བས་དེ་དག་ལ་
འགལ་བ་སྟོང་བའི་ཚུལ་བཤད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་

@32A ༄། །པ་ནི། བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། འདི་དག་ཤིན་དུ་གལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། ཐོག་མར། བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། དང་པོར་བཤད་དོ་
ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།

དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་གྲུབ་ཟིན་པ་དང་། སྟོང་ཚུལ་དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་
ཤེས་སྒྲིབ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་

དང་། དེ་ཉོགས་པའི་ལམ་དེ་མཐའ་གཉིས་དང་བུལ་བའི་དབྱུ་མའི་ལམ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་པར་བྱང་ས་ལས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་བསྐྱུས་ལས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་ཉོགས་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་བཞག་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་།
དེའི་དོན་ཁས་གྲང་ལེན་ཏེ། བྱང་སར་ཀུན་བཏགས་

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ན་རང་རེའི་སྟོན་པའི་ལུང་གིས་བཀག་པས་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། ནང་པ་གཞིར་བཅས་ལ་ཡང་རྣམ་རིག་པ་
དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་

སྒྲིབ་པའི་འོང་དོན་མེད་པས་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ལས་འོས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་སར་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ན་ཡང་དགོངས་
འབྲེལ་གྱི་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་བྱངས་པར་ཉན་

@32B ཐོས་སྡེ་པ་རང་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་གསུམ་གྱིས་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ལུང་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྲིད་པ་འཕྲོ་བའི་མདོའི་ལུང་། མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སུ། །ཞེས་སོགས་
བྱངས་པ་དེ་ཉིད་དང་། དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་མདོ་དང་། བསྐྱམས་

བྱེད་ཀྱང་ཡུ་ནའི་ཕྱི་རོལ་སྡེ་བཅས་པའི་མདོ་དང་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་གྱི་སྡེ་ཚན་གྱི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་ཅི་ཡོད། །དེ་ཀུན་ཐུབ་པས་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་
ཏེ། །གཟིགས་དང་གསན་ལ་བཞེད་པ་མི་མཛད་པས། །དེ་ནི་ཞལ་

གྲིས་མི་བཞེས་གང་གིས་འཛིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་ནི། སྡོན་པོ་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྲིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཚས་ཉིད་
ཡོངས་གྲུབ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ཀྱན་རྫོབ་པ་

ཡིན་ལ། སྒོ་དེས་བབྱང་བ་ལྟར་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་རང་ལུགས་སུ་མི་བཞེད་ཅེས་པ་ལོ། ཇི་ལྟར་ཡང་བྱང་ས་ལས། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་དོན་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཅིན། གཟུགས་ལ་
སོགས་པར་མིང་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཟུགས་

ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། བཏགས་པ་དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དེ། དེ་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཇི་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ལ་ནི་སྒོ་འདོགས་པ་

དང་སྐྱར་བའི་ལྟ་བ་མི་མངའ་སྟེ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉི་བར་འཛོག་པའི་ལྟ་བ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གྲིས་མི་བཞེས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལུང་གསུམ་པ་ནི།
བསྟུམས་བྱེད་ཀ་ཏ་ཡུ་ནའི་ཕྱོ བྱ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བཀའ་སྩལ་པ།

@33A ༄། །འདི་ན་དག་སྒོར་བསྐྱམས་བྱེད་ནི་ས་ལ་བརྟེན་ཅིང་བསམ་གཏན་མི་བྱེད་དོ། །ཁྱུ་དང་མི་དང་རྩྱུང་དང་། ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་དང་།
འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྤྱི་མཆེད་དང་།

འཇིག་རྟེན་འདི་དང་ཕ་རོལ་དང་། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཕྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། རྟེན་པ་བཙལ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྗེས་སྤྱོད་བཏགས་པ་དང་རྗེས་
སྤྱོད་བཙལ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ཅིང་བསམ་

གཏན་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་བྱང་ས་ལས། མདོའི་ཆོག་དེས་དོན་དེ་རྗེས་སྤྱོད་ཅིན། ས་ལ་སོགས་པ་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་
བརྟེན་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་ལ་

སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱའོ། །འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་ས་ལ་སོགས་པར་མིང་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྤྱོད་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ས་ལ་སོགས་པའི་མིང་
འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་

པར་འཛིན་པ་དངོས་པོ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སུ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལུང་གསུམ་པོ་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རང་ལ་གྲགས་ཤིང་ཁས་ལེན་ཡང་དེ་དག་གི་ལུགས་ཀྱི་ལུང་འདི་དག་གི་འཆད་ཚུལ་ནི།
གཟུགས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་

བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་ནོ་ཞེས་འཆད་དེ་ཤེས་པར་སྤྲོ། །དེ་ནས། དེ་ལ་ཐོག་མར་སྒྲོ་འདོགས་ལྟན་སྐྱེས་ཞེས་པ་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྲིས་འདི་པའི་
ལུགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་

@33B གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཅར་གྱི་ངོས་བབྱང་བ་ཡིན་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཅུང་ཟད་སྒྲས་ཟིན་ཀྱང་འདི་དག་གལ་ཆེ་བས་
ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན། བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་གྲིས་པ་རྣམས་

ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པས་རྒྱད་བསྟན་པའི་གྲིས་པ་རྣམས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོགས་མིང་ཇི་ལྟ་བ་དང་། དེ་ལྟར་
འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་བརྗོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ངོ་

བོ་ཉིད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྒྲུང་བའི་དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་བྱིས་པ་ན། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་མི་འདེབས་

པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ལ། དེའི་དོན་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་རྣམ་རིག་པའི་སྐབས་འདིར་བདེ་ལ་བྱང་བའི་སྐྱེས་བུས་ཡིད་གཏད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྒྲུང་བའི་ཆོ་

ན་མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྒྲུང་བ་དང་སྟོན་པོ་སྐྱེ་རེལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བར་མ་ཟད་སྟོན་པོ་དེ་ཉིད་འདི་སྟོན་པོའོ་ཞེས་དང་། སྟོན་པོ་འདི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་དང་། འདི་སྟོན་པོའི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་

སྟངས་ཀྱི་གཞིར་སྒྲུང་ཞིང་དེ་ཡང་ཡུལ་སྟོན་པོ་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་གཞིར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་བློན་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་

@34A ༄། ཁས་དེ་ལ་ཞེན་ཏེ་འདི་སྟོན་པོའོ་འདི་སྟོན་པོའི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་པོའོ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་དེའི་ངོ་བོ་གང་

ཡིན་ཞེས་དྲིས་པ་ན། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཞེན་ནས་དེའི་ངོ་བོ་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པའི་ཀྱན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་འང་མིག་ཤེས་དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འབྲེན་ལྟས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་འཛིན་མིག་ཅ་

ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྒྲུང་བའི་ཆོ་སྟོན་པོ་མིང་དང་བདས་བཞག་ཅམ་མིན་པར་སྟོན་པོ་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ནི་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོའི་ཐ་སྙད་
གྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་སྒྲུང་

བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཡིན་ཞིང་། རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་རིགས་པས་
འགོག་པ་དང་། སྒྲུང་བཤད་པའི་སྟོན་འཛིན་

མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སོགས་སུ་འདོད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་རིག་
པ་རྣམས་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་དང་། དེས་བྲངས་

ནས་སྐྱེས་པའི་སྤར་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་འབྲུལ་པ་དང་། བྱད་པར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཡང་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་སྤར་བཤད་པའི་སྟོན་
འཛིན་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་མ་འབྲུལ་བ་དང་།

@34B མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྟོན་པོ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱང་དོན་མཐུན་དུ་འདོད་ལ། སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱུ་ལོ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་
རང་ལྟོག་རྟོག་བཏགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་། སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ཞེས་

པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དོན་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་དང་རྣམ་རིག་པའི་ལྷགས་གཉིས་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་སོ། །དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་གོ་སྐྱ་བར་བྱས་ན། རྣམ་རིག་པའི་སྐྱབས་

འདིར་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིའི་རང་སྟོག་ཙམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། དེའི་གཞི་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པ་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་
གི་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་འདི་སྟོན་པོའི་ཞེས་སོགས་

ཀྱི་ཐ་སྐད་གང་ལ་འཇུག་པའི་གཞིར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་ཚུལ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་དབང་ཤེས་དེ་དག་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བས་དེ་དག་གི་སྒྲུང་ཚུལ་ལྟར་གྱི་དོན་ལ་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བྱུང་པར་འདོད་

པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྣམ་རིག་པའི་སྐབས་འདིར་སྟོན་པོ་ངོ་པོ་དང་བྱུང་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བ་ནི་མདོན་པར་བཟོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲུང་བའི་
རྣམ་རིག་དང་། དེ་ལ་སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྒྲུང་

བ་ནི་རིགས་མཐུན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གྱུར་པའི་སྟོན་པོར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་འཛིན་
རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་

@35A ༄། །ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་ལེགས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །སྟོན་པོ་སྟོན་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་སྟོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་ངོ་བོ་དང་
བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་གཞིར་སྟོན་

པོ་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོ་ནས་སྤང་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་སྤང་བ་དེ་ལ་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་ཞེན་ནས་འདི་སྟོན་པོ་འོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་བྱེད་ཅིང་། སྟོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྤང་ཚུལ་
དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་ཡང་རྟོག་པས་ཞེན་པའི་སྟོན་ནས་

སྤང་རང་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོ་བར་བྱེད་པས་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་སྤང་བའི་སྟོན་སོགས་དེ་ལ་རྟོག་པའི་ཞེན་
གཞི་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་པས་མདོ་སྟེ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་

སྒྲུབ་སྒྲུབས་སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་ཙམ་དང་མི་འདྲའོ། །སྟོན་འཛིན་གྱི་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་དགག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་
དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དགོངས་

འགྲེལ་ལས་ཞེས་པ་ནས། སྒོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ་རིམ་པ་ལྟར་བཟོད་ན། དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་གསལ་
བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ཏྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་

བྱང་ས་དང་བསྐྱབ་ལས་རིགས་པ་གསུམ་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། ཐེག་བསྐྱས་ལས། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྟོམ་མིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། ཐོག་མར་བྱང་ས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ཅུང་
ཟད་བཟོད་ན། བྱང་ས་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་གང་

@35B དག་དང་དངོས་པོ་གང་དག་ལ་ཇི་ལྟར་བཟོད་པ་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་དེ་དག་དང་དངོས་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟར་ཆོས་གཅིག་ཕྱ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ཕྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་
རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་མང་པོར་འགྱུར་བའི་རིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་

ཆོས་གཅིག་ཕྱ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ཕྱ་ལ་མང་པོ་དག་གི་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་མང་པོར་བཟོད་ཅིང་བཏགས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་དག་རང་གཞན་
དབང་གི་དངོས་པོ་གང་དག་ལ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོགས་

གྱི་མིང་གི་རྗེད་པ་ཇི་ལྟར་འཇུག་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཆོས་དེ་དག་དང་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ན་ནི་
གཟུགས་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་ཕུ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་

པོ་གཅིག་ཕུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་མང་པོར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་གཟུགས་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་ཕུ་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཕུ་ལ་
མིང་མང་པོ་དག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲ་ཆོགས་པ་མང་པོར་

བརྗོད་ཅིང་བཏགས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དག་དོན་ནི། ལྟོ་ལྟོར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་བདུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་ཅིང་ལྟོ་ལྟོར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་
པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། ལྟོ་

ལྟོར་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མིང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བཏགས་པ་ན་མིང་དུ་མ་ཡོད་པ་ལྟར་བྱོད་ཀྱང་དུ་མར་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་མིང་དུ་མ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཡང་བྱང་ས་ལས། དེ་ལྟ་

@36A ༄། །ན་དངོས་པོ་སྤར་བྱང་བ་ལ་ཕྱིས་དེ་ལ་དགའ་མགུར་འདོགས་པའི་ཚིག་གིས་ཉེ་བར་འདོགས་ན་ནི་འདོགས་པའི་ཚིག་གིས་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་སྤར་ལ་དྲུ་འདོགས་པའི་
ཚིག་གིས་ཉེ་བར་མ་བཏགས་པའི་ཆོ་ཆོས་དེ་དང་

དངོས་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ལྷོ་ལྷིར་བ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་སྤར་བྱང་ལ། ཕྱིས་དེ་ལ་དགའ་མགུར་མིང་འདོགས་པའི་ཚིག་གིས་འདིའི་མིང་ལ་
བུམ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་ཡིན་ན་ནི།

ལྷོ་ལྷིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པའི་ཚིག་གིས་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་སྤར་ལ་དྲུ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པའི་ཚིག་གིས་འདི་བུམ་པའོ་ཞེས་ཉེ་བར་མ་བཏགས་པའི་ཆོ་ལྷོ་
ལྷིར་བ་བུམ་པ་དེའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་

གཏན་ནས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོ་དེ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོ་ལྷིར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འབྱུག་པའི་གཞིར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །ཡང་
ན་འདི་ལྷར་བཤད་དེ། ལྷོ་ལྷིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་

འཇུག་པ་དེ་ལྟོ་ལྟེན་བའི་དངོས་པོ་སྤར་བྱུང་བ་ལ་ཕྱིས་དེ་ལ་དགའ་མགུར་འདོགས་པའི་ཚིག་གིས་འདིའི་མིང་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཉི་བར་འདོགས་པ་ཡིན་ནམ། ལྟོ་ལྟེན་བ་གྲུབ་ཙམ་ཉིད་
ནས་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་རང་བཅས་སྟུ་བྱུང་བ་

གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ལྟོ་ལྟེན་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པའི་ཚིག་གིས་མིང་ཉི་བར་འདོགས་པའི་སྤར་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་མིང་འདོགས་པའི་ཚིག་གིས་ལྟོ་ལྟེན་བ་ལ་བྱམ་པ་
ཞེས་པའི་མིང་ཉི་བར་མ་གཏགས་པའི་ཚེ་ལྟོ་ལྟེན་

@36B བའི་ཚེས་དེ་དང་དངོས་པོ་དེ་བྱམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྟོ་ལྟེན་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པ་དེ་ལྟོ་ལྟེན་བའི་དངོས་པོ་སྤར་བྱུང་བ་ལ་ཕྱིས་བྱམ་པའོ་
ཞེས་མིང་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟོ་

ལྟེན་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལྟོ་ལྟེན་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པ་དེ་བདུན་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་ཞེས་
པའི་བདུན་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གིས་

སྟོ་ཕྱིར་བ་མཐོང་བའི་ཆོ་ནའང་བུམ་པའོ་སྒྲུ་པའི་སྟོ་སྐྱེ་བར་ཐལ། སྟོ་ཕྱིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པ་དེ་བདུ་ལ་མི་སྟོས་པར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་སྟོ་
ཕྱིར་བ་རང་གི་དངོས་པོའི་ངོས་ནས་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དོན་སྒྲུ་སྟེ་གཉིས་ལ་བརྟག་པ་བུས་པའི་སྟོ་ནས་སྟོན་བརྗོད་ཚུལ་ལ་སྐྱར་ཀྱང་རུང་བར་སེམས་སོ། །ཡང་བྱང་ས་ལས། གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་པའི་ཆོག་མེད་བཞིན་
དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོ་འཇུག་པར་

འགྱུར་བའི་རིགས་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སྟོན་པོ་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྟོ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ན་སྟོན་པོ་འདི་གཟུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་
གིས་འདོགས་པ་མེད་བཞིན་དུ་

ཡང་སྟོན་པོ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་འདི་གཟུགས་སོ་སྒྲུ་པའི་སྟོ་འཇུག་པར་འགྱུར་རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། བྱང་ས་ནས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་སྟོགས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་
ཟིན་ལ། རྣམ་པར་གཏན་

@37A ༄། །ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བ་ལས། ཆོས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པར་བཟོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ། བཟོད་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་བལྟ་
བར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་

པ། སྤྲུལ་མ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི་མེད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་སྤྲུལ་དང་འབྲ་བ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་
པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན།

དོན་སྤྲུལ་བ་གཉིས་ན་རེ། ཀུན་བཏགས་འདོགས་པའི་གཞི་མ་བཏགས་པའི་སྒྲ་རོལ་གྱི་གཞན་དབང་གི་ཆོས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པར་བཟོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ངོ་བོ་གཞན་ཏུ་ཡོད་དེ།
འདོགས་བྱེད་གྱི་སྤྲུལ་དང་རྟོག་པས་མིང་གི་

བརྟག་པར་ཡང་མ་སྤྲུལ་བའི་གཞན་དབང་དེ་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྤྲུལ་པ། བཟོད་དུ་མེད་
པའི་དངོས་པོ་གཞན་དབང་དེ་སྤྲུལ་མ་ལྟ་བུའི་

མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་ལུས་ཀྱི་རྩ་ས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་འདི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པའི་རྣམ་
བྱངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་གནང་བ་ནི་ལུང་དོན་

མ་གོ་བའི་མོངས་པའོ། །དེ་ནས་བསྐྱབ་ལས། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་གིས་རྒྱ་མཚན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཉི་བར་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉི་བར་འདོགས་
པ་ནི་རྒྱ་མཚན་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

@37B ཞེས་པ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ཀྱན་བཏགས་འདོགས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེས་དོན་སྒྲ་སྡེ་གཉིས་ལ་བྲིས་པ་ན་དེ་གཉིས་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་འདོགས་བྱེད་སྒྲ་དང་ཉོག་པ་གང་གིས་རྒྱ་མཚན་རྣམ་

པར་བཞག་པ་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ལྟོ་ཕྱིར་བ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དེ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་བུམ་པ་ཞེས་ཉི་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་མིང་ཉི་བར་འདོགས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་གཞན་དབང་ལ་རག་ལས་པ་
ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན་ཞེས་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་པ་ནི།

ནམ་པར་རིག་པ་རང་ཡང་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པ་མིན་གྱི། དོན་སྣ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱིས་ལྟོ་ལྟེར་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འབྱུག་པའི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྐངས་ནས། ཡང་ལྟོ་
ལྟེར་བ་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་

བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་འབྱུག་གོ་ཞེན་དེ་གཉིས་འགལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་བསྟུ་བ་ལས། དེས་ན་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ན་ཇི་ལྟར་མིང་ནམ་
པར་གཞག་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཚན་

ལ་དེའི་སྟོ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་གཅིག་ལས་ཉེ་བར་འདོགས་པ་མང་བའི་ཕྱིར་དང་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་མང་པོ་ཐོབ་པར་འབྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ལ་རག་ལས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་

གསུངས་ལ། དོན་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། དོན་སྣ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་མིང་དེ་སྤྱོད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལ་རག་ལས་པར་
མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་

@38A ༄། །གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟོ་ལྷིར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོ་ལྷིར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ལ་སྟོན་འདི་ལྟར་ཡོད་དེ། སྟོ་ལྷིར་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཉི་བར་འདོགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ནམ་པར་གཞག་པ་སྟེ་བཏགས་ཟིན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་

མཚན་སྟོ་ལྷིར་བ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་འདི་བུམ་པའོ་སྟམ་པའི་སྟོ་འབྱུང་བར་འབྱུར་བར་ཐལ། བྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མིང་གི་སྔ་རོལ་སྟོ་མེད་ཕྱིར། །

ཞེས་སོགས་དང་དོན་གཅིག་གོ། །གཞན་ཡང་རྒྱ་མཚན་གཞན་དབང་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་མིང་མང་པོ་ཉི་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་དང་མིང་སྟོ་ཆོགས་པ་འཇུག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཕུ་དེ་ཉིད་དོན་མང་པོ་

ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མིང་མང་པོ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་ས་དང་བསྐྱབ་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་སྟོན་གས་ཙམ་ཞིག་བཟོད་ཟིན་ཏོ། ། ད་
ནི་ཐེག་བསྐྱུས་ལས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་

བའི་ཚུལ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་
ཉིད་གཞན་དབང་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་

@38B པར་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། ཞེས་ངྲི་བ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ། མིང་གི་སྒྲ་རོལ་སྟོ་མིད་ཕྱིར། །མང་བའི་ཕྱིར་དང་མ་ངེས་ཕྱིར། །དེ་ཡི་བདག་ཉིད་བདག་མང་དང་། །བདག་འདྲེས་འགལ་
བས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་རིགས་པ་གསུམ་

གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་པོ་ཆོས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགལ་བས་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གྲུབ་ཚུལ་གོ་སྟོན་བར་བཟོད་ན་དོན་སྟོན་གཉིས་ན་རེ། ལྟོ་ཕྱིར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་
མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ལྟོ་ལྟེར་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་འཛོག་པ་དེ་བདུ་ལ་གཏན་ནས་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། བྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་འཇུག་པའི་གཞིར་བྱོད་
རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་

ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བུམ་པའོ་སྐམ་པའི་སྟོ་སྐྱེ་བ་བདུ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་
པའི་མིང་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་

ཏུ་འང་བྱོད་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་བུམ་པའོ་སྐམ་པའི་སྟོ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་ལྟོ་ལྟེར་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་ལ་བུམ་པ་ཞེས་

མིང་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ་དུ་བྱོད་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་བུམ་པའོ་སྐམ་པའི་སྟོ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་དོན་གཅིག་ཉིད་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མང་པོར་འགལ་བས་འགྲུབ་
པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་

@39A ༄། །དབང་པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་དང་གྲོང་འཛུལ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དུ་མ་འབྱུག་པ་དེ། བྲོད་ལ་མིང་དེ་དག་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འབྱུག་པར་ཐལ། བྲོད་མིང་དེ་དག་འབྱུག་པའི་
འབྱུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྲིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་བརྒྱ་བྱིན་གཅིག་ཕུ་དེ་ཉིད་མིང་དུ་མ་ལྟར་དོན་ཡང་དུ་མར་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་ཆོས་ཅན། བྲོད་མིང་དུ་མ་འབྱུག་པའི་འབྱུག་
གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྲིས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྲོད་

དུ་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གསུམ་པ་དོན་མ་འབྲེས་པའི་ངོ་བོ་འབྲེས་པར་འགལ་བས་འགྲུབ་པ་ནི། ཤར་རྒྱབ་གྱི་ཉར་སྤྲས་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྲོད་གཉིས་ལ་ཉར་སྤྲས་ཞེས་པའི་མིང་
གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་འབྱུག་པའི་ཆོ་བྲོད་གཉིས་ལ་

ཉར་སྤྲས་ཞེས་པའི་མིང་དེ་དངོས་དབང་གིས་འབྱུག་པར་ཐལ། བྲོད་གཉིས་ཉར་སྤྲས་ཞེས་པའི་མིང་འབྱུག་པའི་འབྱུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྲིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བྲོད་གཉིས་མིང་གཅིག་པ་ལྟར་དོན་ཡང་

གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། ཤར་རྒྱབ་གྱི་ཉེར་སྤྲས་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱོད་གཉིས་ཉེར་སྤྲས་ཞེས་མིང་གཅིག་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། བྱོད་གཉིས་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སོགས་ཏྲོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། ལྟོ་ལྟེན་བ་བྱམ་པའོ་སྟུམ་དུ་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པ་རྒྱུད་དུ་ལ་ཡང་ལྟོ་ལྟེན་བ་ཏྲོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་ཡོད་དེ། དེ་འདྲའི་བྱིས་

@39B པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོ་ལྟེན་བ་ཐ་སྟོན་གྱི་གཞིར་ལྟོ་ལྟེན་བ་ཁོ་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་རྒྱལ་གྱི་དོས་ནས་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྟོ་ལྟེན་བ་ཏྲོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པ་ལྷན་སྦྲེས་ནི་འདི་འདྲ་

བའི་རིགས་ཡིན་ལ། འགོག་རྒྱལ་ནི་སྤྲར་གྱི་དེས་ཤེས་པར་རྒྱས་སོ། །བྱང་སར་དོན་ལྡར་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་སྤྲར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་ནས་གང་ལ་བརྟེན་འདོགས་པའི་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་དོན་སྒྲིལ་སྟེ་གཉིས་གྱིས་སྤྲར་གྱི་

རིགས་པ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་ཚུལ་སྐྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དོན་སྒྲིག་གཉིས་ན་རེ། ལྟོ་ལྟེར་བ་བདའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ལྟོ་ལྟེར་བ་དའི་ངོ་བོར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ན་ལྟོ་ལྟེར་བ་བུམ་པར་གོ་བ་ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་བུམ་པའོ་ཞེས་པའི་བད་

འབྲེལ་བུས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ལྟོ་ལྟེར་བ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་བུམ་པའོ་སྒྲིམ་དུ་སྒོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་ན་ཡང་། ལྟོ་ལྟེར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བདའི་དངོས་ཡུལ་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་

མི་འཇུག་གོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་སྒྲིམ་མོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱོན་སྤོང་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་བད་མ་སྒྱུར་བའི་སྒྲ་རོལ་དུ་ཡང་ལྟོ་ལྟེར་བ་བུམ་པའོ་སྒྲིམ་པའི་སྒོ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ལྟོ་ལྟེར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་

བདའི་དངོས་ཡུལ་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྒྲར་བཞིན་རིགས་བསྐྱེས་ནས་བཀའ་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟོ་ལྟེར་བ་བུམ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ནི་མིང་དང་བདས་བཞག་

@40A ༄། །ཙམ་གྱི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཡང་ཚད་མས་བྱུང་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྟོ་ལྟེར་བ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ནི་མིང་དང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ཡང་།

ཐ་སྟད་དུའང་གཞི་མ་བྱུང་པས་མིང་དང་བདས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་ཚད་མས་བྱུང་མ་བྱུང་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མིང་དང་བདས་བཞག་ཙམ་ཡིན་སྟེན་ཆད་ལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་བ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །

རྒྱས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་སྟེན་ཆད་བདེན་པར་བྱུང་པའི་རྒྱས་བདེན་པར་བྱུང་པའི་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི། ཐལ་འབྱུར་བ་བཞིན་དུ་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སེམས་ཙམ་པས་འཇོག་མི་ཤེས་ལ། དེའི་

གནད་ཀྱིས་གཞན་དབང་བདེན་པར་མ་བྱུང་ན་གཞན་དབང་གཏན་མིང་དུ་འབྱུར་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྣ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱང་འདི་དང་འབྲེལ། །དོན་སྣ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་གཟུགས་འཇོན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་། གཟུགས་

གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་གཟུགས་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པ་བཞག་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་འང་འཇོག་མི་ཤེས་ཏེ།
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་ངོ་

བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་གཟུགས་ཁོ་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་པར་དོན་སྤྲེ་གཉིས་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་རྒྱང་པར་མ་
ཟད་ཆོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རང་

@40B འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཁེགས་ན་དོན་སྤྲེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ལ། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ནམ་
མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་ནམ་མཁའ་

ཁོ་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་བྱུང་པ་ཁེགས་ན་ནམ་མཁའ་འཇོག་མི་ཤེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་པ་
ལ་བྲགས་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་རང་མཚན་

དུ་བྱས་པའི་རང་མཚན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྣ་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་དོན་བྱེད་ལྷན་པ་ལ་རང་མཚན་དུ་བྱས་པའི་རང་མཚན་དེར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་གྲང་། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པར་བཤད་མ་ཐག་པ་

ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་གྲང་རང་

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་གྲང་རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། བུམ་མེད་མེད་དགག་ཡིན་

ཞིང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་བུམ་མེད་ཡིན་ལ། མེད་དགག་དང་དངོས་པོའི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྲིད་གྲང་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དངོས་པོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན།
མིང་ནི་གང་དང་གང་གིས་སྟུ། །ཞེས་སོགས་ཉན་

@041A ༄། །ཐོས་སྡེ་པ་ལ་གྲུབ་པའི་མདོ་ཡིན་ཡང་རྣམ་རིག་པ་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་གཉིས་མདོ་དེའི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། །སྟོ་ལྷིང་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་འཇུག་པའི་
འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་

པས་སྟོང་པ་དེ་མདོ་དེའི་དོན་ཡིན་པ་རྣམ་རིག་པ་བཞེད་ཅིང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་སྟོ་ལྷིང་བ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲུའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་མ་གྲུབ་པར་
མདོ་དེས་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་

པལ་ཆེན་སྡེ་པའི་གཞུང་ནས་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་གྲིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པས་ཐེག་བསྟུས་སུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་གང་བརྟུན་འདོགས་པའི་

ཞེས་པ་ནས་བརྩུང་སྟེ། བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྒྲར་བཤད་པའི་ཞེས་སོགས་གྲིས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་
གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཤེས་སྒྲིབ་དང་། དེས་

བཟུང་བ་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ནས། རོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་
རྟོགས་པས་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་བཀག་

པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་ཇི་ལྟར་འབྱུག་སྒྲུལ་ན་ཞེས་པ་ནས། སྒྲོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ཆེ། པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་མིང་

@041B གི་ཐ་སྙད་གྱིས་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྣམ་རྟོག་གི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རོལ་གྱི་
དོན་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་

ཏེ། གཟུགས་སོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རོ་བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྙད་གྱི་གཞིར་གཟུགས་སོགས་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་སྤང་བ་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་
པ་བཀག་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་གཟུགས་སོགས་ངོ་

བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་སྤང་བ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཚུར་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤར་བ་མ་ཡིན་གྱི། ནང་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་

ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་གཞིར་ཕྱི་རོལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ལ་རྟོག་པ་འབྱུང་པས་དེ་ལྟར་བྱུང་པར་ཞེན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་སྐྱམ་དུ་གཟུང་འཇོན་དོན་གཞན་གྱིས་སྟོང་
པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འརྱུག་པར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་གཉིས་ཐེག་བསྐྱས་ལས། ཆོལ་བ་བཞི་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འརྱུག་པར་གསུངས་པ་དང་སྐྱར་བར་བཞེད་ནས། འདི་ལྟར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་སོགས་ཐེག་

བསྐྱས་ཀྱི་ལུང་བྱངས་སུ་འདྲེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ལུང་གི་འབྲུ་སྟོན་པ་ཙམ་བྱས་ན་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོར་ལམ་པ་ཆོལ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

@042A ༄། །མཐོང་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཆོལ་བ་བཞིའི་དང་པོ་མིང་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་
ཙམ་དུ་འཇུག་ཚུལ་གཞག་ཏུ་

ཡོད་དེ། ཡི་གེ་སྟོབྟ་ལྟེ་ལྟེ་བའི་མིང་བུམ་པ་ཞེས་པ་དང་། དོན་སྟོབྟ་ལྟེ་བའི་མིང་ཡིད་ཀྱི་རྩོད་པ་སྟེ་རྟོག་པ་ལ་སྟོབྟ་ལྟེ་བའི་ཡི་གེ་སྟོབྟ་ལྟེ་བའི་མིང་དེ་ཡང་སྟོབྟ་ལྟེ་བའི་སྟོབྟ་དུ་
བཏགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྩོད་པ་སྟེ་རྟོག་པའི་བདག་

ཉིད་ཙམ་དུ་ཟད་པར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ། སྟོབྟ་ལྟེ་བའི་མིང་འཆོལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འཆོལ་བ་བཞིའི་གཉིས་པ་དོན་ཡོངས་སུ་

འཆོལ་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་གཞག་ ༙ ཏུ་ཡོད་དེ། ཡི་གེ་སྟོབྟ་ལྟེ་བའི་མིང་ལ་བཏྟན་ནས་ཏེ་མིང་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་གྱུར་པའི་དོན་སྟོབྟ་ལྟེ་བའི་
དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྩོད་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་ཟད་པ་

ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་འཛོལ་བའི་སློན་ས་དེ་ལྟར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཛོལ་བ་གསུམ་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཛོལ་

བའི་སློན་ས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཡང་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལྟོ་ལྗིང་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཡང་འདི་བུམ་པའོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། འདི་བུམ་པའི་སྐྱེ་
བའོ་ཞེས་བྲད་པར་དུ་བཏགས་པར་ཟད་པ་

@042B ཙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ལ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་སློན་ས་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དང་བཙས་པའི་ལྟོ་ལྗིང་བ་འདི་
བུམ་པའོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཛོལ་བའི་

སློན་ས་དེ་ལྟར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འཛོལ་བ་བཞི་པ་བྲད་པར་དུ་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཛོལ་བའི་སློན་ས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་
འཇུག་ཚུལ་ཡང་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལྟོ་ལྗིང་

བ་དང་བུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་བུམ་པའི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་བྱུང་པར་དུ་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་འཛོལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་དུ་
འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་

རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་གལ་ཏེ་འདི་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་ཞེས་པ་ནས། འབྲུབ་བོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲར་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་དབང་ཤེས་ལ་
བལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་ཡང་ཁེགས་

པར་བསྟན་ནས། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཞེས་པ་ནས་དེ་ལ་གཞན་གྱི་འགལ་བ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། ཁོ་ན་རེ། འཛོལ་བ་བཞི་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བཞིའི་སྒོ་
ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་འཇུག་པའི་

རྩལ་བཤད་པ་འདིས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་པ་ལ་བལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་ཁེགས་ནའང་བག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྤྲང་བའི་གཟུང་འཛིན་དོན་གཞན་ཁེགས་པ་མིན་པས་
ཕྱི་དོན་མེད་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཇི་ལྟར་

@043A ཨཱཾ། །འཐད་ཅིན། དེའི་སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་ཐ་དད་དུ་མེད་

པའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཙམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་གཞུགས་རང་གི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་དངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་
རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་ཐ་སྐད་གྱི་

གཞིར་སྒྲུང་བའི་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པར་རྟོགས་ཏུས། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་ན་དེ་ལ་གཞུགས་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་དགོས།
གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཞུགས་སྒྲུང་

བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་ན་གཞུགས་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་མ་གྲུབ་པར་
རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྒྲུང་བའི་རང་

རིག་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་པར་འབྱུང་པར་ཐལ། རང་རིག་ལ་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྣམ་ཤེས་དེ་སྤྱིང་བ་གསལ་
རིག་གི་ངོ་བོར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་

པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་རང་གི་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐལ་འབྱུར་དང་པོའི་བྱུང་པ་དངོས་སུ་ཁས་སྤངས་ཤིང་། ཏྲགས་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་རྟོག་པའི་

@043B ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བར་ཁས་སྤངས་པ་གང་ཞིག ། རྩུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེན། དེའི་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྦྱོན་པ་ནི། དེའི་སྦྱོན་མེད་ཅེས་
སོགས་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་རྟོག་

པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ཡང་། རྣམ་ཤེས་ཉམས་སྤྱིང་གི་རང་རིག་ལ་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་མི་སྒྲུང་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་
གཟུགས་སྒྲུང་བ་ན་གཉིས་སྒྲུང་དང་

བཅས་པར་སྒྲུང་ཡང་། རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་རྣམ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒྲོན་ས་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་སྒོ་ལ་སྒྲུང་ན་
ངེས་པར་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

སྒྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བ་ན་ངེས་པར་གཉིས་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་རྣམ་ཤེས་རང་རིག་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་
ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་ལ་རྣམ་

ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འཆར་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་བསམས་པ་ན། རྟོག་པ་ལ་སྤྱོད་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་རང་རིག་ལ་སྒྲུང་ཚུལ་རྟོག་པ་ལ་འཆར་
ཚུལ་དང་། གཟུགས་རྟོག་པའི་ཞེན་

གཞི་ཡིན་པ་རྟོག་པ་ལ་འཆར་ཚུལ་གཉིས་མཚུངས་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེན། རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་རང་རིག་ལ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་
གཉིས་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་རྟོག་

@044A ཨོཾ། །པ་ལ་འཆར་བས་མ་བྱུང་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡུལ་གཉིས་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན།

གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་རྣམ་རྟོག་ལ་འཆར་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་ནི། ཁོ་ན་
རེ། སྟོན་པོ་སྟོན་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་

པ་དེ་སྟོན་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པོ་སྟོན་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་གང་ཞིག ། རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་གྱི་སྒྲུང་བ་རྟོག་བྲལ་ལ་འཆར་བ་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེན། དེ་ལྟ་ན་དབང་ཤེས་

ལ་སྒྲུ་མའི་རྟ་སྒྲུང་གི་རྣམ་པ་ཡང་འཆར་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པ་ཡོངས་བྱུབ་ཏུ་གསུངས་པ་དེ་

ལ་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་གཞན་བཞག་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་ཡང་ཆེས་ལེགས་པར་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། སྤྱིར་ཀུན་བཏགས་ལ་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། སྤྱི་མཚན་ཐམས་ཅད་དང་ནམ་
མཁའ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཀུན་བཏགས་

ཡིན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས་སྐབས་འདིར་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་དེ་ཐམས་ཅད་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་གང་
གིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་སྐབས་

@044B འདིར་དེ་དག་ཉི་བར་མི་མཁོ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏགས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྒྲ་ཏྲག་སྟོང་དང་། སྤང་པོ་བདག་མེད་སོགས་མང་པོ་ཞིག་མིང་དང་བདས་འཛོག་མི་རྣམས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་
ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པས་

བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་དོན་གོང་དུ་ལཡན་ཟེན་ཏོ། །ཕྱི་རོལ་ལ་བསྟོས་པའི་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་འདིར་ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་བསྟོས་པའི་གཟུང་
འཛིན་རྒྱུ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པའི་

ནམ་གངས་ཇི་ལྟ་བུ་སྒྲུལ་ན། དེ་ལ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཐེག་བསྐྱུས་སུ་མི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཉི་ཤུ་པར་རྩལ་ཆ་མེད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་གྲགས་པས། དེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་

ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུ་མའི་བདག་སྟོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་རྩལ་འདུས་པ་དང་ཕྱ་རབ་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་

ནི་ཉ་ཅང་མངས་སུ་དོགས་ནས་འདིར་མ་བཞེད་ལ། གསུང་ངག་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གོ་སྒྲུབ་བར་སྒྲུང་ངོ། །སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་རྩལ་དངོས་ལའད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་
ཚུད་པ་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས། དགོངས་འགྲེལ་དང་

འགལ་བ་སྒྲུང་བ་དང་། གཞོད་འཛུམས་དང་འགལ་བ་སྒྲུང་བའོ། །དང་པོ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཞེས་པ་ནས། དོན་ནི་དེའི་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞན་དབང་ཀྱན་
བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་

@045A ཨྲ། །འཛིན་གྱིས་རྩ་བ་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྤྱད་ཅིང་། དེའི་དབང་གི་ལས་བསགས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། གྲུན་བཏགས་མཚན་
ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་

བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལྷོག་པ་དང་། ཉན་རང་བྱང་སེམས་གསུམ་ག་གཞན་དབང་གྲུན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་པའི་ལམ་འདི་ཉིད་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པའི་
ལམ་དང་། རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་

པར་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་དབང་གྲུན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་རྩྱལ་སྤར་བཤད་པ་ལས་གཞན་ཡང་མ་གསུངས་པས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མདོ་འདིའི་
དོན་དུ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་སྤར་བཤད་

པ་རྣམས་དང་འགལ་ལ། མི་བྱེད་ན་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་སྤྱད་དགོས་སོ། ཞེན། དེའི་ལན་ནི་འདི་ལ་བྱང་སར་ཡང་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་དང་བྱེད་
པར་དུ་གྲུན་བཏགས་པའི་གྲུན་བཏགས་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་འདྲའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེས་འཇིག་ལྷ་སྐྱེད་ཅིང་དེས་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་
བསྐྱེད་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་

འཁོར་བ་དང་། ཆོལ་བ་བཞི་དང་ཡོངས་ཤེས་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་ལྷོག་ཅིང་། དེ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་
གཞན་རྣམས་ལྷོག་པར་བྱང་ས་ནས་

@045B གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་བྱེད་པར་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་
འཛིན་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཡང་། །

འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་དེ་ཟད་པར་སྤོང་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པས་བྱུང་གྱང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཟད་པར་མ་
སྤངས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཟད་པར་སྤོང་།

མི་རྒྱས་པས་མ་ཁྲབ་པས་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་མ་ལྗོག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོངས་འབྲེལ་ལས་ལམ་འདི་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་སྤྱིར་
གཞན་དབང་ཀྱན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་པའི་ལམ་ཞིག

ལ་བྱེད་ཀྱང་། དེས་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་མི་དགོས་ཏེ། ལུང་པོའི་གཞན་དབང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་

མོངས་ཟད་པར་སྟོང་རྒྱས་པ་གང་ཞིག ། ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཅམ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱང་གཉིས་བྱུང་པར་མེད་པས་རྣམ་དག་གི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་དག་གཅིག་པར་ཡང་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དགོངས་

འབྲེལ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་གཏོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་
མི་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་

@46A ཨྲ། འདྲེ་ཕུང་པོའི་གཞན་དབང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དོན་དུ་དགོངས་

འབྲེལ་གྱིས་དངོས་སུ་བཀྲལ་བ་ན་ཕུང་པོའི་གཞན་དབང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོའི་དོན་

དུ་ཤུགས་ལ་གོ་རྟུས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་རང་གིས་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་

ཞིག་ཏྲིགས་པར་རྟུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་ཏྲིགས་པར་མི་རྟུས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་འཁོར་ལོ་བར་པ་རང་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་

གཞག་ཙམ་ཞིག་ཏྲོགས་པར་རྒྱས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་དངོས་སུ་གོ་བའི་ཤུགས་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་གོ་
བར་རྒྱས་པས། ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་

འཁོར་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེའོ་ཞེས་ཇེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་རིགས་ཅན་
གསུམ་ག་ཡོད་པར་སྒྲིབ་བྱེད་ཅག་ནི་མཁས་པ་ཐམས་

@46B ཅད་ཀྱི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་གསལ་བར་འོས་སོ།། གཉིས་པ་གཞོད་འཛམས་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་ཞེས་པ་ནས་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་
བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱེད་ཀྱིས་འདིར་

གཞན་དབང་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཆད་པ་ནི་གཞོད་འཛམས་དང་འགལ་ཏེ། དེར་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་དོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཞོད་འཛམས་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ནི་

རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་འབྱུང་པའི་རྩ་བ་ཕུང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ལ་གང་ལ་
དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཞི་

མཐར་ཐུག་པ་ཕུང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པར་སྟོན་རིགས་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྟོང་བར་རྣམ་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དཔེར་ན་སྤྱལ་གྱི་འཛིགས་པ་སེལ་བ་ལ་སྤྱལ་མེད་པར་བསྟན་དགོས་ཀྱི་སེང་གོ་

མེད་པར་བསྟན་པས་སྤྱལ་གྱི་འཛིགས་པ་སེལ་མི་རྣམས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞོད་འཛམས་འདི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མདོའི་
དགོངས་པའི་དོན་དགོངས་འབྲེལ་ཇི་

ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་འཆད་དགོས་པར་རྣམ་བཤད་རིགས་པར་གསུངས་པ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་རྣམས་ལས་གཞོད་འཛམས་འདི་དི་_(shHA)སེ་ནས་བྱས་པར་
གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྣམས་ནི་རྟོགས་པར་

གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་དྲུག་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གསུངས་
ཤིང་རྣམ་ཤེས་དྲུག་ལ་ཡུལ་གཞུགས་སྒྲ་སོགས་

དྲུག་སྤྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་གཞུགས་སོགས་སྤྱི་རོལ་དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཤུ་པ་ལས། རང་གི་ས་བོན་གང་ལས་
སྟ། །རྣམ་རིག་སྒྲུང་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དང་དེ་ཡི་སྐྱེ་

@47B མཆེད་ནི། །རྣམ་པ་གཉིས་སྟུ་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྤྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་གཞུགས་ལྟ་བ་སོགས་གྱི་རྣམ་ཤེས་
འབྱུང་བར་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་བྱུང་པའི་ལྟ་བ་

པོ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་པར་ནི། །དེས་འདུལ་པ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ལ། །དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་སྟེ། །རྩུ་ས་
ཏེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་སྐྱུང་

པན་སོགས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཕྱི་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་བར་སྤྱིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དགོངས་ནས་རྩུས་ཏེ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདྲ་བར་
བཤད་དོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་

འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། མདོར་བསྟུན། གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་དུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོ་ཆོས་ཅན། གྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་གཞི་
དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། འོན་འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་གྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་རྩལ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་
གྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་རྩལ་འདི་དང་མཚུངས་

སམ་སྒྲུལ་ན། དེ་གཉིས་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དེ་ཉིད་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མདོའི་བརྗོད་བྱར་གཏན་ནས་
མི་རུང་ཞིང་། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོར་ཆོས་

@48A ༄། །ཐམས་ཅད་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་མདོའི་དགོངས་གཞི་དེ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་བརྗོད་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ཙམ་འཁོར་ལོ་དང་།

པོའི་མདོའི་དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་རེ་ཞིག་མདོ་དེའི་དངོས་བསྟན་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་འཛིན་ཅིང་། བཙམ་ལྟན་འདས་གྱིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་
ཞིག་འཛིན་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའང་ཡིན་

ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོའི་བརྗོད་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་བོ་ཉིད་མེད་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་
པོ་དེ་མ་གཏོགས་དངོས་གྱི་ཆོག་རིས་ལ་སྒྲ་ཇི་

བཞིན་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་རིག་པའི་སྐབས་འདིར་འཁོར་ལོ་བར་པ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་ལ་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་སྟོན་ཚུལ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་བྱང་
བས་ཐ་མ་ངེས་དོན་དང་བར་པ་བྱང་དོན་དུ་

འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོའི་དགོངས་གཞི་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་འཁོར་ལོ་བར་པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བརྩུང་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐྱར་འདེབས་
སྤྱ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དོན་འདི་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་

དབྱིག་གཉིན་གྱི་ཡང་དགོངས་པར་སྟོན་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས་དོན་དམ་པ་ནི་མིན་མོ་ཞེས་པའི་བར་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་ལུང་དྲངས་པ་རྣམས་ཏེ། ལུང་ཁ་ཤིན་
རྒྱ་གསལ་བར་སྒྲུང་ངོ། །ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་དྲང་

@48B རིས་འབྱེད་པ་ནི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ལ་བྱུག་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་སྐྱབས་འདིར་རིགས་པའི་གཞོད་པ་བསྟན་པ་ལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་
ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བསྟོན་

མེད་དུ་འཛོག་ཤེས་པའི་དབྱུ་མ་ཐལ་འབྱུར་བ་རང་གི་ལྷགས་ལ་ལེགས་པར་སྐྱངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཐེབས་པ་ཡིན་ནོ། །དྲང་དོན་དུ་འབྲེལ་ལྷགས་སྟོ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་སེམས་ཙམ་པའི་སྐྱབས་འདིར་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་

ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་མི་བྱེད་པར་དགོངས་པ་ཅན་གྱིས་བྱབ་པ་བྱེད་ཀྱང་། དེ་དག་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་ཕྱོན་སྒྲར་བཤད་ཟིན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་ཕོ་དང་བར་པ་བྱང་དོན་དུ་
འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་དང་། ས་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་། །

རྒྱལ་པོ་གཙང་སྐྱ་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་འཁོར་དང་བཅས་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ཏེ་གསུམ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་འདི་ནི་
འཛིག་རྟེན་ན་ངན་པར་བྲགས་པའི་ཚིག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པ་

འབྲེག་པོས་དོན་ཟབ་མོ་གཞན་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་ཟིན་ཙམ་མདོ་དཔྱི་བརྒྱུད་བྱེད་དོན་ཡང་མིན་ཞིང་། གང་ལ་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་དེས་ཀྱང་དངོས་ཟིན་དེ་ཉིད་འཛིན་དུ་
གཞུག་པར་མི་རྒྱས་ལ། དགོངས་གཞིའི་དོན་ལས་

ཉོན་སྤངས་ན་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པ་མདོ་དཔྱི་བརྒྱུད་བྱེད་པ་ལས་གདུལ་བྱས་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཞིག་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་བཞེད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དགོངས་འབྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་
རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་

@49A ཨྲ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་ཆེས་གསལ་བར་སྟོན་ཏེ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་གྲུན་མ་བྱེན་དོལ་པོ་བ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་

པའི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་པོ་ནི་འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
པས་བདག་མེད་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་གསུང་རབ་

རྣམས་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་གང་དུ་འང་མི་གཏོགས་སོ། །འོ་ན་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གཏོགས་སམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མི་གཏོགས་ཏེ།
བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་གཞིར་

བྱས་པ་ལ་ཡང་ཤས་ཆེར་དང་། ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བྱེ་བ་སྟེ་སྟོན་ཚུལ་གསུམ་པོ་འདིར་མ་གཏོགས་པའི་བདག་
མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱང་

འཁོར་ལོ་གསུམ་གང་དུ་འང་མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གདུལ་བྱ་བ་ཀྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
ཐ་སྟད་བྱེད་པ་ནི་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱལ་ལན་རྒྱས་པར་མ་སྒྲོས་སོ།། གཉིས་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས། ཞེས་སོགས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ལྷན་པའི་ལུགས་ལ་ཉི་ཁྲི་བུམས་ཞུས་ཀྱི་ལུ་ལས་མཆན་ཉིད་གསུམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་

@49B དགོངས་འགྲེལ་དང་བྱད་པར་མེད་ཅིང་། ལུ་དེས་ཉི་ཁྲི་རིམ་པོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་བཞེད་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་
སྐྱ་མཆེད་ཀྱིས་ཀྱང་ལུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པ་དྲང་

དོན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་མདོ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཆན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ལུ་འདི་དང་དགོངས་འགྲེལ་གཉིས་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྐབས་འདིར་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་

བྱང་ངེས་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཙམ་སྒོམ་ན། རང་གི་དངོས་བསྟན་སྒྲི་ཐའི་དུ་ཁས་སྒྲང་དུ་རྩང་བའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དང་། རང་གི་དངོས་བསྟན་སྒྲི་ཐའི་དུ་ཁས་སྒྲང་
དུ་མི་རྩང་བའི་མདོ། བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་

ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཤུཌི་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་དགོངས་པར་སྒྲུང་ཞིང་། ཉི་མའི་བྱམས་ཁྱུས་གྱི་ལེའུའི་དོན་ནི་ལེགས་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུམ་པ། །སྒྲོ་བཟང་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་ལ་བཏེན་
ནས། །ལུང་དང་རིགས་པའི་གྲུ་རྒྱུངས་ལེགས་སྒྲུར་

ཏེ། །རྣམ་རིག་སྒྲུ་བའི་གྲུབ་མཐའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །འདོད་རྒྱུར་འཕྱག་པ་གཉིས་པ་གཞན་ཡོད་དམ། །མཛད་བྱང་རྣམ་དཔྱོད་མགྲོགས་འགྲོའི་ཤུགས་འཆང་བ། །བདག་སྒོ་གསུང་རབ་མཁའ་
ལ་འཕགས་ཟིན་གྱི། །འཕགས་ཡུལ་སེམས་ཙམ་སྒྲུ་

བའི་རྒྱ་སྒྲིམ་ཚལ། །རབ་དབྱེས་འཕྱུ་འཕྱེང་གཡོ་བའི་གར་བྱོས་ཤིག། །བྱང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོའི་དགོངས་པའི་དོན་རབ་དུ་གསལ་བར་
བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས་

@50A ༄། །སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་ཕྱེ་བའི་རྩལ་གྱི་སྐབས་བརྗོད་པ་སྟེ་ལེན་དང་པོའོ།། །།སྟོ་བཟང་མ་བྱེན་རབ་ཡལ་གའི་བྱོན་ཡངས་ལྷག་བསམ་
མེ་ཏོག་པོན་

པོས་དྲད། །ཐར་འདོད་བྱང་བའི་སྟོན་འཕྲུང་སྟུང་བྱེད་སྟོན་མེད་ལེགས་ལའད་སྟང་ཕྱི་འུ་གཏེར། །རབ་དཀར་གྲགས་པའི་དྲི་བསུང་ཕོ་ཉ་ཀུན་བྱུང་མཐའ་ལ་ཉིན་བཞིན་བཟོད། །དཔག་
བསམ་སྟོན་པའི་གྲིབ་བསིལ་གང་འདིས་སྟིད་ཞིའི་ཚ་གདུང་

འཕྲོག་གྱུར་ཅིག །གཉིས་པ་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་མདོ་ལ་བཏྲེན་ནས་ཀླ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དྲང་ངེས་རིགས་པས་ཕྱེ་བའི་རྩལ་ལ་གཉིས། མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་
དང་། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀལ་བའི་རྩལ་ལོ།། དང་

པོ་ནི། མགོན་པོ་ཀླ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་བཏྲེན་ནས་དྲང་ངེས་འབྱེད་དགོས་རྩལ་དང་།
དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་མདོའི་ཚིག་བཀོད་ནས་དེའི་དོན་

ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས་བྱང་ངེས་ཀྱི་རྩལ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། དབྱ་མ་པའི་སྐབས་འདིར་སྒྲོ་བྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་ལ་བྱང་
ངེས་དབྱེ་བར་རིགས་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་དང་དཔལ་

ལྷན་འཕགས་པ་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོ་བྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་བྱང་ས་ནས་གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་དངོས་སུ་བྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། མདོའི་དོན་བཤད་རྩལ་ལས་དོན་གྱིས་ལེགས་པར་ཐོན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཆོག་གསལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་དབྱ་

@50B མ་སྐྱང་བ་རྣམས་སུ་སྒྲོ་བྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་བྱང་ས་སུ་བྱང་ས་ནས་གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་ལེགས་པར་བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མདོ་དེ་ལས་གསུང་རབ་ལ་བྱང་ངེས་ཇི་ལྟར་གསུངས་
ཤེ་ན། ཇི་སྐད་དུ། ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནི་གང་ཞེས་པ་ནས། མི་རྟོན་པ་ཞེས་

བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་ས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དོན་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། སྐབས་འདིར་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ངེས་དོན་དང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་བྱང་དོན་ཡིན་པས་སྡེ་མ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྟོན་པ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ཕྱི་མ་དངོས་

བསྟན་བཟུང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་ནི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་ལ། བྱང་དོན་གྱི་མདོས་བྱང་དོན་བཟུང་བྱར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་དོན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་སྣ་ཆོག་པ་ཡོད་པས་དེ་སྟོན་

པ་ན་ཡང་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཆོག་པ་འདི་སྟོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངས་དོན་གྱི་མདོས་ངས་དོན་བཟུང་བྱར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མི་འདྲ་བའི་
དབྱེ་བ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དགའ་

བའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུང་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཆོག་དང་ཡི་གེ་སྣ་ཆོག་པ་འདི་སྟོན་སྟོན་
བསྟན་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་

ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

@51A ཨྲ། །དོན་འདི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་བཤད་དེ། སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་བྱང་དོན་
དང་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་དོན་ནི་མདོ་དེའི་དོན་

གཞན་དུ་བྱང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཡིན་ལ། མདོ་དེའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པ་གཞིར་བྱས་ལ་ཡང་། ས་དང་མ་ནི་གསལ་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་མདོའི་ཚིག་ངེས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་
དུ་ཁས་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བར་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པའི་

བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དང་། ལས་དཀར་ནག་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་རྩ་ལ་ནི་
ལས་དཀར་ནག་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་སྒྲེད་པ་ཙམ་

ལས་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་མིན་གྱི། དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སུ་ངེས་དོན་དུང་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པས། དེ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་
འབྱུང་བ་ཙམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་

པས་དེ་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་བྱང་དོན་གྱི་མདོར་འཛུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དབུ་མ་སྤང་བ་ལས། དེས་པའི་དོན་ནི་གང་ལ་བྱ་ཞེན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་
དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་

དེས་དོན་གྱི་མདོར་འཛུགས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་རྩ་བའི་བྱིས་བསྟན་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ།
འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་

@51B པའི་རྩ་བའི་བྱིས་དངོས་བསྟན་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་མདོ་དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་གཏན་ལ་འབབས་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་

མཚན་ཉིད་དུ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་ཚུད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ་ཉིད་དངོས་བསྟན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་སྟོན་ནས་གཙོ་བོར་
བྱང་དེས་བྱེ་ཞིང་། དབུ་མའི་སྐབས་འདིར་གཙོ་ཆེར་

བཟོད་བྱའི་དོན་དེ་ཉིད་དང་དོན་དང་ངེས་དོན་གང་དུ་སོང་བའི་ཆ་ནས་དང་ངེས་སོ་སོར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་སྐྱབས་འདིར་གཟུགས་ལྷ་བྱ་ལ་མཆོན་ན། གཟུགས་བདེན་པས་
སྟོང་པ་གཟུགས་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་

འགག་གནས་གསུམ་སོགས་གཟུགས་ཀྱི་དང་དོན་དུ་འཛོག་པས་དེ་དག་དངོས་བསྟན་བཟོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱང་ངེས་དོན་དང་དང་དོན་གྱི་མདོར་འཛོག་པ་ཡིན་
ནོ། ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་

མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་རྩལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་རྩལ་དང་། དེ་ཉིད་
གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོར་བསྐྱགས་པའི་རྩལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཞེས་པ་ནས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་ལོ་བར་པར་

@52A ༄། །གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་བར་པར་གཞན་དབང་ལ་སྐྱེ་འགག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་རིགས་
པ་ཡང་དག་གི་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ན་རྣམ་རིགས་པ་

རྣམས་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་བར་པར་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཀྱན་བཏགས་ལ་དགོངས་ཤིང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཀྱན་བཏགས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་

གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དུ་ཁས་ལེན་པར་རིགས་ན་ཡང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་རིགས་པའི་
གཞོད་པ་མེད་ཅིང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་བཅས་

པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་གཞན་དབང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པ་འགལ་བའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོར་སྐྱབ་བ་རྣམས་

རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ན་བཅིངས་གྲོལ་དང་། ལྷང་དོར་དང་། རྒྱ་འབྲས་སོགས་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། རང་མཚན་

ཀྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཞོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད་པ་འདི་ནི། མགོན་པོ་ཀླུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བྲང་དུ་མི་

@52B ཅུང་བར་དངོས་ཟིན་གྱི་བརྟན་ཚོད་དེར་ངེས་པའི་ངེས་དོན་དུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་
པ་བརྟན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་ལེགས་པར་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་

དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པར་བརྟུས་ན་མཚན་ཉིད་གསུམ་ག་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ནི་དེ་ལྟར་བརྟན་དགོས་པའི་གདུལ་བྱ་སྟོ་
དམན་པའི་ངོར་ཡིན་གྱི། བཙམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་

མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་དགོངས་འབྱེལ་ངེས་དོན་དང་། ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོ་བྱང་དོན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་དམན་པ་
ལ་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་བསྟན་

པར་དེ་བདེན་པས་སྟོང་པར་བསྟན་ཀྱང་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་རེ་ཞིག་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྟོན་རུང་དུ་མ་གྱུར་བར་དུ་
བདག་ཡོད་པར་བསྟན་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་

བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་དངོས་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་ཀྱན་བྱང་གི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་
སྒྲ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོན་

འབྱེལ་གྱི་དོན་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་དང་སྒྲ་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

@53A ༄། །ཐམས་ཅད་ཆེས་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བཞེད་ལ། ཕ་ཤེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་སུ་ཡང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོན་འབྲེལ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་

རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེར་ངེས་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དྲང་དུ་མེད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་དོན་ལ་
རིགས་པའི་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ངེས་དོན་

གྱི་གསུང་རབ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་དྲང་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཏུ་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་པས་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་ལེགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོག་གསལ་ལས།
དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ཞེས་སོགས་དང་། དེ་

ལྟ་བུར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པས་ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རིགས་
ཚོགས་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་

གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་
དུ་བསྐྱབས་ལ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། བད་

སྟོང་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གདུལ་བྱའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མཇད་པ་ཡིན་པས་གཙོ་བོར་མངོན་མཐོ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲི་
བོ་ལ་དེ་ཉིད་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་

@53B དོན་སྒྲིག་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་ཕྱི་དོན་མ་བཞག་པར་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་གྱི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། དབུ་མ་པའི་རིགས་

ཅན་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་རིགས་ཅན་ལ་དེ་ཇི་

སྲིད་འཛོག་མི་ཤེས་གྱི་བར་དུ་ཆོས་ཁ་ཅིག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་ཁ་ཅིག་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་ནས་ཆོས་སྟོན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ན་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ལ་དེ་
དག་བགྱི་བར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་བཙོམ་ལྷན་

འདས་གྱིས་མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་། ཡུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་བཀག་ནས་གཉིས་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་

གྱིས་ཉིན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ན་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ལ་འཁོར་འདས་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བསྟོན་མེད་དུ་
འཛོག་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་

ཅན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན་ཐ་སྟོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་ཕྱི་བའི་རྩལ་དེ་ཡང་
གདུལ་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བགྱི་བའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་

@54A ཨྲ། །པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལྷ་བྱ་དོན་ལ་དབྱ་མ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཡང་གསུང་རབ་རྣམས་སུ་ཤས་ཆེར་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྷགས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡང་
གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཀྲལ་བར་

ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དེ་གཉིས་གསུང་རབ་གྱི་སྒྲིང་པོར་བསྐྲགས་པའི་རྩལ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པ་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མི་སྒྲུའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རང་བཞིན་
སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཉིད་བསྟན་

པའི་སྒྲིང་པོ་མཐར་ཐུག་པ་དང་དེ་ཉིད་རང་གི་སྟོན་པ་སྒྲ་བ་གཞན་ལས་བྱད་ཞུགས་པར་བྱུང་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་གནད་གྱིས་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་རྣམས་སུ་སྟོན་
པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་

སྟོན་ས་བསྟོད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་འཇོག་ཅིང་། སྟོང་ཉིད་བདེན་བྱུང་དུ་ལྷ་བ་གསོར་མི་རུང་གི་ལྷ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་
འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དང་། དེ་ཁས་ལེན་ཀྱང་

རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་པར་འདོད་པའི་རང་སྤེལ་རྣམས་ཏྲག་ཆད་གྱི་མཐར་ལྷུང་བའི་ཚུལ་དང་། ཏེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་གནས་ལྷགས་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བར་གཟིགས་
ནས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་

རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཀྱང་ཞག་བདུན་ཕྱག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཆོས་མ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཏེན་འབྲེལ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་སོ་ཞེས་གདམས་པ་རྣམས་རིམ་
པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་གྱི་དོན་མདོ་

@54B ཅམ་དུ་བརྗོད་ན། མགོན་པོ་ཀླ་སྐྱབ་གྱིས་ཙུ་ཤེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ། ཙོད་རྫོག། །བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྟོང་པ་རྣམས་སུ་བཙམ་ལྷན་འདས་ལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ་
རྣམས་གྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་

གསུངས་པའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཅིང་། རང་ཉིད་གྱིས་གཟིགས་པ་བཞིན་དུ་གདུལ་བྱ་ལ་རང་
དབང་དུ་འདོམས་པར་མཛད་པ་དེ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་

སྒྲིབ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ལུང་གི་བསྟན་པའི་སྟིང་པོ་མཐར་ཐུག་པ་
དང་། རྟོན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་

ཤེས་རབ་དེ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་སྟིང་པོ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་དེ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པར་སྤང་བྱ་གང་གི་འང་ས་བོན་སྟོང་བར་མི་རྒྱས། དེ་མ་
སྤངས་པར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མ་བྱེན་པའི་ས་

ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟོན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་གཟུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་

བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ་གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བར་རྩ་ཤེད་འཇོག་རྟོན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཀྱན་རྫོབ་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཏུ་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས། དེ་

@55A ༄། །བྱུང་ན་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་པོ་བདེན་པར་བྱུང་པའི་ཉིན་དང་བཟེན་པར་འགོ་བས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉིན་དང་བཟེན་པར་བྱུང་དགོས། དེ་བྱུང་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་
གཉིས་སྒྲུང་རྒྱབ་པའི་སྒྲོབ་པ་འཕགས་པའི་

མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཡང་དེ་ཉིན་དང་བཟེན་པར་བྱུང་དགོས་པ་ལས། །དེའི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་དེ་གཉིས་ཉིན་དང་བཟེན་པར་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟིགས་ངོ་
དེར་ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་གཞི་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གཞན་ཡང་རྩ་ཤི་ལས། །འདུས་བྱས་རབ་དུ་མ་བྱུང་པས། །འདུས་མ་བྱས་ནི་ཇི་ལྟར་བྱུང། །ཅིས་དང་། གཟུགས་ཀྱང་མི་དམིགས་ན་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པར་ལྟ་ག་ལ་
འབྱུང་ཞེས་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་མ་བྱུང་

པར་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། ཟུང་ན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་ལུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་བྱང་ཞེ་ན། ཟུང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཀུན་
རྫོབ་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་བཞིན་དུ་སྒྲུང་

ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་མིན་པས་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི། བདེན་པར་བྱུང་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གོ་སྒྲཏོ། །མགོན་
པོ་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱིས་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་

ཚུལ་བཟོད་ཟིན་ཏོ། ། གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། འཕགས་པ་ལྷས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ།
ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་

@55B བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་ཞེས་སོགས་ཏེ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས།
ལེགས་ལྷན་འབྲེད། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་

བོ། ཞི་བ་ལྷ་སོགས་རྗེས་འབྲང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་འཕགས་པ་ཉིད་དང་བྱུང་མེད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ལྷས་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
ཀྱང་མཛད་དེ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་

མཛད་ནས་ཀླ་སྒྲུབ་གྱི་དགོངས་པ་རྩལ་བཞིན་དུ་བཀལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཀལ་བའི་རྩལ་དང་། ཞི་འཇོ་ཡབ་སྲས་གྱིས་ཇི་ལྟར་
བཀལ་བའི་རྩལ་ལོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ།

དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་
ལ་བྱེད་བསྟན་པ་ལོ། ། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་

ཞེས་པ་ནས། ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རྩ་ཤེའི་འབྲེལ་པའི་གྲངས་དང་། ག་ལས་འཇིགས་མེད་རང་འབྲེལ་མིན་པར་བསྟན་ནས། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་ཞེས་པ་ནས། དགོངས་འབྲེལ་
གྱི་དོན་དུ་འཆད་པ་པོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སློབ་དཔོན་ལེགས་

ལྷན་འབྲེད་གྱིས་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་གྲང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རྟོགས་དཀའ་བ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་
བཤད་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་དགོངས་འབྲེལ་

@56A ༄། །གྲི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་སྒྲས་
པ་ལ། ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

མ་གྲུབ་པའི་དོན། ཀྱན་བཏགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་རྟོག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཆ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་

སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་བཏགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་དང་རྟོག་པ་གཞན་དབང་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་ཙམ་པ་བཞེད་པའི་ཀྱན་

བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་འགོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། དེ་ལ་འདིར་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་རྫོད་པ་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ་ལུང་གི་ཚིག་རིས་གོ་སླ་བར་སྒྲུང་
ངོ། །ཤེས་སྒྲོན་ལས། ཀྱན་བཏགས་མིང་། རྒྱ་མཚན།

རྣམ་རྟོག་ །ཡང་དག་པའི་ཡི་ཤེས། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལྷ་པོ་གང་གི་འང་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བརྟེན་པ་ནི་དེ་ལྟར་བསྟུ་བ་ལས་
གསུངས་པ་དེའི་ལུགས་བརྟེན་པ་ཡིན་

ལ། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་དེ་མིང་། རྒྱ་མཚན། རྣམ་རྟོག་ །ཡི་ཤེས་བཞིར་མི་གཏོགས་ཏེ། དེ་བཞི་དངོས་པོ་ཡིན། ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འང་མི་
གཏོགས་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་

@56B པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། མིང་ཀུན་བཏགས་སུ་བཤད་པའི་ཆ་ཡིན་གྱི་མིང་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ལེགས་ལྷན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། ཀུན་བཏགས་མིང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྷ་པོ་དེར་མི་
གཏོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཀུན་བཏགས་མཚན་

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། ཀུན་བཏགས་ཆོས་ལྷ་པོ་དེར་མི་གཏོགས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་དུ་མི་འཆད་ཅིས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱི་གཞུང་རྣམས་
སུ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་

སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མང་དུ་བྱུང་བས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་མི་བཞིན་དབྱེ་དཀའ་བར་སྤང་ཡང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཁུངས་གསལ་ཤོས་སྤར་གྱི་དེ་ཡིན་ལ།
དེའི་ཕྱིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཞག་པར་

བདག་མེད་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་ལགས་ལྟན་བཞིན་ཅིང་། དགག་བྱའི་བདག་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་བཞག་པའི་སློན་ས་བདག་མེད་གཉིས་འཛོག་པའི་དགག་བྱ་ནི་
འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅུ་བའི་དྲི་བ་གཉིས་པ་ལྟར་

ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་སློན་མ་ལས། ཅི་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བས་ཞེས་སོགས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། ཀུན་བཏགས་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་རུང་ལ་
གཟུགས་སུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཆ་དེར་དེ་རང་བཞིན་

གྱིས་མེད་དེ། ཐག་ཁྲ་ལ་སྒྲལ་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་སྒྲལ་དུ་བཏགས་ཀྱང་དེ་སྒྲལ་དུ་མེད་པའི་དཔེ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཐག་ཁྲ་དེ་
སྒྲལ་དང་ནམ་པ་འདྲ་བས་སྒྲོ་འབྲུལ་པས་སྒྲལ་དུ་

@57A ༄། གཏུག་བཏགས་པ་ལ་དོན་དེ་མེད་ཀྱང་། སྤྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབྲིལ་བ་ལ་སྤྱལ་འཛིན་གྱི་སྒོས་སྤྱལ་དུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་མེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབྲིལ་བའི་
སྟེང་དུ་སྤྱལ་མེད་པར་བཟུང་ན་འཇིག་རྟེན་

གྱི་བྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཟུགས་རུང་ཚོར་བའི་ཕུང་པོར་བཏགས་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་མེད་ཀྱང་། གཟུགས་གྱི་ཕུང་པོར་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་ན་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལྷགས་ལ་ཆོས་ཐམས་

ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞིན་དེ། གཏུག་བཏགས་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞིན་ན། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་
ལེགས་ལྡན་རང་ལྷགས་གྱིས་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གཏུག་བཏགས་

མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་ཅི་ན། ལེགས་ལྡན་གྱི་ལྷགས་ལ་འདི་གཟུགས་སོ་ཞིས་ངོ་བོ་དང་། འདི་གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་བའོ་ཞིས་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པའི་དོན་
དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་པར་མ་

གྲུབ་པས་དེ་ཀྱན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་འབྲུ་བའི་ཀྱན་བཏགས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡང་རྩ་ཤེལ་ས། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྟོག་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་
གྱིས་བསྟན་པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་བཞེད་ཅིང་།

དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དུ་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོར་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །འོན་སྐར་གྱི་རྩ་ཤེའི་གཞུང་དེའི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པ་

@57B ན། དོན་དམ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྟོག་པ་སྟེ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ཆོས་
རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་། རང་

བཞིན་གྱིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཀྱན་བཏགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དབྱ་མའི་རིགས་པ་
ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་ཡང་སྟོ་ལྟེན་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་

པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཆོ་དེ་འདྲའི་མིང་གི་བདས་བཞག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པ་དགོས་ཞེས་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་
བདས་བཞག་པའི་ཡུལ་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་དེ་ལྟོ་ལྟེར་བའི་

དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གནས་དགོས། དེ་གནས་ན་བུམ་པ་ཞེས་མིང་གི་བདས་བཞག་པ་མེད་ན་བུམ་པའི་དོན་ལྟོ་ལྟེར་བ་དེ་མེད་དགོས་པ་ལས། བུམ་པ་ཞེས་བདས་མ་བཞག་པར་ཡང་
བུམ་པའི་དོན་ལྟོ་ལྟེར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོག་

གི་འབར་བ་ལས་སྒྲགས་པ་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟོ་ལྟེར་བ་ལ་བུམ་པའི་བད་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་བུམ་པའི་དོན་ལྟོ་ལྟེར་བ་སོགས་ཤེས་ཤིང་། བ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པས་བཅུ་སོགས་ལ་རང་གི་
བྱ་འདི་ཡིན། འདི་གཞན་གྱི་བྱ་ཡིན་ཞེས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་བད་དང་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་ཀྱང་།

དེ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་ཤེས་རྒྱས་པར་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་གི་བདས་བཞག་པ་ལྟོ་ལྟེར་བའི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་

@58A ༄། ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་ནལ་འབྱོར་སྒྲིད་པ་བ་དང་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲ་བར་ལའད་དོ། །ལྷག་མ་ནི་གོ་སྒྲ་བར་སྒྲུང་ངོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྙད་དུ་བྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་

བཤད་པ་ནི། དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་

ཞེས་པ་ནས་མཐུན་པར་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། རིམ་པར་བཤད་ན། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྐྱད་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་པོར་གསུངས་པ་མེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ལགས་
ལྷན་ཐ་སྐྱད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་

བཞེས་ཏེ། གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་གཟུགས་ཁོ་རང་གི་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་
དབང་མངོན་གྱི་དམིགས་སྒྲིལ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་

རོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་ལགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་ས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། ཕྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་སྒྲུམ་

ན། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་དང་མཐུན་པར་ལུང་དེས་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སེམས་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་རྟག་པ་སོགས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་

བཀའ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་

སེམས་ཙམ་བསྟན་པ་མིན་པར་བཞེད་ལ། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་སྤྲ་མ་དང་མཚུངས་པར་བཞེད་པས་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་ལ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་སྟོན་བྱེད་གྱི་
བཙམ་ལྡན་འདས་གྱི་མདོ་གཏན་ནས་མེད་པར་བཞེད་

@58B ལ། ལང་གཤེགས་གྱི་ལུང་དེའི་འབྲུ་སྟོན་ཚུལ་ཡང་རྟེན་པ་དང་པོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྲ་བ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་། རྟེན་པ་གཉིས་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་ཡུལ་ནམ་པ་སྤྲ་
ཚོགས་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཏུ་སྒྲིབ་དང་། རྟེན་པ་ཕྱི་མའི་

དོན་ནི་ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས་སེམས་ཙམ་ཏུ་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་འདྲ་བར་བཞེད་ལ། དེས་ན་ལང་གཤེགས་གྱི་ལུང་དེའི་འཆད་ཚུལ་དཔལ་ལྡན་སྒྲིབ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། སྒྲིབ་འཛི་ལུགས་ལ་
ལུང་འདིས་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་བསྟན་

ཀྱང་དེ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཏེ། དེ་བཞེས་ན་ཀུན་གཞིའི་བག་ཆགས་

གྱི་རྒྱས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་སྒྲུང་གི་རྣམ་ཤེས་

སྐྱེ་བར་འཛོག་པས་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོན་ཡིད་ཀྱང་མི་བཞེད་དེ། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། ཁོན་ཡིད་ཁས་ལེན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཁོན་ཡིད་དེ་ཀྱན་གཞི་ལ་དམིགས་

ནས་ངར་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རིག་ཀྱང་མི་བཞེད་དེ། ཡུལ་དུ་སྒྲུང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྒྲུང་། །ཞེས་མདོ་སེམས་
གཉིས་ལ་སོགས་པ་རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་

གྱིས་སྡོན་འཛིན་མདོན་སུམ་ལྟ་བུའི་སྟངས་ན་ཡུལ་སྡོན་པོ་སྒྲུང་བའི་གཟུང་རྣམ་གྱི་ཆ་ཅིག་དང་། ཡུལ་ཅན་སྡོན་འཛིན་སྒྲུང་བའི་འཛིན་རྣམ་གྱི་ཆ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལ། སྡོན་
འཛིན་གྱི་སྟངས་ན་ཡུལ་སྡོན་པོ་སྒྲུང་བའི་གསལ་རིག་

@59A ༄། །གི་ངོ་བོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་རིག་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་ཡི་ཤེས་སྟིང་པོས་དབུ་མའི་རྩྭ་ལ་བཀལ་བ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་རྗེས་སུ་

འབྲང་བ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་དོན་

དམ་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་པ་ནི། སློབ་དཔོན་འདིས་ཞེས་པ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་ལ་བདེན་
གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་

ཅེ་ན། ཤས་ཆེར་འགལ་ཆེ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་གྱི་སློན་པ་འགོག་པར་མཇད་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སློམས་གྱི་རིགས་པས་གཙོ་བོར་འགོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་

དཔེ་རྟེན་སྤྲོ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སློམས་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། མིག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་སྟེ།
དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ན་

བའི་དབང་པོ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ས་ཁམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྤྲོ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མིན་ཏེ། འབྲང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིག་དོན་

དམ་པར་གཟུགས་ལ་ལྟ་ན་རྒྱུན་གང་

ལ་ཡང་ལྟོས་མེད་དུ་གཟུགས་ལ་ལྟ་དགོས། དེ་ལྟ་ན་ན་བའི་དབང་པོ་ཡང་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དེ་རྒྱུ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སའི་ཁམས་
སྲ་བར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་རྒྱུ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་

@59B མེད་དུ་སྲ་བའི་ངོ་བོར་གྲུབ་དགོས། དེ་གྲུབ་ན་རྒྱ་ཡང་སྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྲ་བའི་ངོ་བོར་འགྱུར་པ་དེ་རྒྱུ་རྒྱུན་གང་ལ་ཡང་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དེ་སྲ་བའི་ངོ་བོར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
གང་ཞིག །བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྒྱུ་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་འགལ་བའི་

ཕྱིར། དེས་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དང་ན་བའི་དབང་པོ་གཉིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་མི་ལྟའི་བྱུང་པར་བྱུང་བ་ནི་དེ་གཉིས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པས་ཡིན་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་དབང་པོ་ལྟ་བུ་གཟུགས་
ལ་ལྟ་མི་ལྟ་མཚུངས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག

མ་ནམས་ནི་གོ་སྤྱོད། །སློབ་དཔོན་ལགས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀལ་བའི་རྩལ་ལའགད་ཟིན་ཏོ།། གཉིས་པ་ཞི་འཚོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཇི་ལྟར་བཀལ་བའི་རྩལ་ལ་བཞི། དོན་དམ་

པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་

ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་
སོགས་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་

གྲིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྲིས་བཞེས་ཏེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་བཤད་པའི་དོན་ལེགས་ལྡན་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཐུན་

མོང་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེས་པ་ནས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྡོ་རྗེས་བཤད་དོ། ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། དང་པོར་རྣམ་པར་རིག་པ་
ཙམ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་

@60A ༄། །འགྲེལ་བཤད་ལས་རྣམ་འབྱེད་སྟོན་པ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། དང་པོར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ནས་ནང་གི་ཤེས་པ་ཙམ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་ཕྱིས་དེ་

ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལས་དང་

པོ་ཉིད་ནས་དོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་རིགས་ཏེ། ཕྱི་དོན་བདེན་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། རྣལ་
འབྱོར་སྟོན་པ་པའི་དབྱུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གཤུལ་བའི་

རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་དང་པོར་ཕྱི་དོན་བཀག་ནས་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དུ་བསྟན། དེའི་འོག་དུ་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡང་འགོག་པར་བཞེད་པ་ལ་སྟོན་བརྗོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་
འབྱོར་སྟོན་པ་པའི་དབྱུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་དང་པོར་ཕྱི་དོན་བདེན་

མེད་དུ་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་གཉིས་ཀ་བདེན་མེད་དུ་སྟོམ་པ་ལ་སེར་སྒྲ་བྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོའི་སྒྲ་རོལ་དུ་སྒྲར་གྱི་འདོད་
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་དབྱུ་མ་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་ཡང་།

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྟོན་དུ་མེད་ཅིང་ཤེས་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱི་གཞུང་བཙུམས་ནས་སྟོལ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་པོ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོའི་ན་ལ། འདི་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་

གྱི་འང་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མདོའི་

དོན་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཅིང་རྒྱ་འབྲས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་འང་བཞེད་དེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འབྲེལ་དུ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནམ། ཕྱི་

@60B རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་ངེ་བ་བཀོད་ནས་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་སྤྱིང་པོའི་ལུགས་བཀོད་ནས། གཞན་དག་སེམས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་
གྱིས་ཞི་བ་འཚོ་རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པར་རྒྱ་འབྲས་

ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་རྒྱ་བརྟེན་གྱི་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པ་ཡང་གཞུང་འདིའི་རང་འབྲེལ་ལས་རྒྱན་སྐྱབས་པོ་བཀོད་པ་དང་དགོངས་
འབྲེལ་དང་ལང་གཤེགས་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པར་

གསུངས་ལ། དང་པོར་སེམས་ཅམ་གྱི་རྩིས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

རགས་པ་ཙམ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིའི་མཐུ་

ཆེ་བ་རྣམས་གྲིས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་གྲི་རྟགས་ལས་ནང་གི་ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་རྩལ་རྟོགས་པར་བཞེད་དེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་

ལ། དོན་དེ་ཡང་ལང་གཤེགས་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ནི་ལོག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་མཛད་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྲིས་སྟོང་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་

བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྩལ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཡང་། རྩལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་ནས་སུ། །ཞེས་སོགས་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་མཛད་ལ། བྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་

དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་

@61A ༄། །བཙམ་ལྡན་འདས་གྲི་མདོའི་དགོངས་པར་མ་ཟད་འཕགས་པ་སྒྲུ་སྒྲུབ་གྲི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་དབུ་མ་རྒྱན་ལས། འདི་ལ་སྒྲིབ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་སྟོ་

ཀ་གཉིས་དངས་ནས་བསྐྱབས་ལ།

ཤེ(N+TI)་པ་སློ་ཀ་གཉིས་ཀ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞུང་དུ་བཞེད་ཀྱང་། སློ་ཀ་དང་པོ་མདོའི་ལུང་དང་། གཉིས་པ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་ལུང་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་འཆད་ཚུལ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་
འབྱུང་བ་བཞིའི་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་

ན། དེའི་སློན་མེད་དེ། འབྱུང་བ་བཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་པ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་འདི་རང་རིག་ཐ་སྐད་དུ་འཛོག་ལ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་ཅིང་། བྱབ་མཐའི་
འཛོག་ཚུལ་སློ་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་

དངོས་པོར་འདོད་པས་རྣམ་བཤེན་པ་དང་མཐུན་ལ། རྣམ་རྟུན་པ་དང་མཐུན་པ་ནི་ལ་བ་པས་བཀའ་བ་ལྟར་ཡིན་པར་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོན་འདོད་དོ། །ཐ་སྐད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་
ལྟར་ཡིན་པ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་

དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་ལུགས་འདིས་ཞེས་པ་ནས་གསུང་རབ་འབྲེལ་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བཞེད་ན།

ཞི་བ་འཛོལ་བ་སྤྲས་ཀྱིས་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མདོའི་དོན་

འཆད་པའི་ཚུལ་རྣམ་རིག་པ་དང་མཚུངས་སམ་སྒྲུལ་ན། གཏན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྣམ་རིག་པ་རྣམས་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་རྣམས་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་བར་བཞེད་ཅིང་།

ཞི་འཛོལ་བ་སྤྲས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱས་

@61B འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལྟ་བུའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཅུགས་ནས་སྒྲུབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེའི་དོན་དུ་ཞེས་སོགས་

གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱར་པ་དེའི་

དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་བསྐྱར་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཁོ་ནར་བཟོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དགོངས་འབྲེལ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྐྱར་པ་འང་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་པ་མིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་

དང་། ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་

ཉིད་མ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གཞུང་འཇུགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྫོང་པའི་ངོ་བོ་ལ་རང་

མཚན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ལྟ་བའི་སྐྱར་འདེབས་དང་། ཇི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་དག་གི་སྒོ་སྐྱར་གྱི་འཛིན་པ་བསལ་
བའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱེ་མེད་སོགས་

སྤྱ་གསུངས་པ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པ་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པས་སྐྱར་འདེབས་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཉིད་མ་དེའི་དོན་དུ་བསྐྱབས་པས་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བར་
བཞེད་པའོ། །དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་

@62A ༄། །གསུམ་གསུངས་པའི་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་འཆད་པ་ནི་གཞན་དབང་ཞེས་སོགས་ཏེ། གཞན་དབང་རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཁོ་

ནས་མི་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་

གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་དོས་པས་ཉུས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཉིན་འབྲེལ་གྱི་དོན་བདེན་སྟོང་ཏུ་སྟོན་པར་བཞེད་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བས་བདེན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་བདེན་དངོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞན་
དབང་བདེན་པར་མེད་པས་སྐྱེ་མ་དང་འབྲ་བར་དགོངས་

འབྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྟོན་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བརྩམས་བའི་
དོན་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་

བཏགས་པ་བཞིན་ཏུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་སྒྲོ་འདོགས་གྱི་མཐའ་སེལ་ལོ། །དེས་ན་གཞན་

དབང་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་མཚན་

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པ་མི་འགལ་ཏེ། འགྲོ་བ་རྣམས་གཞན་དབང་ཉིད་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་ལྟར་དུ་གཞན་དབང་མེད་
པར་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་

@62B ལས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་

གཞན་གཉིས་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་འདི་པའི་
ལུགས་ལ་གཞུགས་སོགས་དོན་དམ་པར་རང་

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བུལ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྒྱུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་དང་

བྲལ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་

གྲིས་མེད་ན་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མི་རུང་བ་སེམས་ཅམ་པ་དང་འདྲ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་པ་རང་མཚན་གྲིས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པས་བྱབ་པར་འདོད། སེམས་
ཅམ་པ་རང་མཚན་གྲིས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་

པས་བྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོངས་འབྲེལ་ལས་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་གྱི་ཐ་སྟོད་གྱི་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པའི་ཀྱན་བཏགས་གྲིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་
ནི་གཟུགས་རུང་གཟུགས་གྱི་བདའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལྟ་

བུའི་རང་ལྷོག་མིན་གྱི། གཟུགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ལ་བཞེད་པ་ནི་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་དང་མཚུངས་སོ། ། གསུམ་པ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་འཆད་པ་ནི་གཞན་ཡང་
དབྱ་མ་སྤང་བ་ཞེས་སོགས་ཏེ། རིམ་པས་བཤད་

@63A ༄། །ན། དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། དགོངས་

འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་མདོའི་དོན་

གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་བྱང་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཚུངས་པ་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་དུ་དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དོན་ནི། དེའི་
ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་

པ་སོགས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྲེལ་བར་མི་བྱེད་པ་སྟེ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་མིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་

དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཅུགས་ནས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས་ནས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། དགོངས་འགྲེལ་

ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་བྱངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་དོན་དམ་པ་ངོ་

བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ།

བདེན་པར་བྱལ་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་བདག་གི་ངོ་བོར་མེད་པས་རབ་རྟུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་སྒྲིབ་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་བཀྲལ་ཏེ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་

@63B པར་འཛིན་པ་བཀག་ནས་ངེས་དོན་དུ་བསྐྱབས་པར་བཤད་ལ། སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པའི་དོན་ཡང་སྒྲིབ་འགག་སོགས་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་མེད་པར་འཛིན་པ་
མིན་ཏེ། དབུ་མ་པས་དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་འགག་སོགས་

མེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་རྟུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་སྒྲིབ་མེད་སོགས་སུ་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མདོ་
དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་

མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་བཅུགས་ནས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས་སྒྲངས་ཞེན། འདིའི་འགལ་སྟོང་དབུ་མ་སྒྲང་བར་མ་མཛད་ཀྱང་། དགོངས་པ་ནི།

དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ། བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་

དང་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་མདོ་གཅིག་ཡིན་ན་འགལ་མོད་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཙམ་དུ་གཅིག་ཀྱང་མདོ་གཅིག་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་
ཤེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུ་མདོ་དེའི་ནང་དུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་

དམ་གྱི་བྱད་པར་གསལ་བར་མ་སྒྱར་བར་གཟུགས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ནམས་སྒྲིང་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བས་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པ་བྱང་དོན་དང་། ཤེས་ཕྱིན་འབྱམ་པ་ལྟ་བུ་
དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་གསལ་བར་སྒྱར་

བ་ནམས་སྒྲིང་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་
ཐམས་ཅད་མིན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་

@64A ༄། །པའི་དོན་ནོ། །མདོར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་ལ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐ་སྒྲིད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞིན་པའི་དོན་གྱིས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་

གྲི་བྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་དང་མ་

སྦྱར་བ་གཉིས་བྱང་བའི་མ་སྦྱར་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སོགས་བྱང་ཡང་འདི་པའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་གྲི་བྱད་པར་སྦྱར་བའི་གོ་མི་ཆོད་པས་བྱང་དོན་དང་། དོན་དམ་གྲི་བྱད་པར་དངོས་
སུ་སྦྱར་བ་ཤེར་ཕྱིན་འབྱམ་པ་ལྟ་བུ་ངས་དོན་གྱི་མདོར་

དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་འབྲེལ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་མདོའི་དོན་མིན་ན། མདོ་
གང་གི་འང་དོན་མིན་པར་བཞེད་དམ་ཞིན།

དེ་ཡང་མདོའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་རྒྱས་པའི་དབང་པོ་རྣམ་པོ་དང་། མི་རྒྱས་པར་རིམ་གྱིས་བགྱིད་གོས་པའི་དབང་རྒྱལ་གཉིས་ལས་སྤྲུལ་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྤྲས་རང་གི་བཞེད་པ་

ལྟར་དང་། ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་ལ་བདེན་པར་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་མ་བཀག་པར་ཡང་དགོངས་འབྲེལ་དང་ལང་གཤེགས། རྒྱན་སྦྱག་པོ་བཀོད་

པ་སོགས་སུ་གསུངས་པར་དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་

བཤད་དོ། །གསུང་ལྷག་མ་ནི་གོ་སྤྲོ་བར་སྒྲུང་དོ། །དེས་ན་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བྱང་དོན་དང་། བར་པ་ལ་བྱང་ངེས་ཀྱི་ཆ་
གཉིས། ཐ་མ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པ་

@64B ཡིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཞི་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་པ་ལ་གཉིས།
རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་

པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ནི་གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་བལྟའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་
དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་པ་ནི་གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་

ཏི། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པས་དེར་གྲུབ་པ་ཙམ་ནི་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཆད་དུ་མི་འཇོག་པས་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་

ཡང་དག་པར་གྱུ་བ་པ་དང་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པ་ཞེས་པའི་

གྱུ་བ་ཚད་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཐོག་མར་བདེན་མེད་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་བདེན་པར་གྱུ་བ་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་འོང་ངོ་སྒྲུམ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་ལེགས་པར་ཤར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་ཀྱི་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བར་

བགག་པའི་བདེན་མེད་ཀྱི་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པའི་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བར་སྒྲ་རྟག་སྟོང་དུ་ངེས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པ་ཁེགས་པ་ལ་དོན་
དམ་པར་གྱུ་བ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་འདི་འདྲ་ཞིག་འོང་ངོ་ཞེས་

པའི་སྤྱི་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་དགོས་ན། དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞེན། ཐོག་མར་རྟག་གི་འབར་བའི་ལུགས་དགོད་པ་ནི། རྟག་གི་འབར་བ་ལས་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་
སོགས་ཏེ་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། སྒྲུལ་ཤེས་པ་དང་བརྟག་

@65A ༄། །པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་དོན་ཡང་ཡིན་ཞིང་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་མངོན་སུམ་

གྲིས་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་འཕགས་པའི་

ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་ལ་དོན་དམ་ཞེས་བཟོད་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡི་ཤེས་དང་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་
སོགས་ལ་དོན་དམ་ཞེས་བཟོད་པ་སྟེ་དོན་དམ་གྱི་མིང་

བཏགས་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྱི་མ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་ངེས་ངོར་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཤིག་གྱུང་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་

པའི་རྟགས་གྱི་དགག་བྱ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གྱི་ངེས་ངོར་མ་གྲུབ་སྟེ། ངེས་ངོ་དེར་དེ་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་མོ། །དེ་ནས་
དབྱེ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་གསུངས་པའི་རྩ་ལ་དགོས་པ་ནི། དབྱེ་

མ་སྒྲུང་བ་ལས་ཡང་དག་པའི་དོན་ཐོབ་པ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་དེ་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་དོན་དམ་ཞེས་པ་དང་། དམ་པ་

འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་བདག

མེད་གཉིས་ལ་དོན་དམ་ཞེས་པ་དང་། གློ་གཞོད་མེད་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་དོན་དམ་ཞེས་
བཤད་པ་སོགས་དོན་དམ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་

@65B པའི་ནང་ནས་ཕྱི་མའི་དོན་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཚད་འཆད་པ་ན།
དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྒྱན་པའི་

ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་གླེའི་དབང་གིས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་འཛོག་པར་གསུངས་ལ། གློ་ཡང་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་མི་བྱེད་དེ། དོན་དེ་ལ་འབྲུལ་བའི་
གློས་དོན་དེ་བཞག་ཀྱང་འཛོག་མི་རྣམས་པར་བཞེད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གློ་གཞོད་མེད་ཅེས་གློས་པ་ཡིན་ལ། གློ་གཞོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི་གློ་མ་འབྲུལ་བ་དང་། མ་འབྲུལ་བའི་དོན་ཡང་གློ་དེས་དོན་དེའི་སྔོན་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་འཇུག་ལ་

ཞིག་ལ་འདོད་ལ། དེས་ན་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་བུམ་

པ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་དོན་ནི་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེས་བུམ་པའི་སྟོང་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་ཇལ་རྒྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བཙལ་བ་ཙམ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་
གཞལ་རྒྱུའི་བུམ་པ་རང་གི་སྟོང་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པར་

རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་བཞེད་ཅིང་། ཐལ་འབྱུང་བ་རྣམས་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བཙལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་གཞལ་རྒྱུའི་བུམ་པའི་སྟོང་ལུགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བཞེད་པས་ཐལ་རང་
གཉིས་ལ་དོན་དམ་ལ་དཔྱེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་

བྱ་ལ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་བྱུང་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། དེ་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་འབྱུང་བའི་རྩ་བ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་པ་འདོད་མི་འདོད་ལ་ཐུག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་སྟོམ་འབྲུལ་བས་
ཡོད་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཐ་སྐད་དུ་བྱུང་པའི་བྱུང་

@66A ༄། །ཚད་དུ་ལུང་དེས་གསལ་བར་བསྟན་པས་དེ་ཙམ་མིན་པའི་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་བདེན་བྱུང་དུ་འཛོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེས་ན་རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་འདིར་ས་བོན་

ལས་ལྷ་གྲུ་རང་ངོས་ནས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་

སྐྱེ་བར་སློ་མ་འབྱུང་བས་ཀྱང་འཛོག་ལ། དེས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། གཉིས་པ་དེ་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱ་
ཞེས་པ་ནས་རྒྱ་མ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་

བཤད་ལ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པའི་སྐྱབས་འདིར་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཙམ་མ་གཏོགས་ཤས་ཆེར་འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
སློན་མ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་སྤང་བ་སོགས་

ལས་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆོགས། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆོགས་སོགས་དང་། བྱུང་པར་དུ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་སོགས་ཀྱི་སློན་མ་འགོག་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་འབྲེལ་ལྷན་
མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་

དམིགས་གྱི་ཏྲགས་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ཏྲགས་སྒྲོར་

གྱི་འགོད་ཚུལ་དང་། ཕྱོགས་ཁྱབ་སྒྲུབ་ཚུལ་སོགས་ནི་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དང་། ཁོ་བོས་སྒྱུར་བའི་དབུ་མ་འཇུག་པའི་སྟོང་ཐུན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབུ་མ་པའི་སྐལ་བས་འདིར་བདེན་
གྲུབ་འགོག་པའི་ཅུ་བ་ནི་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་

@66B པ་འགོག་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་ཆ་བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ་དགོས། དེ་ཁྱབ་ན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་པོ་དེ་དོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པ་
ཅམ་བརྟན་པ་ཐ་སྦྱད་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་འཐད་ཀྱང་། དོན་

དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་པོ་དོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་དེ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་
ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྣམས་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གོ་སྒྲུབ་བར་སྒྲུང་དོ། །འདིར་སྒྲུས་པ། གྲུབ་མཆོག་ལེགས་ལྡན་ཞབས་དང་ཞི་བ་འཛོའི། །དགོངས་དོན་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དེ། །རྣམ་དཔྱོད་རྒྱལ་

མཚན་མཐོན་པོའི་ཕྱིར་བཀོད་ནས། །ལེགས་

བཤད་འདོད་རྒྱའི་ཆར་ཆེན་བདག་གིས་པབ། །དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོའི་དགོངས་པའི་དོན་རབ་རྟུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ལས་གཙོ་བོར་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་

ཀྱིས་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱེ་བའི་སྐབས་ཏེ་ལཱ་གཉིས་པའོ། །།ཕུལ་བྱུང་སྒོ་བཟང་དབྱར་སྐྱེས་རོལ་པས་ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལས་མ་ལུས་བྱུང། །རྣམ་དཀར་གྲགས་པའི་
སྒོག་གི་མཚོན་

ཆས་ཁོར་ཡུག་རི་བོའི་བར་དུ་འདེབས། །སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་སྤྱིན་གྱི་དབྱངས་སྟན་སྤིད་པ་གསུམ་ན་ཅི་ཡང་སྒྲོག། །ཡབ་རྩེ་བྱགས་རྩེའི་ཆར་བེམ་གཡོ་བས་བདག་སྒྲོའི་པད་མཚོ་གང་བར་
མཛོད། །གཉིས་པ་ཐལ་འབྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་

@67A ༄། །པའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལ་གཉིས། །གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། །དོན་དམ་དུ་བྱུང་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་

ཡིན་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ།

གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་བྱུང་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཐུན་མིང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་དེ་ལ་མདོ་སྡེ་དང་
འགལ་བ་སྤང་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་

ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་བྱུང་པར་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དགག་བྱ་ངོས་བབྱང་ནས་ཇི་ལྟར་མེད་པ་བསྟན་པའོ། ། དང་པོ་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས་སྤྱི་
བར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རིམ་

པ་བཞིན་དུ་བཟློག་ན། ཐལ་རང་གཉིས་ལ་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པར་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་རྣམས་ནས་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་ལ། བྱུང་པར་སྤྱོད་རས་
གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྟོན་

དུ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལེགས་ལྡན་དང་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་འདྲ་བར་ཡང་བཤད་དོ། ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཀྱིས་འཕགས་

པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀྲལ་བས་རང་ལྷགས་

ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་དང་མཐུན་ལ། དེ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་དང་ཐུན་མོང་མིན་པར་བཞིན་དོ། །འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས།
ཇི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མ་གཏོགས་པར་ཞེས་སོགས་

@67B ཀྱིས་རྩ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ལྷགས་ལས་གཞན་པའི་དངོས་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་ལྷགས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པ་མེད་བཞིན་དུ། དཔལ་
ལྷན་ཟླ་བ་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་
གཞུང་ན་གཏན་ནས་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དངོས་སྒྲུབས་

དོན་དམ་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆོས་རྣམས་དབུ་མའི་ལྷགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱ་

མཚན་ཡང་དངོས་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་

འདོད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞིང་། རང་ལུགས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྟད་དུ་འང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་
ལས། གཞན་གྱིས་དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་

ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱད་སྤྱོད་པ་དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་གཞུང་འདི་འཕགས་པ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཙུམ་པ་པོ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། གཞན་གྱིས་
དོན་དམ་བྱས་གང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་

དེ་ལ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ཀྱི་མིན་ལ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དེའི་བསྟན་བཅོས་ཙུམ་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་ཀླ་མ་ལ་ཤི་ལས་ཆད་
མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པའི་འགྲེལ་པར་དགག་པ་

@68A ༄། །མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞི་བ་འཆོས་མཛད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས་དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་མེད་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་རང་

མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པའི་བྱངས་

ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་འདིས་དོན་དམ་པར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་རིགས་ཤིང་། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་མི་རིགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་བཟོད་པ་གང་ཞིག །གཞན་སྐྱེ་
དོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རང་

རྒྱད་པ་མ་གཏོགས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བས་གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། དངོས་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སྐྱེའི་དོན་རང་གི་མཚན་

ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཞན་ལས་འབྲས་ལུ་གཞན་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མེད་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་གཅིག་ཤུར་འགྱུར་བས་བདེན་
པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དོ་ཞེས་འདོད་

པའི་རང་རྒྱད་པའི་ལུགས་བཟོད་པ་ཡིན་པས་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཞེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པས་གཞན་སྐྱེ་

ཐ་སྐད་དུ་འང་མི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་སྐྱེ་ཐ་

སྐད་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྩ་བ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་མི་འདོད་ལ་བྱུག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཀྱན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒོ་འདོགས་ཀྱིས་བབྱང་ཚུལ་བསྟན་
ནས་དེ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་

@68B ཀྱི་སྒྲེ་སྒོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་བསྟན་པའི་དོན་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་བབྱང་ན་ཞེས་པ་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་མི་འདྲ་འོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བབྱང་བའི་ཚད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཐོག་མར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་
ཀྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་ནི་འདི་ལ་ཐོག་མར་

ཞེས་པ་ནས་མི་འདྲ་འོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་མ་གཏོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་ལྟ་བུ་ཐ་སྐད་དུ་འཛོག་པ་ན་གང་ཟག་འདིས་ལས་འདི་བྱས་སོ་འབྲས་བུ་

འདི་མྱོང་ངོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྐད་བཏགས་པ་

ཙམ་གྱིས་མི་ཚོམ་པར་བཏགས་པའི་དོན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མྱོང་བ་པོ་རང་ངོས་པ་ཞིག་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱལ་ཡང་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་
གང་ཟག་ཡིན་ནམ། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་

གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་ཅེས་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རང་རྒྱུད་པ་དང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་ལ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་
གི་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་

རྟུ་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྒྱན་གང་ཟག་རྟུ་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་སྒྲ་བའི་ནང་ཚན་ཁ་ཅིག་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་གང་ཟག་རྟུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་ཕུ་གང་
ཟག་རྟུ་འདོད་པ་དང་། གནས་མ་བྱ་པས་གང་ཟག་

@69A ༄། །ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་རྟུ་འདོད་ཕུང་པོ་འདི་ལྔ་ཡོད་ཕུང་པོ་འདོད་དོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ལ་གང་ཟག་འཛོག་མ་ཤེས་པས་བཏགས་

དོན་བཅའ་ནས་འདི་འདྲ་ཞིག་གང་ཟག་ཡིན་

ནོ་ཞེས་འཛོག་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་གནད་གྱིས་དེ་རྣམས་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱིས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མ་སྒྲུབ་པ་ན་ཐ་སྐྱད་གྱི་རྣམ་གཞག་གང་

ཡང་འཛོག་མི་ཤེས་ཏེ། སྤར་ཡང་བྱུང་ཙམ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཞབས་གྱི་ལུགས་ལ་ནི་ཞེས་པ་ནས་མི་འདྲའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་གྱི་ཆོས་
དང་གང་ཟག་གི་ཐ་སྐྱད་འཛོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་

འཛོག་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད། དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱུང་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་འཆད་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས་གཞན་ཡང་ལུས་གྱི་རྟེན་ཅན་
ཞེས་སོགས་ཏེ། དངོས་སྒྲུབ་རྣམས་གྱིས་སྤྲ་བ་

སའི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལ། སྤྲ་བ་སའི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རིགས་པས་དཔྱད་ཅིང་བཅའ་བའི་ཆོ་སྤྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་

ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲ་བ་མ་ཡིན་

པའི་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགག་པ་བརྗོད་ལ། དངོས་སྒྲ་བ་ན་རེ། དཔུང་པའི་ཆོ་སྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་མེད་ཀྱང་སའི་མཚན་ཉིད་སྲ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། མཆི་གྱའི་ལུས་ཞེས་བརྗོད་
པའི་ཆོ་མཆི་གྱ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དང་།

@69B སྒྲ་གཙན་གྱི་མགོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་སྒྲ་གཙན་ལས་དོན་གཞན་པའི་མགོ་མེད་ཀྱང་། ལུས་དང་མགོ་གཉིས་བྱུང་གཞི་དང་རྟེན་ཡིན་ཞིང་། མཆི་གྱ་དང་སྒྲ་གཙན་གཉིས་བྱུང་ཆོས་
དང་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ལན་སྟོན་པ་ནི་ལུས་དང་

མགོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། མཆི་གྱའི་ལུས་སྒྲ་གཙན་གྱི་མགོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་མཆི་གྱ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལུས་དང་སྒྲ་གཙན་ལས་དོན་གཞན་པའི་མགོ་མེད་ཀྱང་། ལུས་དང་མགོ་བྱུང་གཞི་
དང་། མཆི་གྱ་དང་སྒྲ་གཙན་གཉིས་བྱུང་ཆོས་སུ་འཐད་

པ་དེ་སྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་མེད་ཀྱང་སྲ་བ་སའི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པ་འཐད་པའི་དཔེར་མི་རུང་སྟེ། སྒྲིར་ལུས་དང་མགོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་གང་གི་ལུས་དང་གང་གི་མགོ་

ཡིན་སྐྱེས་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆོ་མཆི་གྲུའི་

ལུས་དང་སྒྲ་གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་བཅོད་པས་མཆི་གྲུ་དང་སྒྲ་གཅན་ཞེས་བཤད་པ་ལས་གཞན་པའི་ལུས་དང་མགོ་ཡིན་ནམ་སྐྱེས་པའི་དོགས་པ་སེལ་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དོགས་པ་
སེལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་མིན་པའི་སྤྲ་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲུ་བསྐྱེར་བ་ཙམ་ཞིག་བཅོད་ན། གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གང་གི་ལུས་སྐྱེས་དུ་དོགས་པ་ན། ལུས་གཞན་ལས་བྱུང་
པར་དུ་བྱེད་པ་མ་བརྟགས་པར་འཛིན་པའི་དོན་

གོ་བའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་བརྟགས་ན་མཆི་གྲུ་ལས་དོན་གཞན་པའི་ལུས་མི་རྟེན་ཀྱང་མ་བརྟགས་ན་བརྟེན་པ་པོ་འམ་བྱུང་གཞི་ལྟ་བུར་གྲུབ་པ་མཆི་གྲུ་དང་། མགོའི་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྟེན་
ཅན་དེའི་མགོ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་པ་པོ་སྒྲ་གཅན་ནི་

@70A ༄། །ཡུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་པ་ལྟར་ཐ་སྐྱད་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་མེད་ཀྱང་སྤྲ་བ་སའི་མཆོན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པའི་དཔེར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་

དོན་ནོ། །ཡང་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། མཆི་གྲུའི་ལུས་སྐྱ་གཅན་གྱི་མགོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་འཇོག་པ་འཐད་ལ། དོན་གྱི་སྐྱབས་འདིར་སྤྲ་བ་སའི་མཚན་ཉིད་
དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པས། དེ་ལྟ་

ན་ས་དང་སྤྲ་བ་གཉིས་གཅིག་གཤམ་ཐ་དད་བརྟགས་ན་སྤྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པ་སྟེ་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ས་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་ལཤད་ན་རུང་བར་སེམས་སོ། །དེས་ན་དཔེ་
མ་གྲུབ་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ལུས་དང་མགོ་

ལས་ཐ་དད་པའི་མཆི་གྲུ་དང་སྐྱ་གཅན་མེད་པ་དེ་སྤྲ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ས་མེད་པའི་དཔེར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། བརྟགས་དོན་བཙལ་ན་མཆི་གྲུ་དང་སྐྱ་གཅན་ལས་ཐ་དད་པའི་ལུས་དང་མགོ་མ་
ཆེད་ཀྱང་ཐ་སྟད་ཙམ་དུ་དེ་དག་འཇོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས་གཤམ་ཏེ་དེ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པས་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། གཤམ་ཏེ་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་འཇུག་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པས་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་

དད་པའི་དོན་གཞན་མཆི་གུ་དང་སྒྲ་གཅན་མ་གྲུབ་

པའི་ཕྱིར་དཔེ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །དེས་ན་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་ལ་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་མཆི་གུ་དང་
སྒྲ་གཅན་ཇི་ལྟར་ཞེས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱེད་པ་མི་འདུག།

@70B པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་གཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རང་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲ་བ་སའི་
མཚན་ཉིད་དང་། ས་དེའི་མཚོན་བྱར་འཇོག་པས་ཐ་སྐད་དུ་ཐ་དད་དུ་འཇོག།

རྒྱས་པར་བཞེད་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་སྒྲ་བ་པོས་སྒྲ་བ་སའི་མཚན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱེངས་པས། དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་ཐ་དད་གཏན་མེད་གྱི་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་མཚན་མཚོན་དུ་ཡང་

མི་འཐད་ལ། ཐ་དད་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་རུང་བས་དེ་ལྟར་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔྱད་ནས་འཇོག་ན་ཞེས་སོགས་གྱི་

དོན་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཐ་སྐྱད་འཛོག་པ་ན་མ་བརྟགས་མ་དཔུང་

པར་འཛོག་དགོས་ཀྱི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔུང་ནས་འཛོག་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དཔུང་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་གསལ་གྱི་ཁྱད་ས་དང་བཅས་པས་གསུངས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་

གཅིག་གམ་ཐ་དད་བརྟགས་ན་གང་ཟག་མི་རྟོག་ཀྱང་མ་བརྟགས་མ་དཔུང་པར་གང་ཟག་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་ལུས་དང་མགོ་ལས་ཐ་དད་པའི་མཆི་གྲུ་དང་སྒྲ་གཙན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྐྱད་ཙམ་དུ་དེ་
དག་བྱུང་གཞི་བྱུང་ཆོས་སུ་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་ལུས་ལྟས་བྱིན་གྱི་སེམས་ཞེས་བཟོད་པའི་ཆོ་ཡང་ཐ་སྐྱད་དེ་དག་གང་ལ་བརྟགས་པའི་གཞི་ལྟས་བྱིན་དང་དེའི་གཟུགས་དང་སེམས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་དཔུང་པ་ན་ལྟས་བྱིན་
གྱི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱང་ལྟས་བྱིན་མ་ཡིན་ཞིང་།

@71A ༄། །དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཡང་ལྟས་བྱིན་མི་རྟོག་པས་བརྟགས་དོན་བཅའ་ན་ལྟས་བྱིན་མི་རྟོག་ལ། དེ་ནི་ལྟས་བྱིན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལྟས་

བྱིན་ཐ་སྟོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

གང་ཟག་ཐ་སྟོད་དུ་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྟོད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། དེ་སྟོན་པ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཏེ། ལུང་གི་འབྲུ་སྟོན་
པ་ཙམ་བྱས་ན། སྟར་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་

དཔུང་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔུང་པ་ན་ས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྤྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་མཆན་གཞི་ས་ལ་སོགས་
པ་ཡང་མེད་ལ། མཆན་གཞི་ས་ལྟ་བུ་ལས་ཐ་དད་པར་ཉིན་

མེད་པ་སྟེ་མཆན་གཞི་མེད་པར་མཆན་ཉིད་སྤྱ་བ་སོགས་ཀྱང་མེད་མེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་མཆན་མཆོན་དེ་དག་གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་གཞི་ལ་སྟོས་
ནས་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་ཉིད་ལ་སྟོས་ནས་མཆན་

གཞི་སྟེ་མཆན་མཆོན་པར་ཚུན་སྟོས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོན་ཐ་སྟོད་དུ་གྲུབ་པར་གྱུ་སྟུབ་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སོགས་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་མཛད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མཚན་མཚོན་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་

མི་རྟེན་པས་ཕན་ཚུན་ལྟེས་གྲུབ་ཅམ་ལ་འཛོག་པར་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོན་དུ་འཛོག་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཆོག་གསལ་
ལས་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཀུན་

@71B རྫོབ་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ལྟེས་གྲུབ་ཅམ་ལ་མ་བཏགས་མ་དཔུང་པར་འཛོག་པ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་པར་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་ན་ཀུན་རྫོབ་དོན་
དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པས་དཔུང་བཟོད་པ་མ་ཡིན་

ནམ་ལྟེ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་འཐད་པས་རྣམ་པར་
དཔུང་ན་མཆི་བྱ་དང་སྒྲ་གཅན་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་དག

མི་རྟེན་པ་མིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པས་རྣམ་པར་དཔུང་ན་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཚོར་སོགས་དེ་དག་གྲང་བཏགས་

དོན་བཅའ་ནས་འཛོག་དགོས་ན་མཆི་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་གྲང་མི་ཆེད་པས་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པས་གཟུགས་ཚོར་སོགས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་

ཀྲིས་གྲུབ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བདེན་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁོ་ན་རེ། ཐ་སྙད་འཛོག་པ་ན་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་འཛོག་པར་མ་
བཏགས་མ་དཔུང་པར་འཛོག་པ་ཅམ་ཐལ་

འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱད་ཆོས་སུ་མི་འཐད་དེ། ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྲིས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་འཛོག་པ་ན་བཏགས་དོན་བཅའ་ནས་མི་འཛོག་པར་གསུངས་པས་རང་
བྱུང་པས་གྲང་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་དེ་

@72A ༄། །ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། འདི་ལྟར་སྒྲུབ་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་དཔྱོད་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གིས་དཔུང་པས་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པ་དང་ཐ་སྙད་ལ་དཔྱོད་པར་

འགྱུར་བའི་བྱད་པར་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་

འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ལྟས་བྱིན་ཡོད་ན་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་པ་ཙམ་ནས་ལྟས་བྱིན་གྱི་གནས་ལུགས་སམ་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པར་འགྱུར་ལ།

རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་

རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ལྟས་བྱིན་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་པ་ཙམ་ཐ་སྟད་ལ་དཔྱད་པར་འགྱུར་གྱི། དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ལྟས་བྱིན་གྱི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་

ལྟས་བྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟས་བྱིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་

པར་ཤེས་པ་ལྟས་བྱིན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་གནད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གློས་གང་བཞག་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཀྱང་། ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་ཚད་གློས་བཞག་ཙམ་དང་།

འཛོག་བྱེད་གྱི་གློ་ཡང་མ་འབྲུལ་བ་ཁོ་ན་ངེས་གཟུང་དུ་

མི་དགོས་པར་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་བུམ་པ་ལ་འབྲུལ་ཀྱང་བུམ་པ་འཛོག་རྒྱས་པར་བཞེད་ལ། རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་གློས་འཛོག་པ་ཡིན་ཡང་། གློ་གཞོད་མེད་ཀྱིས་

མ་བཞག་པར་འཛོག་མི་རྒྱས་ཤིང་། གློས་བཞག་ཙམ་

ལ་མ་གློས་པའི་འཛོག་རྒྱའི་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །དེས་ན་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་གློས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ཡང་། ཙམ་གླས་གང་
གཙོད་ལ་མི་མཐུན་པའི་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་དོ།

@72B འཛོག་རྟེན་རང་དགའ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་འོངས་སམ་མ་འོངས་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་གྱི་དཔྱད་པ་མང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཐ་སྐད་ལ་དཔྱོད་པར་འགྲོའི། དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པར་མི་
འགྲོའོ། །དེ་ལྟར་ཐ་སྐད་གྱི་དོན་ལ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི་བདེན་འཛིན་

ལྟན་སྐྱེས་ངོས་འཛིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྐད་གྱིས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་དང་། དེས་གཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་
ཞིག་བྱུང་ན་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་གྱི་དགག་བྱ་ཕྱ་མོར་

འཛོག་ལ། བདེན་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ཡང་གཞི་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་མིག་སྒྲོ་སོགས་ཆོས་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཆོས་གྱི་

བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གཉིས་

ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ལེགས་པར་བཀག་པས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཞར་ལ་ཁེགས་པར་འགྱུར་ལ། དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པའི་ཚུལ་
མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་

ཡུལ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་བདག་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་བཀག་
པའི་བདག་མེད་གཉིས་རྣམས་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་

ཆེན་པོ་བཞེད་ཀྱང་། ལྷགས་འདི་ལ་དགག་བྱ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་བདག་གཅིག་ཉིད་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཕྱང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་དུ་བཀག་
པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པས་བདག་འཛིན་

@73A ༄། །གཉིས་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བདག་གཉིས་དང་། དེ་བཀག་པའི་བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཏན་མི་བཞེད་དེ། འཇུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགོ་བ་

རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་།

བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ལུང་གི་ཆོག་རིས་གོ་སླ་བར་སྒྲུང་ངོ། །གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སློབ་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་བར་གྱིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་ཐལ་འབྱུར་བས་འདོད་པའི་རང་མཚན་

གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་ལེན་ན་སྒྲར་རྣམ་རིག་པས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྒྲུལ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱན་བཏགས་
ཀྱི་སྒྲིང་དུ་ཁོ་རང་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་

མི་འཇིན་ཀྱང་། ཐལ་འབྱུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇིན་པའི་ཕྱིར་ངོ། །གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི།
རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་དངོས་

གཞིར་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་མ་གསུངས་ཤིང་།

གང་ཟག་རང་སྐྱུ་བྱུང་པའི་རྗེས་ཡོད་གྲིས་སྟོང་པའི་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་བསྟན་ཅིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་པར་བཞེད་ལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤངས་དང་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ལུགས་ལ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་ཀྱང་།

@73B གཟུགས་ནི་དབྱ་བ་དོན་པ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་གྲིས་ལུང་པོ་ལྔ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་མོ་བསྟན་པར་བཞེད་ཅིང་། ལུང་སོགས་རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་རང་བཞིན་

གྲིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་པས་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་བྱུང་པའི་རྗེས་ཡོད་གྲིས་སྟོང་པ་ཙམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཆང་བའང་མིན་ལ། དེ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྲིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འཛོག་ཅིང་།

ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོང་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྲིས་ཐེག་དམན་ལས་ཆོས་གྱི་

བདག་མེད་བསྟན་ན་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་

རོ་ཞེས་དགག་པ་བརྗོད་པ་ལ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་ཐེག་ཆེན་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱུད་པ་སྟོན་པ་མིན་གྱི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྟོན་པ་རྒྱ་བས་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྟོན་
རྒྱལ་ཡང་ཐེག་དམན་དུ་མདོར་བསྐྱུས་ཙམ་ལས་མ་བསྟན་

ལ། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྐྱེས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པས་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལན་མཇེད་ལ། དོན་དེ་ཉིད་སྤྱུ་སྦྱབ་གྱི་དགོངས་
པར་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་ལུང་གིས་བསྐྱུ་བས་ཤིང་། ཐེག་

དམན་གྱི་སྟེ་སྟོན་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་སྟོང་བའི་བྱུང་པ་སྤྱུ་སྦྱབ་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པ་ཡང་རྩ་ཤེལ་ས། བཙམ་ལྷན་
དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། བཙམ་

@74A ༄། ༄ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་ཞིག་ ༄ཅིས་སོགས་དང་། རིགས་པ་དུག་རྩ་པ་ལས། ༄ུ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་ལ། ༄ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་བསྐྱུ་བས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་

ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་ཕྱ་མོ་

བཤད་ཀྱང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་བསྟན་པར་མི་བཞེད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ཟག་ཕྱང་པོ་དང་མཚན་
ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་སྐྱུ་བར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་

དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་འདོད་ཅིང་། བདག་འཛིན་དེའི་འཛིན་རྩལ་ལ་བདག་རྗེ་བོ་ལྟ་བུར་དབང་སྐྱུར་བ་པོ་དང་། ཕྱང་པོ་རྣམས་ཁོལ་པོ་ལྟ་
བུར་དབང་སྐྱུར་བུར་འཛིན་ལ། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་

ན་བདག་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་ཁྲིགས་པ་ན་ཕྱང་པོ་ལ་བཏགས་ཅམ་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་རྩལ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱི་ལུགས་ལ་ནི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་
རྟ་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་རུ་

འདོགས་ཤིང་དེ་བདག་གི་མཚན་གཞིར་ཡང་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས། སེམས་དུལ་བས་བདེ་བ་འཐོབ་པ་དང་། བདག་དུལ་བས་མཐོ་ངེས་འཐོབ་པར་

གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་དང་། སྤང་པོ་ཉི་བར་ལེན་པོ་དག་ཡིན་

ཞིང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་བའི་ལུགས་ལ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་ཁེགས་པས་གང་ཟག་རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་ཁེགས་ཤིང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་

@74B ཉོགས་པ་དང་ཉོགས་ཟིན་གོམས་པ་ཙམ་གྱིས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པ་ཙམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་མགོ་གཞོན་པ་ཙམ་རྒྱས་ཀྱི། བདེན་འཛིན་ཕྱ་མོས་དྲངས་པའི་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པ་ཙམ་ཡང་མི་རྒྱས་ལ། སྤང་བྱ་གང་

གི་འང་ས་བོན་སྤོང་མི་རྒྱས་པར་བཞེད་དོ། །གང་ཟག་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ཚུལ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་འདོགས་པ་

བཞེན་དུ་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་འདོགས་པ་ཡིན་ཡང་། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་རྟ་མི་རུང་བ་ལྟར་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་སྤང་པོར་མི་རུང་བས་སློབ་དཔོན་

ལེགས་ལྷན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་ལ། དེས་ན་ཕུང་པོ་

རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་བདག་གི་བདགས་གཞི་ཡིན་གྱི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། ཞེས་སོགས་དང་། གང་ཕྱིར་སྟོན་
པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས། ཞེས་སོགས་གསུངས་

པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་དམིགས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོ་མིན་ལ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་ཡང་ང་ཡི་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་
མིག་སྒྲ་སོགས་མིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ནི་ང་

དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཅུ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མི་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་མིག་སྒྲ་སོགས་ང་མིན་
ཡང་དེ་དག་ན་བ་ལ་ང་ན་ཞེས་པ་དང་། ལྷས་བྱིན་གྱི་

@75A ༄། མིག་ལྷས་བྱིན་མིན་ཡང་དེས་མཐོང་བ་ལ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་མཐོང་བ་སོགས་གྱི་ཐ་སྟད་ཙམ་འཇུག་པ་འཐད་ལ། མིག་སྒྲ་སོགས་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་

གི་ཕྱི་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཕུང་

རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་བ་ན་རྣམ་ཤེས་སམ་ཕུང་པོའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་
ལ་གང་ཟག་འཛོག་ཤེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་

པོ་དང་རྣམ་སྒྲིན་སྟོང་བ་པོར་ཡང་བཞག་ཆོག་པས་ལུགས་གཞན་ལས་བྱད་ལྷགས་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་རྒྱུ་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་རྣམས་
བཤད་པ་ལ་གསུམ། བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་

བདག་འཛིན་སྤྱ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱད་པར་བཤད། ཕྱི་དོན་འཛོག་ཅིང་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱད་པར་བཤད། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཐུན་མོང་བའི་བྱད་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་རྣམས་བྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བཟོད་ན། ཆོས་དང་གང་ཟག་གང་ཡང་བཏགས་དོན་བཅུ་ལ་

བའི་ཆོ་ཅུང་ཟད་ཙམ་མི་རྟེན་ཀྱང་། མིང་རྒྱང་།

བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤངས་དང་དཔལ་ལྷན་སྒྲིབས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
དགོངས་པ་བཀལ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལས་བྱུང་།

@75B ལྷགས་པའི་བྱུང་ཆོས་སྒྲིབ་མེད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་འགག་སོགས་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མིང་ཤེས་བཏགས་ཙམ་དང་ཐ་སྐྱད་ཀྱིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
མདོ་དང་འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུབ་གཉིས་ཅར་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་

ཏི། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྐྱུད་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འཇིག་རྟེན་གནས་པ་འདི་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། གནས་པ་འམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྐྱད་ཀྱིས་བཞག་ཙམ་

དང་། རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབུ་མ་པས་ཀྱང་།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རྣམས་བསྟོན་མིད་དུ་འཇོག་དགོས་

ལ། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཚུལ་ནི་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྲུ་སྒྲིལ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་གྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཆོམ་པར་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྲུ་སྒྲིལ་བདག་ལས་སྒྲིལ་མ་གཞན་ལས་སྒྲིལ་ཞེས་སོགས་གྱི་དཔུང་པ་མི་བྱེད་ལ། ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་

ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་པས་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་ལ་ཕུང་པོ་ལས་རྩལ་གཞན་དང་། ཕུང་པོ་ཆོགས་ཙམ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་དུ་འཇོག་

པ་གཏན་མི་རུང་སྟེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྩེ་ཁོལ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་དང་གང་ཟག་རང་མཚན་གྱིས་མིད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ བྱས་ན་བདག་མིད་གཉིས་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་འཇོག་

@76A ༄། །དགོས་ལ། དེའི་ཆོ་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐས་ཀྱན་བཏགས་པ་ཁས་ལེན་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མིད་པར་རྟོགས་པ་འོང་ས་མིད་པས་གདགས་གཞི་

ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕུང་

བར་དུ་བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་དབྱུང་མི་རྒྱས་བས་གང་ཟག་གི་བདག་མིད་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མི་རྟོགས་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པས་དེའི་ཕྱིར་
ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་བདག་མིད་གཉིས་ཀ་ལེགས་

པར་རྟོགས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མིད་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །གང་ཟག་གི་བདག་མིད་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མིད་ལེགས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདི་ནི་འཕགས་པ་སྐྱེས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རིགས་

པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། ཡོད་པས་རྣམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པའི་རྟག་མཐའ་དང་། གཏན་མིད་པའི་ཆད་མཐའ་གཉིས་མ་དོར་བར་དུ་འཁོར་བ་
ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་མིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་

རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བདག་མིད་ཁོང་དུ་རྩུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡི། །ཞེས་

སོགས་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་

ལས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་འང་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་
ངས་དོན་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་དམན་ལས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་

@76B བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གཉིས་གསུངས་པའི་སྤྱ་མོངས་དོན་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཐལ་རང་གཉིས་བདེན་འཛིན་སྒྲིབ་གཉིས་གང་དུ་
འཛོག་པའི་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་

བཞེད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་སྒྲ་ཆོགས་གྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་རྣམ་ཤེས་
ཏེ། །ཞེས་སོགས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་དང་

བཅས་པས་བདེན་འཛིན་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་གྱི་གཏི་མུག་དང་། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་སྟོང་བ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་

པར་ཤེས་པའི་དངོས་པོའི་རང་གི་ཞེས་སོགས་དང་། འཕྲག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་ཅིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པའི་ལུང་དོན་
ནི། བདེན་འཛིན་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་བའི་མ་ཅིག་པ་

ཡིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། འཁོར་བར་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་ཡང་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་གཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་

བོ་ལ་བདེན་པར་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཛིན་དེ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་ལས་འཁོར་བ་ལྷོག་པར་རྣམ་

@77A ༄། །པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕྲག་འགྲེལ་དང་པོའི་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་ཅིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྱུར་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་སྒྲོ་

འདོགས་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། སློ་ཀུན་རྫོབ་པ་

ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ནམ་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་འབྲེལ་སྤྱི་མཐིལ་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་

གྱི་མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་ཏེ་དེའི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་ཆ་ནས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་པའོ། །མ་རིག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི། བདེན་འཛིན་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་

བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞིང་། འཇིག་ལྟ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་གང་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཡིན་ན་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རང་ལས་

རྒྱད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་འཇིག་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་

གྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་

པ་དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་གྱི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་ནམས། །ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལས་ལུས་
དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་དོན་དེ་ཉིད་གསལ་

@77B བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དོན་ནི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་གྱི་རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་ལྷ་སྐྱེས་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་
པ་གཉིས་ནི་མེད་པས་རང་རྒྱུད་པ་དག་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་

གཉིས་པོ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་སྐྱུ་བར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་ཀྱི་བཏགས་པ་ཁོ་ནའི་འཛིན་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་
ནམས་གྱི་སྒོ་ལ་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་ལག་པ་གང་ཟག་མ་ཡིན་ཡང་གང་ཟག་གི་ལག་པ་ན་བ་ལ་གང་ཟག་ན་བར་འཇིག་རྟེན་པ་ནམས་ལྷན་སྐྱེས་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་སྟོང་གི་ས་བོན་ཤིང་

མིན་ཡང་ཤིང་སྒྲོང་གི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

དེ་ལས་ཤིང་སྒྲོང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་ཡང་ཤིང་སྒྲོང་དེ་བདག་གིས་བཅུགས་སོ་སྐྱམ་དུ་འཛིག་རྟེན་ལྷན་སྐྱེས་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས། །ཞེས་
སོགས། ཇི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལག་པ་ན་བ་ལ། །ཞེས་

སོགས་སུ་འདོན་པ་བསྐྱར་བས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་བྱ་རང་ལས་རྩས་གཞན་པའི་རྒྱལ་ས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་ལྷ་བྱ་རང་རྒྱད་པ་ནམས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་སུ་འདོད་
ཀྱང་ཀུན་བཏགས་ཁོན་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒོ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་

ས་ལྷ་ག་རྩས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུགས་འདིའི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་འཛོག་རྩལ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་གཞན་དང་གཏན་མི་འདྲ་ཞིང་། ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་སོགས་
ཀྱི་འཛོག་རྩལ་ཞིབ་པར་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་

@78A ༄། །ལུགས་འདིའི་ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་འཛིན་རྩལ་ཇི་ལྟར་ཞེན། དེ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་སྒྲུལ་ན་ཞེས་སོགས་ཏེ་འཇུག་འགྲེལ་ལས་དེ་ལ་མ་རིག་པའི་

བག་ཆགས་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། ལུང་

གི་འབྲུ་སྒྲོན་ཙམ་བྱས་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་གཟུང་དུ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ནི་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པའི་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཅིག་ཅེས་དུ་དངོས་སུ་
མངོན་སུམ་དུ་དཔྱེད་པ་སྟེ་ཉོགས་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་དམན་པའི་དགྲ་བཙེམ་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་དགྲ་
བཙེམ་པ་རྣམས་སྤྱི་ཏུ་ལྟར་མཆོང་བ་དང་། གཞན་ལ་དམངས་མོ་

ཞེས་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་འཇུང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་གང་ཟག་གང་གིས་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་པ་དང་ས་བརྩུ་པའི་བྱང་སེམས་སོགས་གཞན་དག་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་

ཟད་པར་སྤངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཉོན་མོངས་

པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པ་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ཅིག་དང་། སྒྲོན་དང་སྤང་གྲང་བདེན་
འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་སྒྲུ་མི་སྤྲིད་ཅིང་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པ་ཙམ་སྒྲིད་

@78B པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཛོག་པར་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་སོགས་ཟེའི་ཕྱི་
ཚོམ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པར་བྱ་ཞིང་། ཤེས་སྒྲིབ་

ཀྱན་བཏགས་མི་བཞེད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱིས་བྱུང་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་ཅིང་། དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་སོང་མ་སོང་གང་ཡིན་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་
དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བའི་འགོ་མི་ཚོམ་པ་སོགས་ནི་འཕགས་

པ་ཡབ་སྐས་དང་ཟླ་ཡབ་སྐས་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་ལ་གཉིན་པོ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་མི་ཚོག་གི་གྲོགས་བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་གཉིས་ཀྱི་

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དངོས་སམ་དེའི་དོད་ཐུབ་པ་ཅིག་གིས་

ངེས་པར་ཟིན་དགོས་ཤིང་། ཉོན་ཤིབ་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ཤེས་སྤིབ་སྟོང་བའི་འགོ་ཚུམ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་སྤྲུང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་སྤིབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་
སྤྲུང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་སྤིབ་ཏུ་

འཛོག་གོ། །དེས་ན་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཙམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་དང་། དེ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྟོང་རྒྱས་པ་དང་། བདེན་
འཛིན་ཤེས་སྤིབ་ཡིན་པ་དང་། གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་

གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་ཀྱང་ཤེས་སྤིབ་ཟད་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བྱའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གོ་སྤྱོད། །གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་
འཛོག་ཅིང་ཀུན་གཉི་དང་རང་རིག་ཁས་མི་

@79A ༄། །ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱེད་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཚོས་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་སྤྲུང་ལྟར་ཡིན་པས་ཞེས་པ་ནས་དྲན་པར་ཡང་ཅི་ཞིག་འགལ་ཞེས་པའི་བར་

ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཕྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་

ཁྱད་པར་སྟོན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེས་པ་ནས་འགོག་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་ཐ་སྙད་འཛོག་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རྒྱན་ཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་གང་ཟག་དང་། དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གང་

ཟག་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་མཚུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་མེད་ལ་སེམས་སེམས་
བྱུང་རྣམས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁྱད་པར་དབྱེ་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་

དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་ལྡན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྣམས་དོན་ཤེས་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མཉམ་དུ་སྒྲིབ་
དང་། ཞི་འཇོ་དཔོན་སློབ་དང་རྣམ་རིག་པ་རྣམས་ཤེས་

པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་སྒྲིབ་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོད་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་རང་གི་མཚན་

ཉིད་གྲིས་མེད་ན་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་

གནད་གྲིས་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲིས་གྲུབ་པའི་ཕྱི་དོན་མི་བཞིན་གྱང་། སྤྱིར་ཕྱི་དོན་འཛོག་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་གཞན་རྣམས་གྲིས་
ཕྱི་དོན་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པར་ཁས་མ་སྦྱངས་ན་

@79B ཕྱི་དོན་འཛོག་མི་ཤེས་ལ། རང་མཚན་གྲིས་མ་གྲུབ་གྱང་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་ཤེས་པ་རྣམས་གྱང་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་འབྱེད་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་རིགས་
པས་གོ་བར་རྒྱས་གྱི་གཞན་ཅུང་ཟད་གྱང་གོ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །འོ་ན་ཐལ་

འགྱུར་བ་རང་ལུགས་གྱི་ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིན། འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་དེ་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་མ་
གྲུབ་ན། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པ་འགོག་པ་དེ་དོན་

དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐ་སྟོད་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་གྱང་འགོག་རྒྱས་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་དེ་ཐ་སྟོད་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་རྒྱས་ཏེ། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་།

དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་ཚད་མས་དཔྱད་ན་ཤེས་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་དོན་ཐ་སྐྱད་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་ཁིགས་པར་སེམས་ཙམ་པ་ཡང་མི་འདོད་དེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
སོགས་སེམས་ཙམ་རང་ལྷགས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་

ངེས་པར་ཕྱི་དོན་འགོག་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཕྱི་ལོ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཟུགས་གྱི་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཕྱི་དོན་མེད་
པར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོའི་ལུང་

དང་། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་ཀྱང་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལ། རྒྱག་གིས་ཅིག་ཅར་སྒྱར་བ་ན། །ཞེས་སོགས་རྒྱལ་ཆ་
མེད་འགོག་པའི་རིགས་པས་མི་གཞོད་དེ། དེ་འདྲའི་རིགས་པ་དེས་

@80A ༄། །མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་དོན་ཆ་མེད་འགོག་རྒྱས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བ་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགོག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་

བ་ཕྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ས་བཙུ་པའི་མདོ་ལས།

ཁམས་གསུམ་པོ་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤྱང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། ལུང་དང་པོས་ནི་ཕྱི་
རོལ་མེད་པའི་སེམས་མ་བསྟན་ཅིང་། ལུང་ཕྱི་མས་དེ་ལྟར་བསྟན་

པ་ཡང་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེར་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ལུང་པོ་ལྔ་ག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཉམ་དང་། མདོན་པའི་མདོ་ལས་ལུང་པོ་ལྔ་གའི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་
ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་ཤེས་གཉིས་

ཀ་ཐ་སྟོད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ་མི་རྟེན་པར་ཡང་མཚུངས། མ་བཏགས་མ་དཔྱད་པའི་ཆོ་ཐ་སྟོད་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་པར་དོན་ཤེས་
གཉིས་ཀ་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་མེད་འབྱེད་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་ལས་

ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅེས་བྱ་བར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ། །འབྱུང་བ་ཆ་ལ་སོགས་བཤད་པ། །ཞེས་

སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། ལུང་དེས་ཕྱི་དོན་

མེད་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེས་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་རང་འཇོག་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མེད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱུང་
པར་བསྟན་པ་ནི། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་ཡང་སྟོན་

@80B མེད་དེ་ཞེས་སོགས་ཡིན་པས་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། ཐལ་འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་བྱང་དོན་
དགོངས་པ་ཙན་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་

པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཙམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལས་བསགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་
ཀྱང་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་

ཞིང་། ལས་དེ་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མ་ཞིག་ན་རྟག་པར་འབྱུར་ལ། ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་དུ་

ཀུན་གཞི་སོགས་འདོད་དགོས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཐལ་

འབྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོར་འཛོལ་རྒྱས་པས་ལས་ལས་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་འབྱུང་ཞིང་། ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དེས་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རྟེན་དུ་ཀུན་གཞི་

སོགས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཅིང་།
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་འཛོལ་ཤེས་པ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟོང་སྟེ་བར་མ་ཟད་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་སྒྲུངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཆེས་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
ལྟར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཕྱི་

@81A ༄། །དོན་ཁས་ལེན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐལ་འབྱུར་བའི་སྐྱབས་འདིར་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོོ་བའི་གཞི་དང་ལས་འབྲས་ཀྱི་

འབྲེལ་བའི་རྟོན་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་ང་ཙམ་དེ་

ཉིད་ཡིན་གྱི་ལས་གྱི་ཞིག་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དགོ་སྒྲིག་གི་ལས་གྱི་ཞིག་པས་དགོ་སྒྲིག་གི་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བཞེད་དེ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་ལས། ལུང་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་

གྱིས་རྒྱ་ཤི་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པས་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་སྟེ། ཤི་བ་ནི་གང་ཟག་དེའི་སྒོ་ག་དབང་འགག་པ་འམ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཡང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འཆི་བ་ཡང་

བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ། ཞེས་ཤི་བ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཤི་བས་མ་

རིགས་པ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ནི་

སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་བུམ་པའི་དངོས་པོ་དང་དེ་ཞིག་པའི་བུམ་པའི་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་སུ་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་

ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། །ཟད་ཅེས་བྱ་བ་དམིགས་པས་ཏེ། །ཞེས་རྒྱ་སྐྱུ་ཟད་པ་དེ་འབྲས་བུ་མར་མེ་ཤི་བའི་རྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་གུ་
རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཇིག་པ་དེ་རྒྱས་

@81B བསྐྱེད་ན་དེ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པ་དེ་ཡང་རྒྱས་སྐྱེད་དགོས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་གུ་དགུན་གྱི་དུས་སུ་མ་
སྐྱེས་པ་དེ་དུས་དེར་རྒྱན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་

ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དུས་གསུམ་དངོས་པོར་གྲུབ་སྟེ། འདས་མ་འོངས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ད་ལྟར་བ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་རང་རིག་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་
ནི་རང་རིག་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཞེས་སོགས་

ཀྱིས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བརྗོད་ན། རང་རིག་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་བརྗོད་པ་དང་དེ་འགོག་པའི་རྩལ་འཇུག་པ་ཅུ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ལཡག་ན། རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་

ནམས་ནི་སྒར་མ་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་དུན་པ་མི་སྤྱིད་དེ།

དུན་པ་ནི་ངེས་པར་སྤྱོད་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱོན་འཛིན་གྱིས་སྤྱོན་པོ་སྤྱོད་བའི་ཆོ་ཡུལ་སྤྱོན་པོ་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་སྤྱོན་འཛིན་ལ་ཡང་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་དེ། སྤྱོན་པོ་
འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་དུན་པ་དང་སྤྱོན་པོ་འདི་ངས་

དུན་ནོ་ཞེས་ཡུལ་ཅན་སྤྱོན་འཛིན་དུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱོན་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། སྤྱོད་བ་ལ་གཞན་སྤྱོད་དང་རང་སྤྱོད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཅིང་། གཞན་སྤྱོད་རིགས་
པས་ཁིགས་པས་རང་སྤྱོད་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དེ་

གྲུབ་ན་རང་རིག་ཡོད་པར་འབད་མེད་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་འགོག་པ་ནི། འདིར་རྩལ་གྲུབ་ཅེས་སོགས་ཏེ། དུན་པའི་རྟགས་ལས་སྤྱོད་བ་དཔོག་ན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དུན་པའི་
རྟགས་ལས་སྤྱོད་བ་དཔོག་པ་འཕ། དུན་པ་ཅམ་གྱི་

@82A ༄། །རྟགས་ལས་རང་སྤྱོད་དཔོག་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱོད་བྱེད་དེ་ཉིད་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དུན་པ་ཅམ་རང་སྤྱོད་

དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྲུག་པས་བྲུག་པ་འབྲུལ་

བར་འབྲུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱའི་རྟགས་ལས་རྒྱ་ཤེལ་དང་། མའི་རྟགས་ལས་མེ་ཤེལ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྡོན་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་དེ། སྡོན་འཛིན་དྲན་པ་འི་དྲན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་རྟགས་ཆོས་གཉིས་

ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མི་རྟེན་ཅིང་། སྤྱིར་སྡོན་འཛིན་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཕྱིས་སྡོན་འཛིན་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྡོན་པོ་བཞིན་ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་ན་རྟགས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
ཙམ་ཡོད་ཀྱང་བྲུག་འབྲེལ་སྐྱབ་མི་རྣམས་པས་རང་རིག་སྐྱབ་

བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱུང་བ་དང་འདྲ་ལ། དྲན་པའི་རྟགས་ལས་སྤྱོད་བཙམ་སྐྱབ་ནའང་བྱུག་ཟིན་སྐྱབ་པར་འབྲུར་ཏེ། ཐལ་འབྲུར་བས་རང་སྤྱོད་དང་གཞན་སྤྱོད་གང་ཡང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་ཀྱང་།
སྡོན་འཛིན་མདོན་སུམ་སྤྱོད་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་བྱུག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་ཐལ་འབྲུར་བ་རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བའི་རྩལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྒྲམ་ན། དེ་སྟོན་པ་ནི་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་སྤྱོད་བྱུར་དེ་ལས། །ཞེས་

སོགས་ཏེ། ཁ་སང་གི་སྡོན་འཛིན་ལ་དུས་དེར་སྤྱོད་བྱེད་རང་རིག་

མེད་ཀྱང་། དེ་རིང་གི་དུས་སུ་སྡོན་འཛིན་བློ་པའི་བློ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་འགལ་ཏེ། ཁ་སང་གི་སྡོན་འཛིན་དེ་དང་དེ་རིང་གི་སྡོན་འཛིན་བློ་པའི་བློ་ཤེས་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་
མིན་ཞིང་། གཉིས་ཀ་ཡུལ་སྡོན་པོ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་མཚུངས་

@82B པའི་ཕྱིར། ཁ་སང་གི་སྡོན་འཛིན་དང་དེ་རིང་གི་སྡོན་འཛིན་བློ་པའི་བློ་ཤེས་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་སྡོན་
འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཕྱིས་བློ་ཤེས་གྱིས་བློ་པ་མི་རུང་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་བྱམས་པས་སྤྱོད་བ་དེ་ཉིད་ཉིར་སྒྲས་གྱིས་བློ་པར་
འགྱུར་ཏེ། སྡོན་འཛིན་བློ་པའི་བློ་ཤེས་དེ་གཉིས་འབྲེལ་

མེད་གྱི་གཞན་ཡིན་ཡང་སྡོན་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཕྱིས་བློ་ཤེས་གྱིས་བློ་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁ་སང་གི་སྡོན་འཛིན་དང་དེ་རིང་གི་སྡོན་འཛིན་བློ་པའི་བློ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་

སྒྲོལ་པོ་གཉིས་ཀྱང་རྫས་ཐང་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་ཏེན་གྱི་སྒྲོ་ལྷན་

སྤྱི་ཤིང་དེ་གཉིས་རྒྱུ་ཐ་དད་ཏུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འཛིན་ན་ཁ་སང་སྟོན་འཛིན་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་གྱིས་དྲན་པས་སྤར་ཡང་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཛིན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཙུ་བ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་

མི་འདོད་པ་ལ་ཐུག་གོ། གཞན་ཡང་སྤྱིང་བ་ལ་རང་སྤྱིང་གཞན་སྤྱིང་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཡང་མི་ཚོད་དེ། སྤོན་འཛིན་རང་ཉིད་གིས་རང་ཉིད་ཀྱང་མ་སྤྱིང་ཞིང་། སྤྱིང་བྱེད་དོན་གཞན་གིས་ཀྱང་མ་
སྤྱིང་ཡང་དེ་སྤྱིང་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མར་མེ་

འདྲ་བའི་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། གསལ་བྱེད་འདྲ་བའི་དོན་གཞན་པས་གསལ་བར་ཡང་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་གསལ་བའི་དོ་བོར་གྱུ་བ་པའི་སྤྱིར། མཐ་མེ་འདྲ་བའི་གསལ་བར་གསལ་བར་མི་བྱེད་
དེ། དེ་བྱེད་ན་མུན་པ་འདྲ་བའི་སྤྱིར་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་

@83A ཨྲ། །སྒྲིབ་ན་སྤྱན་ཁྱུང་དུ་སྤྱན་པ་མི་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱན་ཁྱུང་དུ་སྤྱན་པ་འགྲིབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱུང་སྟེ། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་

@83A ཨྲ། །སྒྲིབ་ན་སྤྱན་ཁྱུང་དུ་སྤྱན་པ་མི་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱན་ཁྱུང་དུ་སྤྱན་པ་འགྲིབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱུང་སྟེ། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་

བྱེད་ཀྱང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ།

ཤེས་པས་རང་གིས་རང་ཤེས་པར་མི་བྱེད་ན་རང་ལས་དོན་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་མི་བྱེད་པས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་མར་མི་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། མར་མི་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། རང་ལས་དོན་གཞན་

གྱིས་གསལ་བར་ཡང་མི་བྱེད་པས་མར་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལས་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ལ་སྟོས་ནས་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལས་

ལོགས་སུ་ཚད་མ་དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཁས་ལེན་མི་དགོས་སོ། །རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷན་ཀྱང་སྟོན་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །ནམ་ཤེས་བློ་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་ཕྱོགས་སུ་མ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་བྱུང་པ་མ་ངེས་པའི་ལན་

འདེབས་པ་ན་སྟོན་འཛིན་གྱིས་སྟོན་པོ་གཞལ་བའི་ཆོ་དུས་དེར་སྟོང་བྱེད་རང་རིག་མེད་ཀྱང་ཕྱིས་ཡུལ་ཅན་སྟོན་འཛིན་བློ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡུལ་སྟོན་པོ་བློ་པ་ན་

ཡུལ་ཅན་སྔོན་འཛིན་སྤངས་ནས་བྲན་པ་མ་ཡིན་གྱི། ངས་

སྤར་སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བར་བྲན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་འབྲེལ་བར་བྲན་པ་ལ་སྤར་ཡུལ་སྔོང་བའི་དུས་ན་ཡུལ་ཅན་སྔོང་དགོས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེ་
ན་དགུན་གྱི་དུས་ན་གྱི་བས་ལུས་ལ་སྐྱགས་པའི་ཆོ་གྱི་དུག

@83B ལྷགས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཆོ་སྐྱགས་པ་སྔོང་གི་དུག་མ་སྔོང་ལ། ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྐྱ་ཐོས་པས་དུག་ལངས་པ་ན་སྤར་སྐྱགས་པའི་ཆོ་དུག་ལྷགས་པར་འདུག་སྐྱམ་དུ་བྲན་པ་སྐྱེ་བ་བཞིན་
ནོ། །སྤར་དུག་ལྷགས་པའི་ཆོ་དུག་མ་སྔོང་ཡང་ཕྱིས་སྐྱགས་པ་བྲན་པ་ཉིད་

ཀྱིས་དུག་ལྷགས་པ་བྲན་པ་བཞིན་དུ་སྤར་སྔོན་པོ་སྔོང་བའི་ཆོ་སྔོན་འཛིན་མ་སྔོང་ཡང་ཕྱིས་ཡུལ་སྔོན་པོ་བྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་སྔོན་འཛིན་བྲན་པ་འང་འཐད་དོ་ཞེས་བཞེད་དེ། གཞན་
སྔོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། བྲན་འབྱུང་གྱི་བའི་

དུག་བཞིན་ནོ། ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་ནམས་ནི་གོ་སྟོན་འོ། །གསུམ་པ་རང་རྒྱད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་ལའད་པ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱད་བཀག་པའི་བྱུང་རྩལ་དང་དེའི་

དོན་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་།

རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་པའི་རྩལ་ལོ། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཞེས་པ་ནས་སྤྱ་བར་སྤྱང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རང་རྒྱུད་བཀའ་
པའི་བྱང་རྩལ་བརྗོད་ནས། འདི་ལ་པརྩི་ཏེ་ཁ་

ཅིག་ཅེས་པ་ནས་བཤད་ཟིན་པས་མི་སྤྱོའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཇ་ཡ་ལྟ་ན་ $(N+TA)$ ཇེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་འགོག་པར་མཇད་པ་ཡིན་པས་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། རང་མཚན་གྱིས་
བྱབ་པ་ཁས་ལེན་ན་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཁས་

མི་ལེན་ན་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་རྩལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་གནས་གྲང་། དངོས་སུ་རང་རྒྱུད་བཀའ་ནས་ཐལ་འབྱུར་འཐད་པའི་སྒོལ་ནི་དཔལ་ལྡན་སྐྱབས་
ཐོག་མར་སྤེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་སྐྱབས་བརྗོད་ཇེས་འབྲང་དང་བཅས་

@84A ༄། །པའི་གཞུང་མ་གཏོགས་རང་སྤྱིའི་གཞུང་གང་ནས་གྲང་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པའི་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔལ་ལྡན་སྐྱབས་ནི། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་

མིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་སངས་རྒྱས་

བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྒྲོན་བཟུང་བ་མི་འདུག་པར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་མི་བཞེད་པ་དང་། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་
རིགས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པའི་ལེགས་ལྡན་གྱི་

ལུགས་ལ་གཞོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས་རང་རྒྱུད་ལེགས་པར་བཀག་ཅིང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྒྲོང་གི་འདོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱུད་འགོག་ཚུལ་
མདོར་བསྟུས་ཤིག་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིར་རྩ་ཤེའི་བདག་སྒྲི་

འགོག་ཚུལ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཐལ་བ་བསྒྲོག་ཚུལ་ཞེས་གྲགས་པ་མདོར་བསྟུས་པ་ཞིག་བཟོད་ན། འདི་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བདག་སྒྲི་བཀག་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྒྲོན་
བཟུང་བའི་ཚུལ། དེ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཇི་

ལྟར་བཀག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་གངས་ཅན་ན་རེ་ལྷ་གྲུ་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་སྤྱིར་ཡང་ས་བོན་ལས་སྒྲིའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་འགོག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་

རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་

མེད་དེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཚིག་དང་པོ་རྒྱལ་པར་འཆད་པ་ལ་དངོས་པོ་བདག་གི་དེ་དག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་
རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་།

@84B གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་འཆད་པ་ལ་ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་ཚིག་དང་པོ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྤྱར་ཡང་
ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་གྲུ་བ་

ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འགྲེལ་ཚིག་གཉིས་པ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། མ་ཁྲབ་ན་སྤྱ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་གྲུ་བ་ཟིན་སྤྱར་ཡང་ས་
བོན་ལས་བཟུབས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས་ཞེས་

པའོ། ། གཉིས་པ་དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བབྱང་བའི་རྩལ་ནི། ཤེར་སྐྱོན་ལས། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་

པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲགས་ཇི་

ལྟར་ཡོད་ན། དངོས་ཟིན་སྒྱིར་སྒྱུ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཙམ་རྟགས་སུ་བྱེད་ན་སྤྲོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། བདག་ལས་སྒྱེ་ན་སྒྱུ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་
སྤྲོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། འགྱུར་

བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་རྒྱས་པ་ལས། ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་སྒྱེ་ན་སྒྱུ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་སྒྱུ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐོན་པས་དངོས་ཟིན་གྱི་
རྟགས་དེ་ཉིད་ལོག་ནས་སྒྱུ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་

རྟགས་སུ་འགོད་པར་མངོན་ལ། དེ་ལྟ་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྐྱོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་རྟགས་སྒྱུ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ལོག་ནས་སྒྱུ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་རྟགས་སུ་
འགྱུར་བ་རྟར། བདག་ལས་སྒྱུ་བ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལོག་ནས་

བདག་ལས་སྒྱུ་ལྟ་ཞེས་བྱར་མེད་པས། བདག་སྒྱུ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་དེ་ལོག་ན་མ་ཡིན་དགག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་ལ། ལྷ་གྲུ་སྒྱུ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པས་སྒྱུ་

གུ་སྐྱི་བར་ཁས་སྒངས་ཤིང་། བདག་སྐྱི་དངོས་

སུ་བཀག་ཅིང་། སྐྱི་བ་ལ་བདག་སྐྱི་དང་གཞན་སྐྱི་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པས་ཚོས་གཞན་གཞན་སྐྱི་ལྟ་བུ་འཕངས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདག་སྐྱི་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་མེད་
དགག་ཙམ་དུ་འདོད་པའི་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་

@85B བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྐྱོན་བཅོལ་པར་མཇད་དེ། ལེགས་ལྡན་གྲིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་རྒྱུ་མི་བཞེད་པ་མ་དགོངས་ཤིང་། སྤར་གྲི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་ཚིག་དེ་དག་
གིས་ཀྱང་འགལ་ཇོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒྲོན་ས་བདག་སྐྱི་བཀག་

པར་མ་དགོངས་པར། བདག་སྐྱི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སྒྲོར་བསྟན་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་ནས་སྐྱོན་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་རང་དང་མཐུན་པར་སངས་
རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱང་གཞན་སྐྱི་ཐ་སྟོན་དུ་བཞེད་པ་

གཞིར་བཞག་ནས་སྐྱི་བ་ལ་བདག་སྐྱི་དང་གཞན་སྐྱི་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པར་ཡང་གསུངས་སོ།། གསུམ་པ་དེ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བས་ཇི་ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་ནི་ཚིག་གསལ་ལས། སྐྱོན་འདི་

ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་

གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བཀག་སྟེ། དགོངས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བཟོད་ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་བཟོད་པའི་སྟོན་དེ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
མཐོང་ངོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་སྐྱབས་

འདིར་བདག་སྐྱེ་འགོག་རྩས་གྱི་རང་རྒྱུད་གྱི་དཔེ་རྟགས་མ་བཟོད་པའི་ཆ་ནས་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་ངེས་པར་རང་རྒྱུད་གྱི་དཔེ་རྟགས་ཟོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
རྒྱུད་གྱི་དཔེ་རྟགས་མ་བཟོད་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་འགོག་རྩས་

གྱི་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་པ་གང་ཞིག ། དེས་བདག་སྐྱེ་ལེགས་པར་འགོག་རྩས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་རྩས་གྱི་འགལ་ཟོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་མི་རྩས་ན་དེའི་ཆེ་ཕྱིར་
གོལ་དངོས་སུ་བསྟོན་འདིངས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་

@86A ༄། །རང་རྒྱུད་གྱི་དཔེ་རྟགས་བཟོད་པས་ཀྱང་བདག་སྐྱེ་འགོག་མི་རྩས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་རང་མཆོད་གྱིས་གྲུབ་

པའི་གཏན་ཚིགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཙུང་ལྷོག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། །ཅེས་སོགས་དང་། འཕགས་པ་ལྟས།
ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །ཞེས་སོགས་དང་། ཚིག་

གསལ་ལས་ཀྱང་། དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་སྒྲུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཁོ་ན་རེ།
བདག་སྐྱེ་འགོག་རྩས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ཏྲགས་མ་

བཟོད་ཀྱང་། གཞན་བྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་རྗོད་རིགས་པ་ལས་དེ་མ་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། བྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འདོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་རྩས་པས་བདག་སྐྱེ་འགོག་

རྩས་ཀྱི་གཞན་བྲགས་ངས་ཅན་དུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངས་པར་རྗོད་དགོས་ན་ཡང་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་རྩས་ཀྱི་གཞན་བྲགས་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། འོན་དེས་བསྟན་པའི་གཞན་གྲགས་གྱི་

རྟགས་སྒྲོར་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་ཟིན་སྒྲར་ཡང་ས་བོན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་གསལ་གྱི་ལྷ་གྲུ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །སྒྲོན་གཉིས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲས་
པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཆ་ནས་ཀྱང་སངས་

@86B རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྒྲོན་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རང་རྒྱད་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པས་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་མི་དགོས་ཤིང་སྔར་གྱི་གཞན་གྲགས་གྱི་རྟགས་སྒྲོར་
ལ་ནི་ས་བོན་ལས་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་བར་གྲངས་ཅན་རང་

ཉིད་གྱིས་འདོད་པའི་རྒྱ་དུས་མི་གསལ་བའི་ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན་དང་། ས་བོན་ལས་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་འབྲས་དུས་མངོན་གསལ་གྱི་ལྷ་གྲུ་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བས་སྔར་གྱི་ཉེས་
པ་དེ་འདྲ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲོན་གསུམ་པ་ཐལ་

འབྱུང་གྱི་བསྐྱོག་དོན་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྒྲོན་མེད་དེ། ཐལ་འབྱུང་གྱི་ཐལ་ཆོས་བསྐྱོག་པའི་དོན་སྒྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་གྲངས་ཅན་རང་

ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་

ཀྱི་རང་ལུགས་ལ་སྒྲུར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་བྱུག་བཅས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་དང་པ་རོལ་པོ་
ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་

བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་བདག་སྐྱེའི་ཐལ་བ་བསྒྲོག་ཚུལ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་བྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཉུང་ངུའི་ཚིག་གིས་མ་ནོར་བར་
བཤད་དོ། །རྩ་བའི་ཚིག་རིས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གོ་སྤྲུལ།

འདི་ལ་པ_(n+dI) ༥ །ཁ་ཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ར་ཡ་ལྟུ་ན_(N+TA)

རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་དེ། ཕྱོགས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཁྱབ་དེ་སྤར་གྲོལ་རང་གི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་

@87A ༄། །ཡང་མ་ངེས། ཕྱིར་གྲོལ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤར་གྲོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་སྤྲུབ་པ་མིན་

པའི་ཕྱིར། སྤར་གྲོལ་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་

པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཤིན་རྒྱུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དངོས་སྤྱོད་
བ་ལ་ཁས་སྒྲུངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའི་

སྒོ་ནས་ཀྱང་སྤྱུ་གུ་བདེན་གྲུབ་དེ་འགོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་སྤྱོད་བས་སྤྱུ་གུ་བདེན་གྲུབ་རྒྱུ་འདོད་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་གྲོལ་ལ་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་རང་གིས་

གཞོད་བྱེད་སྟོན་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་གིས་གཞོད་བྱེད་རྒྱུ་ཐག་བཅད་ཀྱང་སྤྱོད་བསྟོན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་སྤྱི་རྒྱུ་མས་གྱི་བྱུང་རྟགས་ཁས། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གོ་སྤྱོད་བར་སྤྱང་བས་
མ་སྟོས་སོ།། གཉིས་པ་རང་ལྷགས་གྱི་བསྟུན་

བྱ་སྟུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་དང་རང་རྒྱུད་གྱི་རྟགས་མེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་གྱིས་བསྟུན་བྱ་སྟུབ་པ་ཡོད་ཚུལ། རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་ནི། རང་གི་

ལུགས་ནི་ཞེས་པ་ནས་ཚུལ་གསུམ་

གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ་དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བརྗོད་ན། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ན་ལེགས་ལྡན་སོགས་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་མི་
ལེན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་གཏན་མེད་པར་

@87B འདོད་དགོས་པས་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པའི་རྩ་བ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་མི་འདོད་ལ་ཐུག་གོ། དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་
རང་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་རྣམས་

འཇོག་མ་ཤེས་ནས་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་ལུགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་
པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས་དངོས་

སྐྱ་བ་རྣམས་ས་བོན་གྱིས་སྐྱ་གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་ན་ས་བོན་དང་སྐྱ་གྲུ་སྤང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་དམ། མ་སྤང་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ས་

སྤྱུག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་

དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་ཅིང་། ས་རོལ་པོས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པས་སྐྱོན་དེ་འཇུག་པ་དང་། རང་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་
ལེན་པས་སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཇུག་འབྲེལ་ལས། གང་གི་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤྱར་གྱི་རིགས་པ་དེ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་ས་འགོ་མཚུངས་ཀྱི་སུན་འབྱིན་བཟོད་པའི་ལན་ཏུ་འཇུག་པར། སུན་འབྱིན་པས་སུན་
དབྱུང་བྱ་མ་ཕྱད་སུན་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ། ཞེས་

སོགས་ཀྱིས་སུན་འབྱིན་གྱིས་སུན་དབྱུང་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སུན་འབྱིན་ན་སྤྱར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་ལྟར་སྐྱོན་འཇུག་ལ། རང་ལུགས་ལ་རང་མཚན་མི་བཞེད་པས་སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་པར་
གསུངས་ཤིང་། སྐྱབས་འདིར་འཇུག་འབྲེལ་ལས་ལྷ་

@88A ༄། །རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ། སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཐོབ་པ་འཐོབ་བམ་ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲུབ་སྒྲུན་པ་དང་བཅས་པའི་དོན་ནི། རྒྱན་ལྷགས་དེས་རང་

གི་ཐོབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོབ་པ་

མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་དུས་ན་སྐྱེས་ཟིན་གྱི་ཆོས་སྤྲུང་ཡང་འཐོབ་པ་དོན་མེད་ཅིང་། རང་དུས་ན་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་
བ། ཞེས་སོགས་དྲངས་པའང་རང་

བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་ཁྱད་ས་ཏེ། བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་སྤྲང་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དང་ཞེས་
པ་ནས་དགོ་སྟོང་མ་ཡིན་མི་དགོས་པ་

བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་ན་རེ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་དང་རྟགས་དང་དཔེ་གང་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སུ་མ་ཟད་བྱ་བྱེད་
གང་ཡང་མི་འཐད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་བཞག་ནས་

བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་སྐྱབ་པའི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་བྱ་བྱེད་ཁས་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་

ཆོག་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ། དེ་པ་རོལ་

པོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་ཚུལ། སྒྲོན་བཟོད་དེ་རང་གི་བྱོར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཆན་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་ལེགས་ལྷན་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ན་
མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཆོས་ཅན།

@88B དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་ཏུ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་སྒྱུར་བཞོད་པ་ལ་ཆོག་གསལ་ལས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི།
བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་

མེད་དེ། ཞེས་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་ལ་སྐྱར་གྲོལ་རང་ལ་བསྟོམ་ནས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད། ཕྱིར་གྲོལ་བྱངས་ཅན་ལ་བསྟོམ་ནས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད།
འཇིག་རྟེན་རང་ག་ལ་བསྟོམ་ནས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ལེགས་ལྷན་རང་ཉིད་བདག་སྐྱེ་ཐ་སྐྱད་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ལུ་སྟེགས་ངན་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཅན་དུ་བཀག་ན་ལེགས་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་

རང་ག་བ་རྣམས་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་བདག་ལས་སྐྱེ་འམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྦྱོར་བ་བཀག་ནས་

ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ནི་གཞན་ཡང་ཕ་རོལ་པོས་ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐྱབས་འདིར་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་དོན་དམ་པའི་མིག་སོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ནམ། ཀྱན་རྫོབ་པའི་མིག་སོགས་

ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ནམ། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སོགས་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་གང་ཡིན། ལེགས་ལྟན་ན་རེ། དང་པོ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་

@89A ༄། །སམ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གིས་དོན་དམ་པར་མིག་སོགས་མེད་པར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་ཕྱིར་རྟོལ་

གྲངས་ཅན་ལ་བཞུལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་

པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་མིག་སོགས་ཀྱི་རྫོབ་པ་ནྟམས་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་རྫོད་རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་བརྫོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྒྲོབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་ན་རེ། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་

སྒྲིམ་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏྲན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ན་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་

ཀའི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྒྲ་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་སྐབས་འདིར་ཡང་ཀྱི་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སོགས་ཙམ་པོ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་
པས་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཉིས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་འགོག་

པ་ལ་ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ལྟར་གང་གི་ཆོ་འདིར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་ཉྟམས་

པར་གྱུར་པ་འདིས་རང་ཉིད་གྲིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཉིད་དོ།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོ་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྲིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད། འདིར་དེའི་ལན་དུ་མིག་
སོགས་གྱི་ཆོས་ཅན་ཞེས་སོགས་གྲིས་བཤད་པ་ཡིན་

@89B པས་ཐོག་མར་དེའི་ལན་དུ་ཞེས་པ་ནས་སྒྲོང་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་བརྗོད་ན། མིག་དབང་ཙམ་པོ་དེ་ཡོད་པའི་དོན་གྲིས་ཏེ་རྟགས་གྲིས་མིག་དབང་དོན་དམ་དུ་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་
པའི་རང་རྒྱུད་གྱི་རྟོན་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པར་གཞག་དུ་མི་

རུང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་སྐབས་འདིར་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་ཁོ་ནར་རྟོན་ཆོས་ཅན་མིག་དབང་དེ་བཙལ་བའི་ཆོ་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་ཅན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྲིས་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་

རྟེན་པ་ནི་མི་རུང་བར་ལེགས་ལྡན་འདི་རང་ཉིད་གྲིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མིག་དབང་དེ་ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མིག་དབང་གི་རང་བཞིན་ལ་མི་འཁྱུལ་བའི་རྟེན་དོན་དུ་

འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་འདོད་ན་མིག་དབང་དེ་

གངས་ཅན་གྱི་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེའི་ཡུལ་དུ་མིད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་ངོ་ན་ཡོད་པའི་ཡུལ་གཉིས་ཐ་
དད་པས་ཏེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་

ནི་ཚིག་གསལ་གྱི་ལུང་ལ་འབྱུངས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲུང་ཡང་ཅུང་ཟད་གོ་སྒྲུབ་བར་བཞེད་ན། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པར་ཁས་ལེན་པས། དེ་

ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་ལ་མིག་སོགས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་ལ་མིག་
སོགས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་བ་ནི་གང་

@90A ༄། ཞིག་ །དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིད་ལུགས་ལ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་སོགས་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་རང་

བཞིན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱངས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟེན་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིན་ཅི་

མ་ལོག་པ་གནས་ལུགས་འཇལ་བའི་ཚད་མའི་རྟེན་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཐ་དད་པ་སྟེ་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་སྟོང་ཐུན་དུ་འདི་ལྟར་བཤད་དེ།

དབུ་མ་པས་དངོས་སྒྲིབ་འཛི་རོར་མིག་སོགས་བདེན་པའི་སྒྲིབ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སྒྲིབ་ཅམ་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་
ཅན་དུ་འཛིན་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཁོ་

ནར་བདེན་པའི་སྒྲིབ་མེད་པ་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་གླངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། གང་གི་ཆོ་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་

ནས་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ་སྟོན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་དབྱེ་མ་པས་མིག་སོགས་དེ་ཉིད་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་
དངོས་པོ་རྟོན་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་

@90B ལ། དངོས་སྐྱེ་བ་ནམས་མིག་སོགས་འབྱུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པས་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་མཐུན་སྦྲང་དུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པས་རྟོན་པའི་དོན་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་

ལོག་པའི་ཤེས་པས་རྟོན་པའི་དོན་དག་ནི་ཕན་ཚུན་སྦྲངས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་གལ་ཏེ་སྐྱེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཞེས་པ་ནས་མི་འཐད་དོ་སྟེ་མ་ན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
སྒར་གྱི་འཆད་རྩལ་དེ་ལ་མི་འཐད་པའི་དོགས་པ་

བཀོད་ནས། དོགས་པ་འདི་འདྲ་ནི་ཞེས་པ་ནས་འཛིན་པ་འགོག་གོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐལ་རང་གཉིས་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་ཚད་མས་བྱུབ་རྩལ་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་། འདི་དག་གི་གནད་ཉོགས་ན་

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཐལ་

རང་གཉིས་ལ་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ངོ་ཞེས་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ལ་ཁོན་རེ། ཤེས་པ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་སྤྱུ་ཁ་
ཆོན་ཆོད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སྤྱུ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་

མ་སྟོན་པ་ན་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གང་ཅུང་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་དགོས་པས་མ་བྱེད་སྟེ། སྐྱེ་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཀྱང་དེ་སྟོན་པ་ན་དེ་གཉིས་གང་
ཅུང་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་དགོས་པས་མ་

བྱུང་པའི་མྱེར། དེ་བཞིན་དུ་མིག་སྟོགས་ལ་སྤྱོད་ཅི་ཡོག་མ་ཡོག་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཀྱང་མིག་སྟོགས་འཇལ་བའི་ཆོད་མས་དེ་འཇལ་བའི་ཆོད་ཀྱིས་གང་རུང་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་
འཇལ་བས་མ་བྱུང་སྟེ། སྒྲ་ལ་རྟག་མི་རྟག་

@91A ལྷ། །གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་ཀྱང་སྐྱ་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མས་སྐྱ་འཇལ་བ་ན་དེ་གཉིས་གང་རྩང་གིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཇལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིག་སོགས་ཙམ་

ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་

དུ་བཞོད་པའི་རིགས་པ་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དོ་ཞིན། དོགས་པ་དེ་འདྲ་མཁས་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་དོགས་པའི་རིགས་མིན་ཡང་གྲོལ་བ་དབང་རྒྱལ་ལ་སྐྱེ་བས་དེ་གཅད་ན། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དོན་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱེད་

པའི་ཆོ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནི། རང་མཚན་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་
ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་

ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མས་ཇི་ལྟར་ངེས་པ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ལ་མ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་མཚན་གྱི་སྟོད་ལྷགས་ཇི་ལྟར་

ཡོད་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྟོད་ལྷགས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཤེས་པ་ལ་འབྱུང་མ་འབྱུང་

གཉིས་སུ་དོན་ལ་ཁ་ཚོན་ཚད་པ་བཞིན་དུ་སྒོམ་གྱུ་བ་པ་ལ་ཁ་ཚོན་ཚད་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མ་འབྱུང་པར་ཡོངས་གཙོ་དེ་ལ་སྒོ་ངོར་གྱུ་བ་པ་དེ་དེ་ལ་
འབྱུང་པ་རྣམ་བཅད་ལ་སྒོ་ངོར་ཁེགས་པར་འགྱུར་

@91B བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་མཚོན་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་དོན་ལ་ཁ་ཚོན་ཚད་པ་བཞིན་སྒོ་ངོར་ཡང་ཁ་ཚོན་ཚད་དེ། རང་མཚན་སྒྲ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་འི་ཆེད་
དོན་ཡུལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་གཙོ་དེ་ལ་གྱུ་བ་ན་དེ་ཡུལ་

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་སྒོ་ངོར་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་མིག་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་མ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཡང་
དག་པར་གྱུ་བ་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྐད་གང་

གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་གྱུ་བ་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་དཔྱད་ཆོག་པས་མིག་སྒྲི་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་

བདུགས་པའི་སྒྲིན་བརྗོད་ག་ལ་འཇུག་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ནས་

དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་དེ་འདྲའི་ཡོད་ཚུལ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་སོང་བས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཁྱད་གཞིར་བབྱང་བའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་པོ་ག་ལ་སྤིང་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ནས་བདེན་བརྗོད་
གྱི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་མིག་སྤྱི་ཙམ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཆོས་ཅན་

དུ་འཛིན་པར་བཞེད་པ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུང་བ་མེད་དེ། རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་གྱི་ལྷགས་ལ་
ཆོས་དེ་ལ་ཆད་མར་སོང་ན་ཆོས་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་

ངེས་པར་དགོས་པར་བཞེད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་ཆོས་དེ་ལ་འཁྲུལ་བ་དང་ཆོས་དེ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་མི་འགལ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་ཤེས་པས་
ཡུལ་གང་ཡང་འཛོག་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་

@92A ༄། །ཤེས་པ་ཡིན་ན་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་བསྐྱད་པ་ཉུགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་

བའི་ལུགས་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་

འཛིན་མངོན་སུམ་བུམ་པ་ལ་འབྱུལ་ཀྱང་དེས་བུམ་པ་འཛོག་ཅུས་པར་བཞེད་ལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་དེ་དེ་ལ་འབྱུལ་ན་དེ་འཛོག་མི་ཅུས་པར་བཞེད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་
དང་རྣམ་རིག་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་

པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་སོ་སྐྱེའི་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་བུམ་པ་ལ་འབྱུལ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེན། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྣམ་རིག་པ་རྣམས་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་བུམ་པ་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་
སྒྲུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་འབྱུལ་བར་བཞེད་ཀྱང་། དེ་རང་

མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་འབྱུལ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་ལཡག་པ་དེ་དག་གི་གནད་རྟོགས་ན་རང་རྒྱུད་པས། སྒྲུང་དུ་
འབྲེལ་ཡང་དོན་བྱེད་དག། །ཅིས་སོགས་གསུངས་

པ་ལྟར། སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་འབྱེད་ཀྱི། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་གྱིས་བྱུང་བར་

བཞེད་པའི་གནད་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་
གྲུབ་པས་བྱུང་བར་ཞི་འཚོ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་

@92B པ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་
འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་

ཆོས་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་
དེ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། དེ་

རྟོགས་ན་བསྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པས་དེའི་ངོར་སྤང་རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་སྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་

པའི་ཕྱིར་རྟོལ་དེས་མཐུན་དཔེ་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་

བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་དོན་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་
གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཤེས་པ་འབྲུལ་པའི་རྟེན་

དོན་དང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། བྱལ་སྟེ། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་འབྲུལ་ཤེས་གང་ཞིག ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱི་

རྟེན་དོན་མིན་ན་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་ཡིན་དགོས་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་དུ་ཐལ།
ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་

@93A ༄། །ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞིན། རྟོན་དང་པོ་མེད་དོ། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་དེས་རྟེན་པ་འབྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་རྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་མི་

འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་ཡང་ཡིན་ལ་

བརྩམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་དུང་སྒྲ་ཉིད་ཀྱང་། དུང་སྒྲ་བརྩམ་པ་མ་ཉིད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲིན་གཉིས་པ་མེད་དེ། འདིར་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་ཉིད་པའི་དོན་ཞེས་པའི་ཙམ་སྒྲ་སྒྲོས་པ་
ནི་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་

གྱིས་ཉིད་པ་དགག་པར་འདོད་ནས་སྒྲོས་པ་ཡིན་གྱི། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་ཉིད་ཙམ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། དཔུང་པ་ཞིབ་མོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་ཆོས་ཙན་ཞེས་སོགས་

ནི། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་སྟོང་ཐུན་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་སྤར་བཞོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྗེ་ཉིད་གྱི་བཞེད་པར་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཙན་མཐུན་སྤང་བ་འགོག་ཚུལ་ཞེས་
ཆེས་དཀའ་བར་བྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཆེས་གསལ་

བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། དེ་དག་གིས་དོན་བཀག་ནས། ད་ནི་དཔེ་དགག་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་

སྐབས་སུ་བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་

དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་དུ་རུང་བའི་དཔེར་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ན་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་མཐའི་བྱད་པར་དོར་བའི་སྐྱ་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་
དུ་རུང་བ་བཞོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་སོ་

@93B ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་འབྱུང་འབྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྐྱ་འཇལ་བའི་
ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། གང་ལ་ཚད་མར་སོང་བའི་སྐྱ་ཙམ་ཞིག་གི་དོན་

འདི་འོ་ཞེས་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་ལ། མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཆོ་རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐལ་འབྱུར་བ་དང་རང་མཚན་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཆོས་
ཅན་མིག་སོགས་འཇལ་བའི་ཚད་མས་རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་

རང་མཚན་གྱིས་མེད་པ་གཉིས་གང་ཡང་མི་འཇལ་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འདི་འདྲ་ཞིག་འཇལ་ལོ་ཞེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་རྒྱ་མེད་པས་དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་མཚུངས་པ་མིན་ནོ། །ལེགས་ལྟན་

རྒྱུ་ལྟར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་བྱད་པར་དོར་བའི་

སྤྱི་ཕན་ཚུན་དུ་སྟོན་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། བདེན་པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སོགས་ཙམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ཞེས་སྒྲ་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཁས་སྐྱངས་
ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཁས་མ་སྐྱངས་ཀྱང་དོན་ཁས་སྐྱངས་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་བྱད་པར་བྱུང་བ་ཡང་ཐལ་རང་གཉིས་རང་མཚན་ཞལ་གྱི་བཞེས་མི་བཞེས་ཀྱི་བྱད་བྱུང་བ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས་དབུ་མ་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་
ན་འབྱུང་འབྱུར་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་

དོར་བའི་སྒྲ་ཙམ་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱི་འདོད་པ་ཆེས་མི་མཐུན་ལ། ཐལ་འབྱུར་བས་སྒྲར་གྲོལ་བྱས་ནས་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ཡང་
རང་མཚན་གྱིས་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་

@94A ༄། །མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་སྟོན་རྒྱ་མེད་དོ། །རིགས་པ་དེ་དག་གི་ནི་ལེགས་ལྡན་གྱི་མིག་སོགས་བདག་ལས་མི་སྤྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ཡོད་པ་དེ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་མ་གྲུབ་

སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཡོད་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་
རིགས་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་གྱིས་

ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་སྟོན་ཏེ། ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སྒྲ་བས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ལ།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་ནི་དངོས་སྒྲ་བ་ལ་མ་གྲུབ། དོན་

དམ་དུ་ཡིན་ན་ནི་དེ་དབུ་མ་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྟོན་བརྗོད་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་རྟོན་ཅེས་བྱེ་བྲག་
པ་ལ་བརྟགས་ནས་སྟོན་བརྗོད་པར་རིགས་ཏེ། འཇུག་པ་

ལས་ཀྱང་། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྒྱན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གང་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་

དང་། ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མ་གང་ལ་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་

མར་སོང་བ་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་ལ་བཟོད་པའི་སྒྲིན་རྣམས་རང་གི་བདག་སྤྱི་འགོག་པ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
སྤྱབ་པའི་སྤྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱིར་ཤོལ་ལ་གྲུབ་པས་ཚོག་

@94B སྟེ། ཕྱིར་ཤོལ་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་གསུངས་ཤིང་། ཏགས་ཀྱི་ཚུལ་ཤོལ་ཕྱིར་ཤོལ་གང་རུང་གིས་གྲུབ་པས་མི་ཚོག་པར་འདོད་
པ་ལ་དེས་ཚོག་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚོད་པ་དཔེར་བྱས་ནས་

བསྐྱབས་ལ། སྤྱབ་ངག་དང་སྤྱན་འབྱེན་གཉིས་ཀ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཤོལ་ཕྱིར་ཤོལ་གཉིས་ཀས་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་པར་འདོད་པའི་སྤྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ལུགས་བཞིན་དུ་འདོད་རིགས་ཏེ། ལུང་གི་གནོད་པ་དང་

རང་དོན་རྗེས་དཔག་གང་ལའང་གྲུབ་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཀྱང་འཆད་པར་མཛད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་རབ་སྒྲིན་མར་གཞན་གྱི་སྒྲིན་བཟོད་ཀྱི་སྐྱབས་ཤིག་ཏུ། རང་དབང་དུ་བྱས་ནས་

སམ། ལུན་འབྱེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་ཅེས་

གསུངས་པའི་རང་དབང་དང་རང་རྒྱུད་དོན་གཅིག་པས་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིར་གྲོལ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་མ་འབྲིས་པར་ཚད་མས་དོན་གྱི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རང་དབང་དུ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
དང་། དཔེའི་ཆོས་ཅན་གཉིས་དང་། ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་གྲུབ་

ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཏྲགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་གཞག་
འདོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་གཞག་མི་འདོད་

པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་ནི་ཕྱིར་གྲོལ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ཅམ་ལ་མ་འབྲིས་པར་ཚུལ་གསུམ་རང་དབང་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ། དེ་འདྲ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་སྐྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་

@95A ༄། ཀྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱ་བ་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་ཏྲགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན་སྐྱུ་གུ་རྟེན་འབྱུང་དང་རྟེན་འབྱུང་ལ་

རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་

རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱིར་ཤོལ་གྱི་ཁས་སྒྲངས་ལ་མ་འཁྲིས་པར་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་རང་དབང་དུ་
བསྐྱབ་ས་མ་བུང་བས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཏྲགས་ཞེས་

བཞེད་པ་ཡིན་ལ། ཟུ་གྲ་དང་རྟེན་འབྱུང་སོགས་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་པ་ཤོལ་ཕྱིར་ཤོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་བུང་མོད་ཀྱང་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཇལ་
བའི་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་སྒོ་གཉིས་ཕྱིར་ཤོལ་གྱི་སྒོ་ངོར་འདྲེས་ནས་

དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་བར་དུ་སོ་སོར་འབྱེད་མི་རུས་ལ། སྤར་ཤོལ་གྱིས་འབྱེད་རུས་ཀྱང་ཕྱིར་ཤོལ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་བསྐྱེད་བར་དུ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྟོན་མི་རུས་སོ། །ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་
ཕན་ཚུན་དུ་ཏྲགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚད་མས་བྱུང་

ཚུལ་མཐུན་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཏྲགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་ཟུ་གྲ་ལྟ་བུ་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཟུ་གྲ་ལྟ་བུ་ལ་

མཚན་ན་རྟོག་པས་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་མཚན་

གྲིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ། མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་གྲུས་པར་འཛིན་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་
ཡོད་ལ། ལྟ་བ་མ་རྟེན་པའི་རྒྱད་ལ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས།

@95B ཡོད་ཀྱང་བར་པ་ནི་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངའོ་སྒྲུམ་པའི་སྒོ་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་པས། དེ་ཡིན་ཚད་ངར་འཛིན་དང་བདག་འཛིན་དུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་ཡང་ངའོ་སྒྲུམ་པའི་སྒོ་ཡོད་ལ།

འོན་ཀྱང་རང་རེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བའི་ངའོ་སྒྲུམ་པའི་སྒོ་འདི་འདྲ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་པ་རོལ་པོ་
རྒྱང་པས་ཁས་སྐྱངས་པས་ཚོག་པ་མིན་གྱི་སྤར་གྲོལ་རང་ཉིད་

གྲིས་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་ཕྱིར་གྲོལ་རང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པའམ་ངེས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་པར་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་ན་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྤྱིད་མི་རྣམས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་ཐ་སྐད་པའི་ཚད་མ་ཞེས་སོགས་གྱིས་

ནི་ཐ་སྐད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་གྱིས་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་ཞེས་གྱིས་མི་བཞེས་
ཀྱང་དབུ་མ་པ་མིན་པའི་སྟོན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་

གོ་སླ་བར་སྒྲུང་རོ། །རང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱུད་པར་འཕྲོས་དོན་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་
སྤང་བ་དང་། དེ་དང་བུམས་ཞུས་གྱི་ལུ་

གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྟོན་མེད་ཞེས་པ་ནས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་དུ་གཞག་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
འཆད་ལ། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་བཅོད་ན་ཁོ་ན་རེ།

@96A ༄། །དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྟོན་མེད་ཉིད་ཡོད་མེད་ཕྱེ་བ་དང་དྲང་ངེས་འཛོག་ཚུལ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་གྱིས་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། དཔལ་ལྷན་གྱི་

བའི་ལྷགས་ལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་

འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྲིས་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་ཀྱང་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་
བྱེད། །ཅིས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་

འཁྱེད་མདོ་སྡེ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སྒྲུ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་སྤྱི་བཤད་པ་དང་རྒྱན་གཞི་ཡོད་པར་བཤད་པ་གཉིས་དང་། དེའི་སོགས་ཁོངས་ནས་སྤྱི་ཚེལ་གྱི་དོན་མེད་པ་དང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་

གསུམ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་བརྟོན་ནས་བཞི་པོ་དེ། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །སྤྲོན་པས་སྤྲོན་ནམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅན་དུ་ཡང་རབ་དུ་

གསུངས། །ཞེས་པའི་བྱང་འདི་ལ་སོགས་པས་

དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་དང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་མདོ་ཀུན་ལས་བདུས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱབས་པས་གོ་རུས་པར་

དགོངས་ནས་མདོ་ཚན་གཞན་གསུམ་པོ་དེ་འཇུག་པ་ཙུ་

འགྲེལ་ལས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་པར་མཛད་པ་ལས་འདིར་ནི་ལུང་གི་སྒྲོན་ས་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ལ་ཞེས་སོགས་ནི་ལང་
གཤེགས་ལས་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་

@96B བསྟན་པ་དེ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་ཀྱི། གསུང་བ་པོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ལ། དེའི་འོག་དུ་དེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་
བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་བཟློག་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས་འགོག་

པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཙོ་བོར་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ལ། དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་བཟློག་པ་ལས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གསུངས་

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་མདོ་སོགས་ནས་སེམས་ཙམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་རྟག་བརྟན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་དཔེར་

བྱས་ནས་དགོངས་འབྲེལ་ལས་ཀྱན་གཞི་ཡོད་

པར་གསུངས་པ་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཏྲག་བརྟན་གྱི་སྤྱིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བ་མིན་ཏེ། དང་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། ཅེས་
སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་

ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། ཏྲག་བརྟན་གྱི་སྤྱིང་པོ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་འདྲ་སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཏྲག་
བརྟན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ་

དང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཀྱན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དོན་དུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མདོ་གཉིས་པོ་དེ་དགོངས་གཞི་སེམས་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་དགོངས་པར་མཚུངས།
དགོས་པ་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ཞེན་པ་དག་སྐྱབ་

@97A ༄། །པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་ཡང་མཚུངས། སྐྱས་ཟིན་ལྟར་གྲུབ་ན་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ་བའི་གཞོན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབབ་པར་ཡང་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།

རྒྱན་སྒྲུབ་པོ་བཀོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱན་གཞི་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྒྲགས་པ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངེ་

མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ཉིད་སྟིང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་དང་ཀྱན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་གཞི་ཡིན་པས་
ཐེག་བསྐྱས་སུ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །

ཞེས་སོགས་ཀྱན་གཞི་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ཤིང་། རྒྱད་གླའི་འགྲེལ་པར་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་དེ་ཙམ་དུ་དཀའ་གནས་ཤིང་ཆེ་བར་མི་
སྒྲུང་བས་ཉ་ཅང་ཞིབ་ཏུ་མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་ལུགས་

འདིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་འཛོག་ཅིན། འཁོར་ལོ་དང་པོར་གང་ཟག་དང་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་ངེས་དོན་

ཡིན་ལ། རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་བསྟན་

ནས་ཕུང་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ལོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི་
ཕུང་སོགས་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་ཙམ་དང་། དགོས་པ་ནི་ཐལ་

@97B འགྱུར་བས་བཞེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་བསྟན་ན་ཆད་ལྟ་སྟེ་བའི་རིགས་ཅན་ལ་ཆད་ལྟ་དགག་པའི་སྤྱིར་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་རྣམས་སོ། །འཁོར་ལོ་བར་པ་ནི་ངས་དོན་གྱི་མདོ་ཁོ་

ན་དང་། ཤེར་སྤྱན་སྟོང་པོ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་ཡང་ཕུང་པོ་ལྟ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པས་ངས་དོན་དུ་བཞེད་ལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཡང་རེ་

ཞིག་ཐལ་འགྱུར་བས་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཕྱ་མོ་བསྟན་ན་ལས་འབྲས་དང་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་གཞག་ས་མེད་པའི་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་སྟེ་བར་འགྱུར་བས་དགོས་པ་དེ་དག་དགག་པའི་སྤྱིར་

དུ་དང་། རགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ནས་རྒྱད་

སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོངས་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རྣམ་རིག་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མིང་བདུས་བཞག་མ་བཞག་གི་བྱད་
པར་ཐ་སྙད་ཅུ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དགོངས་འབྲེལ་

ལས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་རིགས་

པའི་གཞོད་པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་སྟོན་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་འདྲའི་བྱང་ངེས་ཀྱི་
འཇོག་རྩལ་ནི་དགོངས་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དང་

@98A ༄། །མི་མཐུན་ཡང་སྒོ་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་དང་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་དང་མཐུན་ལ། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕུག་རྒྱལ་པོས་ཉུས་པའི་མདོ་ལས་ནོར་བུ་མཁན་གྱིས་ནོར་

བུའི་བྲི་མ་སྒྲོང་རྩུལ་གྱི་རིམ་པ་གསུམ་དཔེ་

བྱས་ནས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་སྒྲིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་དང་དོན་མཐུན་ཡང་། གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཐ་
སྟད་མི་འཐོབ་སྟེ། དེ་འཐོབ་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་འཁོར་ལོ་

གསུམ་པར་རིགས་པ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་ཆོ། དང་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐྱོར་བ་

མཐོང་ངོ་ཞེས་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བཟོད་པ་བྱས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་དགོངས་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་གཟུངས་
རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

གཉིས་ཞེས་བཤད་པ་བྱེད་པ་ནི་རྫོངས་པ་ངོ་མཆར་སྐྱེད་པའི་བཤད་པ་ལོ། །དེས་ན་ཕུང་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་དང་ཕུང་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་པ་གཉིས་ཀ་

བཙེམ་ལྡན་འདས་གྲིས་མདོ་ལས་གསུངས་ཀྱང་

གསུང་བ་པོ་ལ་ནང་འགལ་མི་འབྱུང་སྟེ། སྡེ་མ་ནི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པར་གནས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཐེག་
དམན་ལ་སྟོག་གཅོད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་

@98B གནང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་གདུལ་བྱའི་བྱད་པར་འགལ་ཞིག་ལ་བསྟོམས་ཏེ་གནང་བ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དགོངས་འབྲེལ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་
ནི་དགོངས་འབྲེལ་གྲིས་ཞེས་པ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ་

ཞེས་པའི་བར་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་བཤད་ན། ཁོ་ན་རེ། ཉི་ཁྲིའི་བྱམས་ཁྱུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ་དགོངས་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་དང་བྱད་པར་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་

ཡུམ་གྱི་མདོ་སྒྲིལ་བཞིན་པ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་མདོ་དེ་ལས་བྱམས་པ་གང་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་ཅིན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་

དེ་ལས་རྣམ་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་རྗེས་ཡོད་དུ་

གསུངས་པ་དེ་བདེན་གྲུབ་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ལས་བྱམས་པས་བཙམ་ལྟན་འདས་ལ་ཤེར་སྤྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ངེ་
ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་དེ་ཐམས་

ཅད་མིང་ཙམ་དུ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག། མིང་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགལ་བའི་སྤྱིར། དེ་ལ་བྱམས་པས་མིང་བཏགས་པ་ལ་མ་བཟློས་པའི་འདོགས་པའི་གཞིར་
གྱུར་པའི་གཟུགས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི་གཟུགས་མིང་ཙམ་དུ་མི་

རུང་ལ། དེ་འདྲའི་མིང་འདོགས་པའི་གཞི་མེད་ན་ནི་མིང་འཇུག་པའི་གཞི་མེད་པས་མིང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྟན་པའི་ལན་དུ་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དངོས་པོ་ལ་མིང་སྟོ་
བྱར་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། སྟོ་

@99A ༄། །བྱར་བ་ནི་བཙམ་མའི་མིང་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་བཙམ་མར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ལེན་

འདིའི་དོན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་རྣམ་

རིག་པས་བཀྲལ་བ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་ཏེ། ལེའུ་འདིས་གཟུགས་སོགས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པོ་
ཞེས་མ་བསྟན་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་

གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བད་དང་ཐ་སྦྱད་གྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་དང་། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལེའུ་འདིས་ཉི་མའི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་པར་
སྟོབ་དཔོན་ཤུགས་(N+TI)་པ་སོགས་བཞེད་པ་ནི་མི་

འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་ཞེས་པ་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི་བྱམས་པས་གཟུགས་མིང་གིས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ན་གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་མ་
སྒྱུར་གོང་དུ་འང་ཐ་སྦྱད་ཀྱིས་བཞག་པ་

ཙམ་ཡོད་པས་གཟུགས་རུང་ལ་གཟུགས་སོ་ཞེས་པའི་སྟོ་སྟེ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱམས་པ་ཉིད་ལ། གཟུགས་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྦྱད་ལ་མ་བཏེན་

པར་གཞུགས་རུང་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་གཞུགས་

སོ་སྒྲུལ་པའི་སྒོ་སྒྲེབ་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ་བྱམས་པས། དེ་འདྲ་མེད་དོ་ཞེས་ཉུས་པས། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་སོགས་མིང་གདགས་གཞི་ལ་སྒོ་བྱར་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་
པར་གསུངས་སོ། །གཞུགས་གཞུགས་

@99B ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་འདིས་ཞེས་པ་ནས་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། གཞུགས་ཐ་སྙད་ལ་མ་བཟློས་པར་གཞུགས་སུ་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ན་གཞུགས་རུང་ལ་

གཞུགས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲེབ་གཞུགས་ཀྱི་བད་སྒྱར་བ་ལ་མ་བཟློས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་འཇུག་པའི་ཆེ་མིང་དེ་དག་དངོས་པོ་དེ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་འཇུག་ན་
དངོས་པོ་གཅིག་ཕུ་དེ་མིང་དུ་མ་བསྟན་དོན་ཡང་དུ་

མར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་དག་གིས་སྒྲུབ་ན་ཐེག་བསྐྱུས་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས་ཀྱང་། མིང་གི་སྒྲ་རོལ་སྒོ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་

སོགས་གྲིས་བསྟན་པའི་རིགས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་

གྲིས་གཟུགས་རང་མཚན་གྲིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེའི་འོག་དུ་དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་པའི་བར་གྲིས་རང་མཚན་གྲིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་ཀྱང་མིང་འཇུག་པའི་གཞིའི་དངོས་
པོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་མིང་དུ་བཏགས་

ཙམ་དུ་གསུངས་པ་མི་འགལ་བར་སྟོན་ལ། ཡང་དེ་ནས་ཞེས་པ་ནས་གསུངས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྲིས་ནི་བྱམས་པས། གཟུགས་དེ་མིང་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་མིང་
འདོགས་པའི་གཞིའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཞུས་པ་ལ་

དེའི་ལན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱུང་པ་མེད་དེ། གཟུགས་མིང་བཏགས་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་པས་ཀྱང་མིང་གདགས་གཞི་དང་འདོགས་བྱེད་ཁས་ལེན་པས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཡོད་པར་འཇོག་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་

@100A ༄། །ནས། དེའི་ལན་དུ་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་མེད་པར་སྒྲས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གྲིས་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རམ།

ཞེས་བྲི་བ་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་ལེའུ་འདིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་གྱིས་མེད་པ་དང་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་དགོངས་འབྲེལ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། ལེའུ་འདིས་
ཡུམ་གྱི་མདོ་བྲང་དོན་དུ་འབྲེལ་བར་ཐོགས་མེད་སྟེ་མཆེད་ཀྱང་མི་

བཞེད་དོ། །དེ་ནས་གཞན་དབང་རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྟོན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལེའུ་འདིས་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐོག་མར་ཀུན་བཏགས་ངོས་འཛིན་པ་ནི་དེ་ཉིད་

ལས། བྱམས་པ་གང་འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་མ་ཞེས་སོགས་ཏེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཏགས་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་སུ་གསུངས་ཤིང་།
གཞན་དབང་གི་དོད་རྣམ་བཏགས་གྱི་ཆོས་

ངོས་འཛིན་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། འདུ་བྱེད་གྱི་མཚན་མའི་དངོས་པོ་ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིས་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ལ་རྣམ་པར་བཏགས་པ་གཟུགས་སོགས་ཏེ།

མདོར་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་

གྱི་གཞན་དབང་དངོས་དང་དེའི་དོད་པོར་འཇོག་དགོས་པ་རྣམས་སོ། །ཆོས་ཉིད་དམ་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཞེས་སོགས་ཏེ། རྣམ་བཏགས་གྱི་གཟུགས་རང་
ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་

@100B གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་ལེའུ་འདིས་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པར་བཏགས་པའི་ཆ་
རྣམས་ལ་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཞེས་པ་ནས་ཀྱན་བཏགས་

པའི་རྣམ་མཁྲིན་ཞེས་པའི་བར་ཀྱན་བཏགས་པའི་ཀྱན་བཏགས་གྱིས་བསྐྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་བཏགས་པའི་རྣམ་མཁྲིན་ཞེས་པའི་
བར་རྣམ་བཏགས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་

རྣམས་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་གཟུགས་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་གྱི་རྣམ་མཁྲིན་ཞེས་པའི་བར་ཡོངས་གྲུབ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཏེ། རེ་རེ་བཞིན་ནས་མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་

མཛད་དེ། བཤད་ཚུལ་འདི་

འཇུག་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཚུལ་འདི་འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཞེས་པ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྒྲུལ་དེ་ཐག་པ་ཁྲ་བོ་ལ་མེད་པས་ཀུན་བཏགས་
པ་དང་། སྒྲུལ་དངོས་ལ་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་

བཏགས་མིན་པས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་དང་། གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྲུབ་དང་།
ཇི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱིས་

ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་སྒྲུ་གྲུ་ལྟ་བུ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུ་གྲུའི་ཆོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཤིང་།
ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་འཛོག་ལུགས་

@101A ༄། །འདིས་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་བྱམས་ཁྱེས་ཀྱི་ལཱ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་འདི་ཁྲད་པར་མེད་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་མཚན་

ཉིད་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་རྣམ་བཏགས་

ནི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་གཞན་དབང་དངོས་དང་དེའི་དོད་དུ་འཛོག་དགོས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཀུན་བཏགས་སུ་
བཤད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གཤེས་ལུགས་སམ་

རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ནམ་གཤེས་ལུགས་དེར་གྲུབ་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཇི་ལྟ་བུ་མཁུན་པའི་ཡུལ་གཤེས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་
དེར་གྲུབ་པ་ནི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཛོག་གོ། །དེས་ན་རང་མཆན་

གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་རང་བཞིན་དེར་དོན་དམ་བདེན་པ་གྲུབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
རྣམས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེར་དེ་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལཱ་ལས་ཀུན་བཏགས་རྫུས་སུ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་གཞན་དབང་གནས་ལུགས་སུ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དབང་རྫུས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་

ཡང་རྫས་གྲུབ་ཀྱི་རྫས་མ་ཡིན་གྱི་ཐ་སྐད་དུ་ཡོད་པའི་

དོན་ཡིན་ཏེ། ལེན་དེ་ཉིད་རང་ལས། གཞན་དབང་རང་དབང་དུ་མི་འབྱུང་བའི་དོན་གྱིས་རྫས་ཡོད་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་། རང་དབང་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་
ལ་བཤད་པས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་

@101B ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་རྫས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ག་མིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་གཞན་དབང་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་བཀག་པ་གཞན་དབང་གི་
གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏགས་མེད་

པར་གསུངས་པ་ཡང་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཀུན་བཏགས་པ་ལྟར་མེད་པ་ཡིན་གྱི། མིང་དང་བཤའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་བཏགས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱམས་
ཞུས་ཀྱི་ལེན་འི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་

པ་ལ་གསུམ། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། དེས་རང་མཚན་ཇི་ལྟར་འགོག་པའི་རྒྱལ། བཀག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མིན་གསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་ལུགས་འདིས་ཞེས་པ་

ནས་སྒྲོན་པོར་བྱངས་ཤིག་ཅས་པའི་

བར་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ཀྱི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ཅིན། དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད་ཚོད་ལ་ཆགས་པའི་
ཕྱིར། མ་མཇད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་

ཉིད་བསྟན། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱས་རྣམ་གྲོལ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་
རིགས་པ་དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་

འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟན་དབྱུང་བ་ནི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེའི་གནད་ཀྱིས་དབུ་མའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོར་བདག་འགོག་པར་འདུས་ཤིང་། དེ་ལ་ཆོས་བདག་འགོག་
པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་

@102A ༄། །བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྩ་འཇུག་གཉིས་ཀར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབབས་པ་ལ་རིགས་པ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་བཞི་སྐྱེ་

འགོག་གི་རིགས་པའི་རྩ་བ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་

པ་ལ་ཐུག་སྟེ། དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།

འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་འཕྲ་འཇིག་རྟེན་དུ། །ཞེས་

སོགས་གྱིས་ཤིང་རྟ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས། རྟེན་བརྟེན་པ་གཉིས། དབྱིབས་དང་ཚོགས་པ་གཉིས། ལྡན་པ་དང་བཅས་པའི་བདུན་པོ་དེར་བཙལ་
བས་མི་རྟེན་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་

བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་འཇོག་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བདེ་སྒྲག་དུ་རྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་རྩ་བ་ཡང་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་སྟེ། གང་ཟག་ཕྱང་པོ་

ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེར་གང་ཟག་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྟེན་

འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་འགོག་བྱེད་

གྱི་རིགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་འང་རྩ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། གཏན་ཚིགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ལ་སེལ་རྒྱས་པའི་སྤྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི་འོན་ཏེན་འབྱུང་གི་རྟགས་ཞེས་པ་

@102B རྣམ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་ལ། དེ་ལ་ཅུང་ཟད་བཞེད་ན་ཁོ་ན་རེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན།

དེའི་སྒྲོ་ནས་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་འགོག་པར་མཇད་ཅི་ན།

འདི་ལ་འཇུག་པ་རྩ་བར་རིགས་པ་གསུམ་དང་། འབྲེལ་པར་རིགས་པ་གཅིག་སྟེ་བཞིས་འགོག་པར་མཇད་པ་ལས་རིགས་པ་དང་པོ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་

བས་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་འབྱུང་

ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། དོན་ནི་དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྒྱུར་འབྱུང་ཏེ། དངོས་པོ་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག། དེའི་མཉམ་གཞག

དེས་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིགས་པ་གཉིས་པ་ཐ་སྟད་བདེན་པ་འཇིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །ཞེས་
སོགས་ཏེ། དོན་ནི་གཟུགས་སོགས་རང་མཚན་

གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་འཇིགས་པས་བཙལ་བའི་ཆོ་རྟེན་དགོས་པ་ལས་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིགས་པ་གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁྲིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་
ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །ཞེས་

སོགས་ཏེ། དོན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་སྟད་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་སྟད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་འཇིགས་པས་
ཁྲིགས་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ཁྲིགས་མི་རྣམས་ན་དོན་དམ་

@103A ༄། །པར་སྐྱེ་བ་ཡང་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་འཇིགས་པས་ཁྲིགས་མི་རྣམས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིགས་པ་གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁྲིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །ཞེས་

གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་རིགས་

པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་འགྱུར་ན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་འོད་སྤང་གཞན་ཡང་དབྱ་མའི་ལམ་ཞེས་སོགས་གྲིས་སྟོན་ལ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་
མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་པའི་

སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཏུ་འོད་སྤང་གིས་ཉུས་པའི་ལེའུ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་
མཐའ་དཔྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་གང་ཟག་

དང་ཆོས་ལ་ཞེས་པ་ནས་བསྟན་པའི་སྟིང་པོ་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་པར་མཇད་དོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། ཁོ་ན་རེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་རང་མཚན་གྲིས་གྲུབ་པ་རིགས་པས་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་
རང་མཚན་གྲིས་སྟོང་པ་སྐྱབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བོད་སྐད་མ་འཆད་པ་

ལྟར་ཡིན་ནམ། འོ་ན་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་གྲིས་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་སྐད་མ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཤེས་པས་ནོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱའི་

སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་གནས་ལུགས་

སྒྲོམ་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་མེད་དགག་ཡིན་པར་མ་གོ་བར་སྒྲོང་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། དེ་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཐ་ཆད་པའོ་ཞེས་སྒྲུབས་རང་གི་དེ་
ཉིད་གསལ་བར་བྱས་ཤོ། །བྲིད་རྣམས་གྱི་

@103B འདོད་པ་ལ་མ་ཡིན་དགག་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་འགངས་ཆ་བ་དང་། མེད་དགག་སྒྲུགས་བྲོ་བའི་དོན་སྤྱི་ཅིག་ཤར་འདུག་པ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དེ་མེད་
དགག་ཏུ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའི། བྲིད་གྱིས་རིགས་པ་ཡང་

དག་གི་གཞོད་པ་སྟོན་པར་གྱིས་ཤིག། འོན་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་སྒྲོམ་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེ་ག་མཐའ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་ཁོ་བོ་
ཅག་གིས་བྲིད་རྣམས་བཞེད་པའི་སྒྲོམ་བྲལ་དེ་

གའང་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྒྲུས་ན་ཅིས་དགག། དེ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྲུལ་མེད་དགག་དང་། ཕྱི་མ་སྒྲོམ་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲུལ་ན། ཆོས་གཞན་ཅི་ཡང་མ་འཕངས་པའི་དགག་

བྱའི་སྒྲོམ་པ་དང་བྲལ་ཙམ་དེ་ཀ་མེད་དགག་ཡིན་གྱི།

མེད་དགག་ཅེས་པའི་རྩ་ཙེ་བེང་ངེ་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ག་ན་ཡིན། ཐུགས་བསམ་ལེགས་པོ་བྲང་ཞིག། དེ་ལ་ཁོང་རྣམས་ན་རེ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲོན་ཆད་ངེད་རྣམས་ཀྱིས་མེད་དགག་ངོས་མ་ཟིན་པས་
ལན་པས་ད་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་བྱེད་ལྟར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་

མེད་པ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཉགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རང་རེ་རྣམས་ཚུད་པ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་བྱས་ཏེ་དབྱངས་གཅིག་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་ཟབ་མོའི་གཏམ་ལ་
མཆོག་ཏུ་རོལ་བར་བྱའོ།། སྒྲུལ་པ། དྲི་མེད་

རིགས་པའི་མཆམས་སྒྱུར་པོ་ཉ་ཡིས། །སྟོང་དང་ཉེན་འབྱུང་གྲོགས་སུ་སྦྱར་བ་ན། །དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་དབྱེས་པའི་འོད་དཀར་གྱིས། །བདག་སྒྲོ་ནམ་མཁའི་བྱ་མོ་ལ་ཡང་མཛེས། །དྲང་བ་
དང་ངེས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལེགས་

@104A ༄། །པར་བཤད་པའི་སྟིང་པོའི་དགོངས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཐལ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་བྱེ་བ་

སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་བསྟན་པ་ལ་དངོས་དང་འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། ། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གྱིས་གསུང་རབ་ལ་བྲང་ངེས་སྟེ་བའི་
ཕྱོགས་དབུ་མེས་ཀྱི་ལུགས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རྗེ་སྐུ་མ་ཉིད་

གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེས་བྱི་བ་བཀོད་ནས། འཛམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་གྱུར་འདི་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གྱིས་སྤྱིར་ལུགས་གཉིས་གཉིས་ཀ་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
དང་དཔལ་ལྷན་སྦྲེལ་བས་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་

དགོངས་པ་བཀལ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ། །ཞེས་ལན་འདེབས་པར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་པ་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་གསུང་རབ་ལ་བྲང་ངེས་སྟེ་བའི་རྩལ་འདི་

མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྤྱིར་ཞེས་པ་ནས་གཏམ་དུ་གྱུས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་རིགས་ལམ་ཕྱ་མོ་མི་ཤེས་ཤིང་ལུང་ཅམ་སྐྱབས་སུ་

གྱུར་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བྱས་སུ་ཟེན་

ཀྱང་སྤྱིང་པོ་མེད་པར་དགོངས་ནས་ནམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་དོན་གཉིས་ཅན་དག་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་འདི་གཏམ་དུ་བྱས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་ལ་

@104B གཉིས། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། བརྩམས་པའི་དགོ་བ་བསྟོ་བའོ། དང་པོ་ལ་དུག། ཇི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ཇེས་སུ་བརྒྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་
ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཤིང་དེའི་སྟོན་ནས་བསྟན་བཅོས་

འདི་བརྩམས་པའི་ཚུལ། གསུང་རབ་ཀྱི་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ལས་ལྷག་པ་མེད་པར་བསྟན། བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཕན་ཡོན། གསུང་རབ་ཀྱི་
བྱང་ངེས་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

རང་གི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུངས་པའི་ཚུལ། ཚུལ་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐྱགས་པར་འོས་པར་བསྟན། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་གྲོས་དང་ལྡན་པ་ནམས་བསྟན་བཅོས་འདིར་

འཇུག་རིགས་པར་གདམས་པའོ།། དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་བའི་དགོངས་ཟབ་ཅེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བའི་བྱ་མཆོག་ཅེས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྒྱབས་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་པ་ནི། དེ་ཆོ་རིང་ནས་ཞེས་སོགས་
དང་། ལྔ་པ་ནི། དེ་འབྲུ་དེ་ལ་ཞེས་སོགས་དང་། རྟུག་པ་

ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་ཞེས་སོགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་ཞེས་སོགས་ཏེ་གོ་སྤྱོད། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་དུ་བཤད་པར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་དང་ངེས་ན་མ་འབྱེད་ཅེས་གྲགས་པ་
སྤྱོད་མེད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆེན་པོ་འདི་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་

གསུང་རབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་མཐོང་ནས་ཆེས་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ནན་ཏན་དུ་བཤད་ཅིང་། བསྐྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་རྣམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ཏེ། ཆེས་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པའི་ཐབས་སུ་དགོངས་པའི་དོན་ཆེས་གསལ་བར་

@105A ༄། །བྱས་སོ།། འདིར་སྤྱོད་པ། རབ་རྒྱིང་ཆོག་གི་པ་མཐའ་མི་མངོན་ཟབ་མེད་ཀྱི་འཐའ་དཔག་པར་དཀའ། །དགག་སྤྱོད་རྒྱབས་སྤོང་དུ་འཕྱར་བས་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་

ཅིག་ཅར་འགོངས། །མི་མཁས་སྒྲིང་

ནི་ཅི་ཡང་འདར་བྱེད་ལེགས་བཤད་རིན་ཅན་འབྱུང་གནས་ཆེར། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པས་འདོད་རྒྱུར་དབང་སྐྱུར་གཞན་སུ་ཞིག། བསྐྱབ་གསུམ་གསེར་གྱི་དྲ་བས་གདོང་མཛེས་
དཔལ་ལྡན་སྟོབས་བཅུའི་ལུས་རྒྱས་ཤིང་། །

སྤྱིན་དུག་རབ་དཀར་མཆེ་བའི་འཁོར་ལོས་ཉོན་མོངས་འདམ་བུའི་ཆལ་ཀྱན་འཛེམས། །བྱབ་བསྐྱན་ལམ་དུ་ཐོགས་མེད་རྒྱ་བའི་འཕྲིན་ལས་འགྲོས་ཀྱིས་རབ་སྐྱེག་པ། །སློ་བཟང་གཉིས་
འཐུང་དབང་པོས་ལེགས་བྲངས་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་དེར་

བདག་ལྷགས་སོ། །ཉི་གཞོན་འཆར་ཀའི་དམར་བ་ལ་འགྲན་བཅུ་ཕྱག་སིན་མེའི་གོ་སར་རྟལ། །དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱའི་ཅོད་པན་དག་དང་འགྲོགས་པའི་ཅེ་དགའ་ལྷར་ལེན་པ། །ས་གསུམ་སྒྲ་
མ་འངམ་དཔལ་སྒྲིང་པོས་ཆོས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་ཕོ་

བྲང་ནས། །རྩལ་འདིར་དགྲིས་པའི་སྐྱུན་རས་གཡོ་བས་བདག་ཡིད་ལྷག་པར་དབྱགས་ལྷུང་ཞིག། ཡབ་རྩེ་ཐུགས་རྩེའི་གཏེར་ཆེན་བཙོང་ཁ་པ། །ཚོད་དུས་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་གཉིས་པ་

ཁྱེད། །མཚོག་ཏུ་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། །སྤྱོད་

གསུང་ཟབ་མེད་ཀྱི་གནས་འདི་ཁོ་བོས་ཕྱེ། །ས་གསུམ་ལུན་པ་སེལ་བའི་སྤྱང་བྱེད་མཚོག། དྲང་ངེས་པད་ཚལ་འབྱེད་པའི་ཉི་མ་དེ། །བདག་སྒོ་མགྲོགས་འགྲོའི་རྟ་བདུན་གྱིས་དྲངས་པས། །སྒོ་
གསལ་ཤང་དུག་ལྷན་ནམས་ཡི་རང་བྱོས། ། @105B ཟབ་མེད་དགོངས་དོན་གསལ་བར་མི་རྒྱས་པའི། །ཚོག་ཕྱིང་སྒྲོས་པའི་མི་བྱེད་སྒྲོས་གར་ནི། །ལྷུང་ལེན་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་དེང་དུས་
སྟུ། །རྒྱལ་པོའི་ཆད་པས་རང་དབང་སྤོགས་སམ་ཅི། །ཇི་བཅུན་སྒྲ་མའི་དགོངས་དོན་མཚོག་ཏུ་ཕྱ། །བདག་ཅག་སྒོ་དང་

སྤྱངས་པའི་སྒྲོབས་དམན་པས། །ཉིས་པར་བཤད་གང་བསམ་པ་ཐག་པ་ཡིས། །འཕགས་དང་མཁས་པའི་ཚོགས་ལ་སྤྱིང་ནས་འཆགས། །ལེགས་ཉིས་འབྱེད་པའི་སྒོ་གྲོས་མིག་བྲལ་
ཡང་། །སྤོགས་ལྷུང་ཕྱག་དོག་དུག་རྒྱས་ཡིད་སྒྲོས་པས། །

གནས་འདིར་སྒྲོད་པའི་བསྐྱས་ཇོད་ལྷུང་སྤངས་ཀྱང་། །གཟུར་གནས་མཁས་པས་མཐོང་ན་གད་མེད་རྒྱ། །འདིར་འབད་ཉི་མའི་གངས་རི་ལས་འོངས་པའི། །སྒོག་བྲལ་དག་བ་རྒྱན་གསུམ་
ལྷན་པ་དེས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་བྱི་མ་ཀུན་བཀྱས་ནས། །

དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོ་ཐོབ་ཤོག། ཆོ་རབས་ཀྱན་དུ་འཇམ་དཔལ་སྦྱིང་པོ་ཡིས། །བཙུ་བའི་ཕྱག་གིས་དབྱེས་བཞིན་འཛིན་པ་དང་། །དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་པའི་
སྟོལ། །རྩོགས་ལྡན་བཞིན་དུ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་བྱེད་ཤོག། དང་

བ་དང་ངས་པའི་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྦྱིང་པོའི་དགོངས་པའི་དོན་རབ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་སྦོ་གསལ་ཞིང་དོན་གཉིར་ཆེ་
བའི་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཉེ་བར་བསྐྱལ་ཞིང་། བྱད་

པར་དུ་རྩེ་སྒྲ་མ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ལ་དད་པ་རིའི་དབང་པོ་ལྟར་བརྟན་ཅིང་ལུགས་གཉིས་ལ་མ་རྫོངས་པའི་སྦོ་གྲོས་ཀྱི་སྦྱང་བ་མཆོག་དང་ལྡན་པ། ཆོས་བཞིན་དུ་ས་སྦྱིང་བའི་བསྟན་པའི་
སྦྱོན་བདག་ཆེན་པོ་སྤྱི་ཆོད་རྒྱལ་པོ་བས་མཐུན་རྒྱུན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་

@106A ༄༄༅། །པ་སྦྱར་ཉེ་བཀས་ལེགས་པར་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཉིད་དུར་སྦྱིག་འཛིན་པའི་རྩལ་བབྱང་ནས་རྒྱལ་
བའི་བསྟན་པ་རྒྱལ་བ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་

མཛད་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཤར་བཙོང་ཁ་པ་སློབ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་རིག་པ་དང་གོལ་བར་སྤྲོ་བའི་སློབ་གྲོས་གྱི་སློབས་
པ་མཆོག་ཏུ་དགོ་བ་ཅན་ལྷ་གྲུའི་དགོ་སློང་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཆོ་

དཔལ་བཟང་པོས་རང་གི་ན་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་ཉི་བར་བབ་པ་དྲག་པོའི་ལོ་དཔའི་སྒྲ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོའི་དུས་བྱད་པར་ཅན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དབང་པོ་སློང་བཅན་སྤྲུལ་པོ་དང་
དགོ་སློང་བྱི་མ་མེད་པ་མཆོ་ལས་སྤྲུལ་པའི་དོ་རྩེ་དང་

དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡི་ཤེས་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པ་དམ་པ་རྣམས་གྲིས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་མཆོག་དཔལ་ཡེར་པ་ལྟ་རི་སྤྲིང་པོའི་མགྲུལ་དུ་ཉི་བར་སྤྲུར་བའི་ཡི་
གོ་པ་ནི་རིག་གནས་མཐའ་དག་ལ་རྣམ་པར་བཀྲ་

བའི་སློབ་གྲོས་གྱི་སྤྲུང་བ་ཅན་ཇོ་བོ་སྟན་གཅིག་པ་ཆོས་འཕེལ་བཟང་པོ་ཞེས་པས་བགྲིས་པ་ལས་སྤྲུད་གྲིས་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཅུང་ཟད་བཅོས་ཤིང་ཉུས་དག་པར་བགྲིས་པ་
འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་དུས་གནས་

སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་ཅུས་པར་གྱུར་ཅིག། །མཛུ་ལོ། ། །ཧྲཱི། །